

1904-01y_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları**Fənn : 1904Y-01y İqtisadiyyat**

1 Neoliberalizmin əsas nümayəndələri kimlərdir:

- ☐ D. Robinson, A. Hansen
- ☒ L. fon Mizes, F. fon Hayek
- ☐ K. Marks, F. Engels
- ☐ T. Veblen, D. Helbreyt
- ☐ U. Mitçell, D. Kommons

2 “Məşğulluğun, faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi” kitabının müəllifi kimdir?

- ☐ M. Fridman
- ☒ C. Keyns
- ☐ A. Marşall
- ☐ A. Smit
- ☐ D. Rikardo

3 İqtisadi nəzəriyyənin sosial-institusional istiqaməti nə vaxt yaranmışdır?

- ☐ XX əsrin sonunda
- ☒ XX əsrin əvvəlində
- ☐ XIX əsrin ortalarında
- ☐ XIX əsrin əvvəlində
- ☐ XIX əsrin sonunda

4 Müasir iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti insana və sosial problemlərə böyük diqqətlə səciyyələnir?

- ☐ marksizm
- ☒ neoinstitusionalizm
- ☐ monetarizm
- ☐ neokeynsçilik
- ☐ neoliberalizm

5 Postsənaye cəmiyyəti nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- ☐ V. Pareto
- ☒ D. Helbreyt
- ☐ A. Marşall
- ☐ D. Kommons
- ☐ L. Erhard

6 R. Harrod və E. Hansen hansı elmi istiqamətin nümayəndələridir?

- ☐ marksizm
- ☒ neokeynsçilik
- ☐ monetarizm
- ☐ neoinstitusionalizm
- ☐ neoliberalizm

7 Sosial yönümlü bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- ☐ C. Keynes
- ☒ L. Erhard
- ☐ D. Robinson
- ☐ M. Fridman
- ☐ T. Veblen

8 T. Veblen və U. Mitçell iqtisadi nəzəriyyədə hansı istiqamətin nümayəndələridir?

- ☐ neoliberalizm
- ☒ sosial-institusional
- ☐ marksizm
- ☐ keynsçilik
- ☐ monetarizm

9 İqtisadi nəzəriyyədə müasir makroiqtisadi analizin əsaslarını yaradan kim olmuşdur?

- ☐ T. Veblen
- ☒ C. Keynes
- ☐ L. Erhard
- ☐ M. Fridman
- ☐ D. Robinson

10 Geyri təkmil rəqabət nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- ☐ A. Piqu
- ☒ C. Robinson
- ☐ C. Keynes
- ☐ A. Marşall
- ☐ M. Fridman

11 Hansı alim öz nəzəriyyəsində klassik və marjinalist yanaşmaları birləşdirmişdir?

- ☐ K. Menger
- ☒ A. Marşall
- ☐ D. Rikardo
- ☐ D. Klark
- ☐ L. Valras

12 Torpaq rentası nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- ☐ F. Kene
- ☒ D. Rikardo
- ☐ A. Smit
- ☐ A. Monkretyen
- ☐ T. Men

13 “Əmək sərvətin atası, torpaq isə onun anasıdır” ifadəsinin müəllifi kimdir?

- ☒ U. Petti
- ☐ A. Smit
- ☐ F. Kene
- ☐ T. Men
- ☐ D. Rikardo

14 “Ekonomika” (“iqtisadiyyat”) termini qədim yunan dilindən tərcümədə nəyi ifadə edir?

- ☐ ticarət
- ☒ ev təsərrüfatının idarə edilməsi qaydaları
- ☐ əmtəə istehsalı
- ☐ maliyyə
- ☐ təsərrüfat fəaliyyəti

15 Aristotel “ekonomika”(“ iqtisadiyyat”) termini ilə nəyi ifadə edirdi?

- ☐ təbiətin qanunları
- ☒ həyat üçün zəruri olan nemətlərin istehsalı
- ☐ iqtisadi fəaliyyət
- ☐ cəmiyyətin sinfi bölgüsü
- ☐ pul yığımı, mənfəət əldə edilməsi

16 Aristotel “xrematistika” termini ilə nəyi ifadə edirdi?

- ☐ təbiətin qanunları
- ☒ pul yığımı, mənfəət əldə edilməsi
- ☐ cəmiyyətin sinfi bölgüsü
- ☐ həyat üçün zəruri olan nemətlərin istehsalı
- ☐ iqtisadi fəaliyyət

17 Qədim dövrlərdə sərvətin iki formasını – “iqtisadiyyat”ı və “xrematistika”nı fərqləndirən alim kim olmuşdur?

- ☐ Platon
- ☒ Aristotel
- ☐ Seneka
- ☐ Ksenofont
- ☐ Konfutsi

18 Yeni keynsçilərə aiddir.

- ☐ L. Erxard, L. fon Mizes
- ☒ C. Robinson, A. Xansen
- ☐ U. Mitçell, D. Kommons
- ☐ T. Veblen, D. Qelbreyt
- ☐ M. Fridman, F. fon Xayek

19 Kim kapitalizmin inkişafının dinamik modelini yaratmışdır?

- ☐ L. Valras
- ☒ Y. Şumpeter
- ☐ M. Fridman
- ☐ A. Marşall
- ☐ D. M. Keyns

20 Bu alimlərin baxışlarında merkantilizmdən klassik siyasi iqtisada keçid əks olunmuşdur.

- ☐ F. Kene, A. Türqo
- ☒ U. Petti, P. Buəqilber
- ☐ K. Marks, F. Engels
- ☐ A. Smit, D. Rikardo
- ☐ A.Monkriten, T. Mann

21 «Ekonomika» (“iqtisadiyyat”) termini ilk dəfə harada meydana gəlmişdir.

- ☐ qədim Romada
- ☒ qədim Yunanıstanda
- ☐ qədim Babilistanda
- ☐ qədim Misirdə
- ☐ qədim Çində

22 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinin nümayəndələri ilk dəfə öz təhlilində son hədd kəmiyyətlərini istifadə etməyə başlamışlar?

- ☐ monetaristlər
- ☒ marjinalistlər
- ☐ merkantilistlər
- ☐ fiziokratlar
- ☐ neokeynsçilər

23 Qədim Yunanıstanın iqtisadi fikri hansı alimlərin əsərlərində öz əksini tapmışdır?

- ☐ İbn-Xaldun, Foma Akvinski
- ☒ Platon, Aristotel
- ☐ Varron, Seneka
- ☐ Konfutsi, Syun-Tszi
- ☐ Qay, Katon

24 Konvergensiya nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- ☐ neoliberalizm
- ☒ sosial-institusional
- ☐ neokeynsçilik
- ☐ neoklassik
- ☐ marjinal

25 Aşağıdakı qruplardan hansının iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsini müsbət qiymətləndirən təlimlər olduğunu göstərin:

- ☐ merkantilizm, neoliberalizm, marjinalizm
- ☒ merkantilizm, marksizm, keynsçilik
- ☐ marksizm, keynsçilik, monetarizm
- ☐ fiziokratlar, marksizm, marjinalizm
- ☐ fiziokratlar, marksizm, keynsçilik

26 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır?

- ☐ Xəmsədə
- ☒ Kitabı -Dədə Qorqudda
- ☐ Müqəddimədə
- ☐ heç birində
- ☐ Əxlaqi-Nasirdə

27 İri iqtisadi sarsıntılardan bazar iqtisadiyyatının qeyri-sabitliyiylə deyil, düzgün olmayan pul siyasətilə əmələ gəlməsi haqqındakı müddəa əsas ideyalardan birini ifadə edir.

- ☐ klassik siyasi iqtisadın
- ☒ monetarizmin

- ☐ marjinalizmin
- ☐ neokeynsçiliyin
- ☐ konvergeniya nəzəriyyəsinin

28 «İctimai seçim» nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti çərçivəsində yayılmışdır?

- ☐ marksizm
- ☒ sosial-institusional
- ☐ neokeynsçilik
- ☐ neoklassik
- ☐ marjinalizm

29 İqtisad elmində sosial ideyalara ilk dəfə kim baxmışdır?

- ☐ fiziokratlar
- ☒ sosial-utopistlər
- ☐ marksistlər
- ☐ merkantilistlər
- ☐ neokeynsçilər

30 İqtisad elminə «iqtisadi insan» terminini kim daxil etmişdir?

- ☐ D. Rikardo
- ☒ A. Smit
- ☐ F. Kene
- ☐ A. Marşall
- ☐ K. Marks

31 «Görünməz əl» ifadəsi məşhur iqtisadçılardan kimə məxsusdur?

- ☐ D. Rikardo
- ☒ A. Smit
- ☐ A. Marşall
- ☐ K. Marks
- ☐ J. Keynes

32 İqtisadi fikrin hansı cərəyanı həmçinin «marksizm» adı daşıyır

- ☐ riyazi məktəb
- ☒ proletar siyasi iqtisadı
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ merkantilizm
- ☐ neoliberal istiqamət

33 «Ekonomiks» anlayışı aşağıdakı müəllifin əsərinin başlığında istifadə edildikdən sonra qəbul olunmuşdur:

- ☐ Adam Smit
- ☒ Alfred Marşall
- ☐ Karl Marks
- ☐ Con Stüart Mill
- ☐ Con Meynard Keynes

34 İslamın müqəddəs kitabı «Qurani-Kərim»də nəyə icazə verilmir?

- ☐ xarici malların alqı- satqısına

- ☒ sələmçiliyə, faiz almaq məqsədi ilə borc verməyə
- ☐ xüsusi mülkiyyətçiliyə
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyətinə
- ☐ alqı-satqıya, ticarətlə məşğul olmağa

35 İqtisadiyyat sahəsi üzrə Nobel mükafatının laureatı olan kimdir?

- ☐ Adam Smit
- ☒ Pol Samuelson
- ☐ Karl Marks
- ☐ Con Meynard Keyns
- ☐ Alfred Marşall

36 Hansı iqtisadi məktəb ilk dəfə kənd təsərrüfatında gəlirlərin təkrar istehsalı və bölgüsünü təhlil etmişdir?

- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☒ fiziokratlar
- ☐ keynsçilik
- ☐ merkantilizm
- ☐ marksizm

37 Əmək-dəyər nəzəriyyəsinin yaradılması iqtisad elminin hansı istiqaməti ilə bağlıdır?

- ☐ keynsçilik
- ☒ klassik istiqamət
- ☐ marjinalizm
- ☐ neoliberalizm
- ☐ marksizm

38 Hansı iqtisadi məktəb proteksionist dövlət siyasətinin əsasını qoymuşdur:

- ☐ fiziokratlar
- ☒ merkantilizm
- ☐ proletar siyasi iqtisad
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ keynsçilik

39 P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünü fərqləndirmişdir. Onlar kimlərdir?

- ☐ Smit, Rikardo, Marks
- ☐ Keyns, Marks, Fridman
- ☒ Smit, Marks, Keyns
- ☐ Marks, Keyns, Marşall
- ☐ Kene, Marşall, Fridman

40 İqtisadi nəzəriyyənin neoklassik istiqamətinə hansı müasir elmi cərəyanlar aiddir:

- ☐ keynsçilik, marjinalizm
- ☒ monetarizm, neoliberalizm
- ☐ merkantilizm, monetarizm
- ☐ sosial-institusionalizm, marjinalizm:
- ☐ marksizm, merkantilizm

41 İqtisadi nəzəriyyədə riyazi metodlardan geniş istifadə etməyə kim başlamışdır:

- ☐ A.Smit, D.Rikardo
- ☒ L.Valras, V.Pareto
- ☐ Ş.Furye, C.Sismondi
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ U.Jevons, K.Menger

42 Adları sadalanan alimlərdən kim marjinalizmin nümayəndəsidir:

- ☐ L. Erxard, M. Fridman
- ☒ U. Jevons, K. Menger
- ☐ K. Marks, F. Engels
- ☐ A. Smit, D. Rikardo
- ☐ Ş. Furye, C. Sismondi

43 İqtisadi nəzəriyyədə monetarizm cərəyanının banisi kimdir?

- ☐ V. Pareto
- ☒ M. Fridman
- ☐ A. Marşall
- ☐ K. Marks
- ☐ L. Erxard

44 Monetarizm cərəyanı iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- ☐ merkantilizm
- ☒ neoklassik
- ☐ institusional-sosioloji
- ☐ keynsçilik
- ☐ marksizm

45 Siyasi iqtisad termini meydana gəlib:

- ☐ 1932-ci ildə
- ☒ 1615-ci ildə
- ☐ 1890-cı ildə
- ☐ 1776-cı ildə
- ☐ 1902-ci ildə

46 İqtisadi nəzəriyyənin keynsçi istiqaməti meydana gəlmişdir.

- ☐ bizim dövrdə
- ☒ XX əsrin 30-cu illərində
- ☐ XX əsrin 70-ci illərində
- ☐ XIX əsrin ortalarında
- ☐ XVII əsrdə

47 Tarixən birinci olan iqtisadi nəzəriyyə məktəbi hansıdır?

- ☐ neoliberalizm
- ☒ merkantilizm
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ keynsçilik
- ☐ fiziokratlar

48 Ticarət burjuaziyasının mənafeyini ifadə edən nəzəriyyəyə aiddir:

- ☐ proletar siyasi iqtisadi
- ☒ merkantilizm
- ☐ marjinalizm
- ☐ fiziokratlar nəzəriyyəsi
- ☐ klassik siyasi iqtisad

49 F. Kene görkəmli nümayəndəsi olmuşdur:

- ☐ neoliberalizmin
- ☒ fiziokratların
- ☐ marjinalizmin
- ☐ merkantilizmin
- ☐ keynsçiliyin

50 Siyasi iqtisad elminin adı kim tərəfindən ilk dəfə irəli sürülmüşdür:

- ☐ U. Petti
- ☒ A. Monkretyen
- ☐ D. Rikardo
- ☐ A. Smit
- ☐ P. Buaqilber

51 Fiziokrat nəzəriyyənin əsas banisi kimdir?

- ☐ P. Buaqilber
- ☒ F. Kene
- ☐ U. Petti
- ☐ A. Monkretyen
- ☐ D. Rikardo

52 İqtisadi nəzəriyyənin metodoloji funksiyası nədən ibarətdir?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ onun bütün qalan iqtisadi elmlər üçün metodoloji əsas olması
- ☐ milli təsərrüfat inkişaf qanunlarını kəşf etmək üçün iqtisadi hadisələrin və onların daxili mahiyyətinin öyrənilməsi
- ☐ sosial-iqtisadi inkişafın gələcək perspektivlərinin təyin edilməsi
- ☐ dövlətin iqtisadi siyasətinin elmi cəhətdən əsaslandırılması

53 İqtisadi nəzəriyyənin praktik funksiyası nədən ibarətdir?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ dövlətin iqtisadi siyasətinin elmi cəhətdən əsaslandırılması
- ☐ milli təsərrüfat inkişaf qanunlarını kəşf etmək üçün iqtisadi hadisələrin və onların daxili mahiyyətinin öyrənilməsi
- ☐ sosial-iqtisadi inkişafın gələcək perspektivlərinin təyin edilməsi
- ☐ onun bütün qalan iqtisadi elmlər üçün əsas olması

54 İqtisadi nəzəriyyənin proqnozlaşdırma funksiyası nədən ibarətdir?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ sosial-iqtisadi inkişafın gələcək perspektivlərinin təyin edilməsi
- ☐ dövlətin iqtisadi siyasətinin elmi cəhətdən əsaslandırılması
- ☐ milli təsərrüfatın inkişaf qanunlarını kəşf etmək üçün iqtisadi hadisələrin və onların daxili mahiyyətinin öyrənilməsi
- ☐ onun bütün qalan iqtisadi elmlər üçün əsas olması

55 İqtisadi nəzəriyyənin idrak funksiyası nədən ibarətdir?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ milli təsərrüfat inkişaf qanunlarını kəşf etmək üçün iqtisadi hadisələrin və onların daxili mahiyyətinin öyrənilməsi
- ☐ dövlətin iqtisadi siyasətinin elmi cəhətdən əsaslandırılması
- ☐ sosial-iqtisadi inkişafın gələcək perspektivlərinin təyin edilməsi
- ☐ onun bütün qalan iqtisadi elmlər üçün əsas olması

56 İqtisadi hadisələrdə və proseslərdə ən əhəmiyyətli, sabit, daim təkrarlanan obyektiv səbəb-nəticə əlaqələri və qarşılıqlı asılılıqlar belə adlanır:

- ☐ iqtisadi siyasət
- ☒ iqtisadi qanunlar
- ☐ iqtisadi eksperimentlər
- ☐ iqtisadi modellər
- ☐ iqtisadi kateqoriyalar

57 Aşağıda sadalananlardan hansı iqtisadi nəzəriyyədə tətbiq edilmir?

- ☐ sadalananların heç biri tətbiq edilmir
- ☒ sadalananların hamısı tətbiq edilir
- ☐ qrafiklər
- ☐ riyazi modellər
- ☐ funksiyalar

58 İqtisadi hadisənin və ya prosesin formallaşdırılmış təsviri belə adlanır:

- ☐ deduksiya
- ☒ iqtisadi model
- ☐ iqtisadi kateqoriya
- ☐ iqtisadi eksperiment
- ☐ induksiya

59 İqtisadiyyatda gələcəkdə baş verə biləcək hadisələrin elmi uzaqgörənliyi belə adlanır:

- ☐ verifikasiya
- ☒ proqnozlaşdırma
- ☐ funksional analiz
- ☐ modelləşdirmə
- ☐ son hədd analizi

60 İqtisadi nəzəriyyənin xalq təsərrüfatının ayrı-ayrı sferalarının və sahələrinin iqtisadiyyatını öyrənən hissəsi necə adlanır?

- ☐ ekonometrika
- ☒ mezoekonomika
- ☐ makroiqtisadiyyat
- ☐ mikroiqtisadiyyat
- ☐ meqaeconomika

61 Dövlətin və firmanın nemətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehlakı sahəsində məqsədyönlü tədbirləri sistemi necə adlanır?

- ☐ təkamül yanaşması
- ☒ iqtisadi siyasət
- ☐ metodoloji yanaşma
- ☐ iqtisadi nəzəriyyə

☐ iqtisadi fəaliyyət

62 İqtisadi hadisələrin iqtisadi kəmiyyətlər arasında qarşılıqlı asılılıqların üzə çıxarılması nöqtəyi-nəzərindən tədqiqatı necə adlanır?

- ☐ təkamül yanaşması
- ☒ funksional analiz
- ☐ modelləşdirmə
- ☐ son hədd analizi
- ☐ tarazlıq yanaşması

63 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti məhdud rasionallıq prinsipindən geniş istifadə edir?

- ☐ neoliberalizm
- ☒ sosial-institusionalizm
- ☐ marksizm
- ☐ keynsçilik
- ☐ monetarizm

64 Hər hansı iqtisadi dəyişənin ayrılıqda dəyişməsi zamanı yaranan kəmiyyət dəyişikliklərinin tədqiq edilməsi necə adlanır?

- ☐ təkamül yanaşması
- ☒ son hədd analizi
- ☐ modelləşdirmə
- ☐ funksional analiz
- ☐ tarazlıq yanaşması

65 İqtisadiyyatda qanunauyğunluqların üzə çıxarılması və əsaslandırılması üçün əsas vasitə nədir?

- ☐ nəzəri ideyalar
- ☒ statistik məlumatlar
- ☐ riyazi modellər
- ☐ qrafiklər
- ☐ təkamül yanaşması

66 Hansı elmi yanaşmada abstrakdan konkretə yüksəlmə idrakın əsas metodlarından biridir?

- ☐ strukturalist yanaşma
- ☒ dialektik yanaşma
- ☐ pozitivist yanaşma
- ☐ subyektivist yanaşma
- ☐ rasionalist yanaşma

67 Hansı metodoloji yanaşmada sistemin strukturunun, onun daxili quruluşunun üzə çıxarılmasına xüsusi diqqət yetirilir?

- ☐ dialektik yanaşma
- ☒ strukturalist yanaşma
- ☐ pozitivist yanaşma
- ☐ subyektivist yanaşma
- ☐ rasionalist yanaşma

68 Elmi nəticələrin təcrübədə bilavasitə təsdiq edilməsi necə adlanır?

- ☐ saxtalaşdırma
- ☒ verifikasiya
- ☐ eksplikasiya
- ☐ pragmatizm
- ☐ abstraksiya

69 Ümumiləşdirmə metodunun tətbiqinin nəticəsi nədən ibarətdir?

- ☐ əvvəlki təcrübənin öyrənilməsi
- ☒ yekun nəticələrin və xarakteristikaların alınması
- ☐ ayrı-ayrı iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi
- ☐ iqtisadi modellər
- ☐ qrafiklərin qurulması

70 Hansı elmi metod ayrı-ayrı elementlərin vahid tam şəkildə birləşdirilməsinə və onların qarşılıqlı əlaqələrinin öyrənilməsinə əsaslanır?

- ☐ deduksiya
- ☒ sintez
- ☐ analiz
- ☐ elmi abstraksiya
- ☐ induksiya

71 Öyrənmə metodlarından ümumidən xüsusiyyətdə doğru hərəkəti əks etdirəni göstərin.

- ☐ məntiqi metod
- ☒ deduksiya metodu
- ☐ elmi abstraksiya
- ☐ iqtisadi eksperiment
- ☐ induksiya metodu

72 Zehində hadisəni tərkib hissələrinə bölərək hər birinin ayrılıqda öyrənilməsinə əsaslanan elmi metod necə adlanır?

- ☐ riyazi modelləşdirmə
- ☒ təhlil
- ☐ induksiya
- ☐ elmi abstraksiya
- ☐ deduksiya

73 Sivilizasiyanın təbii rəşional qanunlarını kəşf etməyi məqsəd kimi qəbul edən elmi yanaşmanı göstərin:

- ☐ dialektik-materialist
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ subyektiv
- ☐ empirik-neopozitiv
- ☒ rəşionalist

74 İqtisadi təhlilin obykti kimi iqtisadi subyektin davranışını qəbul edən yanaşmanı göstərin:

- ☒ subyektiv
- ☐ empirik-neopozitiv
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ dialektik-materialist
- ☐ rəşionalist

75 «Millətin məhsuldar qüvvələri» iqtisadi nəzəriyyənin predmeti kimi qəbul edən elmi istiqaməti göstərin:

- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ fiziokratlar
- ☐ merkantelistlər
- ☒ tarixi məktəb
- ☐ proletar siyasi iqtisadi

76 Elmin tədqiqat predmetini tədavüldən istehsala keçirən elmi cərəyanını göstərin.

- ☐ marjinalistlər
- ☐ utopik-sosialistlər
- ☐ keynsçilər
- ☐ merkantelistlər
- ☒ fiziokratlar

77 Mikroiqtisadiyyat nöqteyi-nəzərindən iqtisadiyyatın başlıca problemi ibarətdir:

- ☐ inflyasiya və işsizliyin aradan qaldırılmasından
- ☒ resursların səmərəli bölgüsünü təmin etməkdən
- ☐ qabaqcıl texnologiyaların tətbiqini təmin etməkdən
- ☐ bütün sadalananlar düzdür
- ☐ vətəndaşlara layiqli həyat səviyyəsi təmin etməkdən

78 Cəmiyyətin iqtisadi həyatının ən ümumi və mühüm cəhətlərini əks etdirən məntiqi anlayışlar – bu:

- ☐ iqtisadi modellər
- ☒ iqtisadi kateqoriyalardır
- ☐ xüsusi iqtisadi qanunlardır
- ☐ ümumi iqtisadi qanunlardır
- ☐ spesifik iqtisadi qanunlardır

79 Ayrı-ayrı amillərin öyrənilməsindən ümumi müddəalar və nəticələrə keçid – bu:

- ☐ məntiqi metoddur
- ☒ induksiya metodudur
- ☐ elmi abstraksiyadır
- ☐ iqtisadi eksperimentdir
- ☐ deduksiya metodudur

80 İqtisadi hadisə və ya prosesin onun öyrənilməsi məqsədilə süni surətdə canlandırılması – bu:

- ☐ deduksiya metodudur
- ☒ iqtisadi eksperimentdir
- ☐ statistik tədqiqat metodudur
- ☐ iqtisadi modeldir
- ☐ induksiya metodudur

81 İqtisad elminin tarixi və məntiqi metodların ümumilyi belə bir müddəadan ibarətdir:

- ☐ bu metodlar arasında ümumi heç nə yoxdur
- ☒ iqtisadiyyat və cəmiyyətin inkişafı sadədən mürəkkəbə doğru gedir
- ☐ iqtisadi həyatın bütün hadisələrini öyrənmək zəruridir
- ☐ yalnız sabit təkrar olunan hadisələri öyrənmək zəruridir
- ☐ tədqiqatın statistik üsullarını istifadə etmək zəruridir

82 Elmi abstraksiya metodu ibarətdir:

- ☐ iqtisadi eksperimentlərin aparılmasından
- ☒ iqtisadi hadisələri ikinci dərəcəli cəhətlərdən ayırmaqdan
- ☐ iqtisadi hadisənin bütün mənzərəsini bərpa etməkdən
- ☐ iqtisadi hadisələrin ayrı-ayrı tərkib hissələrinin öyrənilməsindən
- ☐ riyazi modellərin qurulmasından

83 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələrin əsaslı surətdə öyrənilməsi və onların qiymətləndirilməsi səciyyəvidir?

- ☐ bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- ☒ neopozitiv-empirik
- ☐ rəasionalist
- ☐ subyektiv
- ☐ dialektik-materialist

84 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələri qarşılıqlı əlaqədə və inkişafda səciyyəvidir?

- ☐ bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- ☒ dialektik-materialist
- ☐ neopozitiv-empirik
- ☐ subyektiv
- ☐ rəasionalist

85 Bu gün iqtisad elminin əsas əhəmiyyəti ondadır ki,

- ☐ insanların ijtimai həyatında iqtisadiyyatın rolunu müəyyənləşdirir
- ☒ insanların tələbatlarının ödənilməsi baxımından jəmiyyətin daha yaxşı quruluşunun təşkilinin yollarını göstərir.
- ☐ alimlərə öz istedadlarını reallaşdırmağa imkan yaradır;
- ☐ sahibkarlara uğurlu biznes aparmaqda kömək edir;
- ☐ insanlara onların davranışının həqiqi səbəblərini göstərir.

86 Dəyər qanunu –

- ☐ iqtisadi qanun deyildir
- ☒ xüsusi iqtisadi qanundur
- ☐ spesifik iqtisadi qanundur
- ☐ ümumi iqtisadi qanundur
- ☐ iqtisadi kafəqoriyadır

87 İqtisadi nəzəriyyədə belə öyrənmə metodu mövcud deyildir:

- ☐ riyazi modelləşdirmə
- ☒ spesifikasiləşdirmə
- ☐ induksiya
- ☐ elmi abstraksiya
- ☐ deduksiya

88 İqtisadi nəzəriyyənin hansı cərəyanının nümayəndələri iqtisad elminin öyrənilməsinin predmetini mənbəyi ticarət olan milli sərvət hesab etmişlər?

- ☐ neolibəralar
- ☒ merkantilistlər
- ☐ marjinalistlər

- ☐ fiziokratlar
- ☐ neokeynsçilər

89 İqtisad elmində pozitiv yanaşma əlaqədardır:

- ☐ iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsi ilə
- ☒ iqtisadiyyatın real vəziyyətinin öyrənilməsi ilə
- ☐ iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- ☐ riyazi metod və modellərin aparılması ilə
- ☐ iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsi ilə

90 İqtisad elmində normativ yanaşmalar mövcuddur:

- ☐ riyazi metod və modellərin tətbiqilə
- ☐ iqtisadiyyatın real vəziyyətinin öyrənilməsilə
- ☒ iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsilə
- ☐ iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- ☐ iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsilə

91 İqtisad elmində belə metodoloji yanaşma mövcud deyil:

- ☐ bütün sadalanan yanaşmalar mövcuddur
- ☒ sosial-institusional
- ☐ subyektiv
- ☐ dialektik-materialist
- ☐ neopozitiv-empirik

92 Tələbatların artması qanunu aiddir:

- ☐ belə bir qanun mövcud deyil
- ☒ ümumi iqtisadi qanunlara
- ☐ spesifik iqtisadi qanunlara
- ☐ xüsusi iqtisadi qanunlara
- ☐ iqtisadi qanunlara aid deyil

93 İqtisadi nəzəriyyənin sintez metodun elementlərini göstərin:

- ☐ sadalanan heç biri sintez metoduna aid deyil
- ☒ aralarında doğmaliq əlaqələri olan elementlərin birləşdirilməsi, hissələrdən tamın yaradılması
- ☐ təfəkkürdə konkretədən abstrakta hərəkət
- ☐ tədqiq olunan hadisənin tərkib hissələrinə bölünməsi
- ☐ sadalanan hamısı sintez metoduna aiddir

94 Təbiət və cəmiyyət qanunlarının vəhdəti nədədir:

- ☐ onların arasında heç bir oxşarlıq yoxdur
- ☒ obyektiv xarakter daşıyırlar
- ☐ insanların iqtisadi fəaliyyəti vasitəsilə təzahür edirlər
- ☐ insanların fəaliyyətindən asılıdırlar
- ☐ tarixən keçici xarakter daşıyırlar

95 İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- ☐ dövlət və təsərrüfat sahələri arasında yaranan iqtisadi əlaqələri
- ☒ ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını

- ☐ dünya birliyində iqtisadi münasibətləri
- ☐ ayrı-ayrı firmaların iqtisadi davranışını
- ☐ milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri

96 İqtisad elminin metodologiyası anlayışı özünə daxil edir:

- ☐ müxtəlif iqtisadi sistemlərinin öyrənilməsi
- ☒ iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi üsulları və metodları
- ☐ iqtisadi nəzəriyyənin müxtəlif cərəyanları
- ☐ iqtisadiyyatın strukturu
- ☐ iqtisadçı alimlərin dünyagörüşü

97 İlk dəfə tədaviül sferasını deyil, istehsal prosesini öz təhlilinin predmeti etmiş iqtisadi məktəb:

- ☐ proletar siyasi iqtisad
- ☒ fiziokratlar
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ merkantilizm
- ☐ marjinalizm

98 İqtisadi nəzəriyyənin predmetini daha dolğun səciyyələndirən tərif:

- ☐ iqtisadi subyektlərin təsərrüfat fəaliyyəti və onların əlaqələri barədə elm
- ☒ məhdud iqtisadi ehtiyatlar şəraitində insan cəmiyyətinin inkişafının ən ümumi qanunları haqqında elm
- ☐ istehsal olunmuş nemətlərin istehsalı və bölgüsünün meyarları haqqında elm
- ☐ insanların maddi və mənəvi tələbatlarının inkişafı və formalaşması haqqında elm
- ☐ milli sərvətlər, onun mənbələri və ondan istifadə haqqında elm

99 Proletar siyasi iqtisad nəyi iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edir?

- ☐ milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti
- ☒ istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- ☐ təsərrüfatçılıq subyektlərinin davranışı
- ☐ millətin sərvəti və onun mənbələri
- ☐ qeyri-məhdud resurslar və onların istifadə edilməsi üsulları

100 İqtisadi nəzəriyyənin sahəsi kimi makroiqtisadiyyat öyrənir:

- ☐ bazar mexanizminin ayrı-ayrı elementlərini
- ☒ bütövlükdə milli iqtisadiyyatda baş verən prosesləri
- ☐ cəmiyyətin iqtisadi inkişafının qlobal meyillərini
- ☐ dövlətin iqtisadiyyatda rolunu
- ☐ sahibkarlıq və iqtisadiyyatda onun rolunu

101 İqtisad elminin başlıca vəzifəsinin cəmiyyətin iqtisadi həyat fəaliyyətinin, insanların davranışının stimulyasiyası və motivlərinin tədqiq olmasını hesab etmişdir:

- ☐ F. Kene
- ☒ A. Marşall
- ☐ D. Rikardo
- ☐ K. Marks
- ☐ A. Smit

102 Aşağıda iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə müxtəlif iqtisadi məktəblərin baxışları verilmişdir. Hansı baxış klassik məktəbə aiddir?

- ☐ şəxslərin və sosial institutların davranışı
- ☒ sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının, həmçinin onun bölüşdürülməsi və istehlakının öyrənilməsi;
- ☐ kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri;
- ☐ xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət;
- ☐ sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək;

103 Məhsuldar qüvvələr və texnoloji münasibətlər sistemi nədir?

- ☐ təsərrüfat fəaliyyəti
- ☒ texnoloji istehsal üsulu
- ☐ ictimai istehsal üsulu
- ☐ iqtisadi sistem
- ☐ təkrar istehsal prosesi

104 İnsanlar tərəfindən yeni yaradılmış ictimai məhsulun onların həyat fəaliyyəti üçün zəruri yaşayış vasitələrindən əlavə istehsal edilmiş hissəsi belə adlanır:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ izafi məhsul
- ☐ ictimai məhsul
- ☐ zəruri məhsul
- ☐ son məhsul

105 Maddi istehsal sahəsində çalışan işçilər tərəfindən yeni yaradılmış məhsulun onların həyatının qorunub saxlanması və normal təkrar istehsalı üçün nəzərdə tutulmuş hissəsi belə adlanır:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ zəruri məhsul
- ☐ ictimai məhsul
- ☐ izafi məhsul
- ☐ son məhsul

106 İstehlakçılar tərəfindən emal edilmək üçün deyil, son istifadə üçün alınan əmtəələr və xidmətlər belə adlanır:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ son məhsul
- ☐ izafi məhsul
- ☐ zəruri məhsul
- ☐ ictimai məhsul

107 Milli iqtisadiyyat çərçivəsində yaradılmış maddi və qeyri-maddi nemətlərin məcmusu belə adlanır:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ ictimai məhsul
- ☐ izafi məhsul
- ☐ zəruri məhsul
- ☐ son məhsul

108 İqtisadiyyatda seçim problemi nə ilə bağlıdır?

- ☐ əmək vasitələri və əmək predmetləri arasında uyğunsuzluqla
- ☐ istehsal münasibətlərinin təkmil olmaması ilə
- ☐ fiziki və zehni əməyin mövcudluğu ilə
- ☐ belə problem yoxdur

- ☒ resursların məhdudluğu və onlardan alternativ istifadə etməyi mümkün olması ilə

109 İnsan hazır məhsulu yaradarkən əmək predmetinə bununla təsir edir:

- ☐ istehsal münasibətləri
☒ əmək vasitəsi
☐ iş qüvvəsi
☐ istehsal vasitələri
☐ nemət

110 İnsanın əməyinin yönəldiyi, gələcək hazır məhsulun maddi əsasını təşkil edən element belə adlanır:

- ☐ istehsal münasibətləri
☒ əmək predmetləri
☐ iş qüvvəsi
☐ istehsal vasitələri
☐ əmək vasitələri

111 İnsanın fiziki və mənəvi qüvvələrinin məcmusu, onun əməklə məşğul olmaq qabiliyyəti belə adlanır:

- ☐ istehsal münasibətləri
☒ iş qüvvəsi
☐ əmək vasitələri
☐ istehsal vasitələri
☐ əmək predmetləri

112 Təmin olunması tələb edilən ehtiyac, orqanizmin, şəxsiyyətin həyat fəaliyyətinin dəstəklənməsi və inkişafı üçün zəruri olan element belə adlanır:

- ☐ bölgü
☒ tələbat
☐ xidmət
☐ nemət
☐ istehsal

113 Aşağıda sadalananlardan hansı iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ material tutumu
☒ resurslarla təmin olunma
☐ fond tutumu
☐ əmək məhsuldarlığı
☐ kapital verimliliyi

114 Səmərəlilik nədir?

- ☐ Resursların nemətlərə və xidmətlərə çevrilməsi prosesi
☒ xərclərin və nəticələrin ən yaxşı nisbəti
☐ iqtisadi fəaliyyətin əlaqələndirilməsi üsulu
☐ İqtisadiyyatın subyektlərinin bu və ya digər məhsulun növünün istehsalı üzrə ixtisaslaşması
☐ ictimai təkrar istehsalın vəziyyəti

115 İqtisadiyyatın subyektlərinin bu və ya digər məhsulun növünün istehsalı üzrə ixtisaslaşması necə adlanır?

- ☐ istehsal münasibətləri
☒ ictimai əmək bölgüsü

- ☐ təsərrüfat fəaliyyəti
- ☐ iqtisadi davranış
- ☐ ictimai təkrar istehsal

116 Təbiətlə bilavasitə qarşılıqlı təsirdə olan sahələr və müəssisələr belə adlanır:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ iqtisadiyyatın birinci sektoru
- ☐ əmtəə istehsalı sahəsi
- ☐ iqtisadiyyatın ikinci sektoru
- ☐ xidmət sahəsi

117 İstehsalın nəticələrindən tələbatların ödənilməsi üçün istifadə prosesi belə adlanır:

- ☐ mübadilə
- ☒ istehlak
- ☐ bölgü
- ☐ istehsal münasibətləri
- ☐ istehsal

118 Maddi nemətlərin və xidmətlərin bir subyektdən başqa subyektə keçməsi prosesi və istehsalçılarla istehlakçıların ictimai əlaqə forması belə adlanır:

- ☐ istehlak
- ☒ mübadilə
- ☐ bölgü
- ☐ istehsal münasibətləri
- ☐ istehsal

119 Resursların nemətlərə və xidmətlərə çevrilməsi prosesi belə adlanır:

- ☐ istehlak
- ☒ istehsal
- ☐ bölgü
- ☐ istehsal münasibətləri
- ☐ mübadilə

120 Məhsulun iqtisadi fəaliyyətin iştirakçılarının sərəncamına daxil olan hissəsinin və həcmnin təyin edilməsi prosesi belə adlanır:

- ☐ istehlak
- ☒ bölgü
- ☐ istehsal
- ☐ istehsal münasibətləri
- ☐ mübadilə

121 Cəmiyyətin mövcud resurslarından yeni istehsalatlar yaratmaq və istehsalı artırmaq imkanları belə adlanır:

- ☒ məhsuldar qüvvələr
- ☐ iqtisadi tələbat
- ☐ iqtisadi davranış
- ☐ istehsal münasibətləri
- ☐ iqtisadi maraqlar

122 Qarşıya qoyulmuş hədəflərə nail olmaq məqsədi ilə məhdud resurslardan istifadə barəsində qərarlar qəbul edilməsi prosesi belə adlanır:

- ☐ iqtisadi resurslar
- ☒ iqtisadi davranış
- ☐ iqtisadi tələbat
- ☐ iqtisadi nemətlər
- ☐ iqtisadi maraqlar

123 Nemətlərin yaradılması və insanların ehtiyaclarının təmin edilməsi üçün mövcud imkanlar belə adlanır:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ iqtisadi resurslar
- ☐ iqtisadi tələbat
- ☐ istehsal texnologiyası
- ☐ iqtisadi maraqlar

124 Maddi nemətlərin və xidmətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehsalkı ilə əlaqədar insanların münasibətləri nədir?

- ☐ məhsuldar qüvvələr
- ☒ istehsal münasibətlər
- ☐ sosial münasibətlər
- ☐ texnoloji münasibətlər
- ☐ istehsal imkanları

125 İstehsal vasitələrinin və istehmsal vasitələrini hərəkətə gətirən bilik və təcrübəyə malik olan insanların məcmu adlanır.

- ☐ əmək vasitələri
- ☒ məhsuldar qüvvələr
- ☐ iqtisadi sistem
- ☐ istehsal münasibətləri
- ☐ istehsal üsulu

126 Əgər ölkə özünün bütün maddi və əmək ehtiyatlarını istifadə edərsə, hər hansı məhsuldan çoxlu miqdarda:

- ☐ oluna bilər, əgər təbii resurslar kifayət qədərdir
- ☒ ehtiyatların yenidən bölgüsü ilə istehsal oluna bilər
- ☐ mümkün ehtiyatları artırmaqla istehsal oluna bilər
- ☐ istehsal oluna bilməz
- ☐ vergilərin azalması ilə istehsal oluna bilər

127 Əgər resursqoruyucu texnologiya tətbiq olunarsa onda istehsal imkanların əyrisi:

- ☐ dəyişməz qalar
- ☒ sağa yerini dəyişər
- ☐ çökük olar
- ☐ daha qabarıq olar
- ☐ sola yerini dəyişər

128 İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:

- ☐ gəlirlər artır
- ☒ o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür

- ☐ o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır
- ☐ o biri məhsulun istehsalı artır
- ☐ o biri məhsulun istehsalı dayandırılır

129 Hansı xərclər alternativ adlanır?

- ☐ sadalanan xərclərdən heç biri
- ☒ resursların məhdudluğu şəraitində seçimin zəruriliyi ilə əlaqədar xərclər
- ☐ rəqabət mübarizəsi və reklamla əlaqədar xərclər
- ☐ hazır məhsulun reallaşdırılması ilə əlaqədar xərclər
- ☐ istehsalın genişləndirilməsi ilə əlaqədar xərclər

130 Universitetdə tələbənin təhsil almasının alternativ qiymətliliyi əks olunur:

- ☐ təhsilini bitirəndən sonra alınan gəlirlər
- ☒ təhsili atıb işləyərkən əldə edəcək maksimum əməkhaqqı
- ☐ orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri
- ☐ təqaüdün miqdarı
- ☐ tələbənin saxlanması valideynlərin çəkdiyi xərclər

131 İstehsal imkanları ayrısının iki məhsulun müxtəlif kombinasiyalarını göstərən hala uyğundur:

- ☐ istifadə olunan resursların azalması
- ☒ dəyişməz texnologiya və mövcud ehtiyatların tam istifadə edilməsi
- ☐ tətbiq olunan ehtiyatların kəmiyyətinin artması
- ☐ əmək resurslarının tam istifadə olunması
- ☐ maddi ehtiyatların tam istifadə olunması

132 İqtisadi ehtiyatların tam istifadə olunmasının göstərən nöqdə yerləşir

- ☐ düzqün cavab yoxdur
- ☒ istehsal imkanları ayrısı üzərində
- ☐ istehsal imkanları daxilində
- ☐ istehsal imkanları ayrısında yuxarda
- ☐ sifirdan başqa

133 İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

- ☐ müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmi
- ☒ istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin arasında asılılığını
- ☐ firmanın maksimum istehsal həcmi
- ☐ istifadə olunan istehsal amillərinin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı asılılığı
- ☐ firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını

134 İstehsalın şəxsi amili nədir?

- ☐ əmək predmeti
- ☒ iş qüvvəsi
- ☐ istehsal vasitələri
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ əmək vasitələri

135 İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həlledici təsir göstərən mühüm element nədir?

- ☐ maddi nemət

- ☒ istehsal amili
- ☐ əmək predmeti
- ☐ əmək vasitəsi
- ☐ texnologiya

136 Fasiləsiz təkrarlanan istehsal prosesi nədir?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ içtimai təkrar istehsal
- ☐ maddi istehsal
- ☐ təsərrüfat fəaliyyəti
- ☐ qeyri maddi istehsal

137 Nəticədə insanın müəyyən tələbatını ödəyən insanın məqsədə uyğun fəaliyyəti nədir?

- ☐ iqtisadi mənafe
- ☒ xidmət
- ☐ qeyri-maddi nemət
- ☐ maddi nemət
- ☐ iqtisadi ehtiyat

138 İş qüvvəsi və istehsal vasitələri arasında qarşılıqlı təsir əks olunur:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☒ istehsal texnologiyası ilə
- ☐ istehsalın təşkili ilə
- ☐ istehsal münasibətləri ilə
- ☐ idarəetmə metodları ilə

139 Resursların məhdudluğu budur:

- ☐ təkrar istehsalın xarakteristikası
- ☒ insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyü
- ☐ iqtisadiyyatın xarakteristikası
- ☐ ancaq sənayeləşmə sisteminin səciyyəsi
- ☐ inzibati-amirlik sisteminin səciyyəsi

140 İqtisadi resursların hansı növləri üçün mütləq məhdudluq səciyyəvidir:

- ☐ resursların bütün sadalanan növləri üçün nisbi məhdudluq səciyyəvidir
- ☒ təbii
- ☐ maliyyə
- ☐ maddi
- ☐ informasiya

141 İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olunması nəyi qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

- ☐ işsizliyi
- ☒ resursların məhdudluğunu
- ☐ tələbatların qeyri- məhdudluğunu
- ☐ iqtisadi böhranları
- ☐ istehsalın səmərəliliyini

142 Qeyri-maddi xidmətlərə aiddir.

- ☐ atelyədə pencəyin tikilməsi
- ☒ təhsil alma
- ☐ dəlləxanada saç qırılması
- ☐ ictimai nəqliyyatda gediş
- ☐ turist səfəri

143 Nemət adlanır:

- ☐ insanın faydalı fəaliyyəti
- ☒ insanın bu və ya digər tələbatını ödəyən əşya, hadisə və əmək məhsulu
- ☐ iqtisadi tələbatların təzahür forması
- ☐ nəticəsi insanın hansısa bir tələbatını ödəyən məqsədyönlü fəaliyyəti
- ☐ maddi istehsalın məhsulu

144 Qeyri-maddi nemətlərə aiddir:

- ☐ meyvələr
- ☒ kompyuter proqramı
- ☐ dərman
- ☐ dərslük
- ☐ avtomobil

145 Əmək, kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

- ☐ bunlar hamısı maddi nemətlərdir
- ☒ bunlar istehsal amilləridir
- ☐ bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir
- ☐ hamısı maddi – istehsal resurslarıdır
- ☐ bunlar makroiqtisadi göstəriciləridir

146 İqtisadi resursların belə növü yoxdur:

- ☐ təbii
- ☒ qeyri-maddi
- ☐ maddi
- ☐ əmək
- ☐ maliyyə

147 Təbii resursları əks etdirən istehsal amilləri – bu:

- ☐ pul kapitalı
- ☐ məhsuldar kapital
- ☒ torpaq
- ☐ əmək
- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti

148 Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- ☐ su kəməri
- ☒ küləyin enerjisi
- ☐ bilik
- ☐ sualtı qayıq
- ☐ paltar

149 Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansı daha doğrudur?

- ☐ sahibkarlıq, texnologiya, əmək
- ☒ torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☐ torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə
- ☐ torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə
- ☐ resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital

150 Əmək vasitələri harada düzgün göstərilmişdir:

- ☐ istehsal binaları, qurğular, iş qüvvəsi
- ☒ istehsal binaları, avadanlıq, alətlər
- ☐ iş qüvvəsi, texnologiya
- ☐ alətlər, yanacaq, xammal
- ☐ xammal, avadanlıq, nəqliyyat vasitələri

151 İstehsal vasitələri ibarətdir:

- ☐ əmək məhsulları və əmək vasitələrindən
- ☒ əmək vasitələri və cisimlərindən
- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsindən
- ☐ əmək cisimləri və əmək məhsullarından
- ☐ iş qüvvəsi və texnologiyadan

152 İctimai təkrar istehsalın aşağıdakı formaları mövcuddur:

- ☐ nemətlər istehsalı və xidmətlər istehsalı
- ☒ sadə və geniş
- ☐ iqtisadi və qeyri-iqtisadi
- ☐ maddi və qeyri-maddi
- ☐ məhsuldar və qeyri-məhsuldar

153 İqtisad elmi təkrar istehsal prosesində neçə mərhələni ayırır:

- ☐ 6.0
- ☒ 4.0
- ☐ 3.0
- ☐ 2.0
- ☐ 5.0

154 Təsərrüfat fəaliyyətinin belə bir mərhələsi mövcud deyil:

- ☐ istehlak
- ☒ həddindən artıq ifrat istehsal
- ☐ bölgü
- ☐ istehsal
- ☐ mübadilə

155 Müxtəlif tələbatların ödənilməsinə yönəldilmiş nemət və xidmətlərin istehsalı prosesində insanların məqsədyönlü təşkil olunmuş fəaliyyəti – bu:

- ☐ məhsuldar qüvvələr
- ☒ təsərrüfat fəaliyyəti
- ☐ iqtisadi mənafe
- ☐ ictimai təkrar istehsal
- ☐ istehsal münasibətləri

156 Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin tərkib hissələri aşağıdakılardır:

- ☐ əmək vasitələri və əmək məhsulu
- ☒ istehsal vasitələri və iş qüvvəsi.
- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsi;
- ☐ əmək alətləri və əmək vasitələri;
- ☐ texnoloji münasibətlər və iş qüvvəsi;

157 Əmək cisimləri –bu:

- ☐ hazır məhsul
- ☒ sonrakı emala gedən xammal
- ☐ fəhlələr və ifadəedicilər heyətidir
- ☐ alətlər, mexanizmlər, maşınlardır
- ☐ binalar, yollar, kanallardır

158 Göstərilən amillərdən hansını iqtisadi resurslara aid etmək olar?

- ☐ sadalananların heç biri
- ☒ sadalananların hamısı
- ☐ əmtəə və xidmətlərin istehsalı zamanı sərf olunmuş insanın fiziki və zehni qabiliyyəti
- ☐ təbii ehtiyatlar (torpaq), faydalı qazıntılar, su ehtiyatları
- ☐ informasiya amili

159 İqtisadi mənafeələr – bu:

- ☐ insanların yüksək gəlirlər əldə etmək cəhdləri
- ☒ iqtisadi fəaliyyət yolu ilə ödəmə bilən tələbatlar
- ☐ insanların özünü reallaşdırmağa tələbatı
- ☐ insanın həyat fəaliyyəti və inkişafı üçün ona zəruri olan iqtisadi nemətlər
- ☐ iqtisadi subyektlərin maraqları

160 Milli iqtisadiyyatın iqtisadi və siyasi müstəqillik səviyyəsinə görə formaları:

- ☐ açıq və qapalı milli iqtisadiyyat
- ☐ qapalı və asılı milli iqtisadiyyat
- ☐ sənaye yönümlü və aqrar yönümlü milli iqtisadiyyat
- ☐ zəif inkişaf etmiş və inkişaf etmiş milli iqtisadiyyat
- ☒ asılı və müstəqil milli iqtisadiyyat

161 Hər bir ölkənin milli sərhədləri çərçivəsində təşəkkül tapmış iqtisadiyyat:

- ☐ mezo iqtisadiyyat
- ☒ milli iqtisadiyyat
- ☐ qapalı iqtisadiyyat
- ☐ açıq iqtisadiyyat
- ☐ mikro iqtisadiyyat

162 Nəsildən nəslə ötürülən ənənələrə əsaslanan, məhsuldar qüvvələrin inkişafının aşağı səviyyədə olması ilə səciyyələnən iqtisadi sistem necə adlanır?

- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☐ azad bazar iqtisadiyyatı
- ☒ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı

☐ qarışıq iqtisadiyyat

163 İqtisadi sistemin ən əhəmiyyətli elementlərinə aiddir:

- ☐ istehsalat imkanları
- ☐ istehsal münasibətləri
- ☐ məhsuldar qüvvələr
- ☒ sadalanan elementlərin hamısı
- ☐ təsərrüfat fəaliyyəti

164 Hansı amilləri milli iqtisadiyyatın inkişafının və fəaliyyətinin spesifik amillərinə aid etmək olar?

- ☐ texnoloji amilləri
- ☐ təbii-iqlim amillərini
- ☐ coğrafi və iqtisadi amilləri
- ☐ sadalanan bütün amillər
- ☒ sosiomədəni amilləri

165 Qarışıq iqtisadiyyatın hansı modelini əsasən sosialist iqtisadiyyatı modeli hesab etmək olar?

- ☒ çin modeli
- ☐ isveç modeli
- ☐ alman modeli
- ☐ yapon modeli
- ☐ amerikan modeli

166 Sosial yönümlü bazar təsərrüfatı modelinin başqa adı necədir?

- ☐ yapon modeli
- ☒ alman modeli
- ☐ isveç modeli
- ☐ amerikan modeli
- ☐ italyan modeli

167 Tənzimlənən korporativ kapitalizmin modelinin başqa adı necədir?

- ☐ italyan modeli
- ☐ isveç modeli
- ☒ yapon modeli
- ☐ alman modeli
- ☐ amerikan modeli

168 Gəlirlərin geniş miqyasda yenidən bölüşdürülməsinə əsaslanan sosial zamanətlərin yüksək səviyyəsi ilə səciyyəvi olan qarışıq iqtisadiyyat modeli necə adlanır?

- ☐ yapon modeli
- ☐ alman modeli
- ☐ amerikan modeli
- ☒ isveç modeli
- ☐ italyan modeli

169 Xüsusi mülkiyyətin prioritetini, bazar rəqabət mexanizmi və sosial diferensiasianın yüksək səviyyəsini nəzərdə tutan qarışıq iqtisadiyyat modeli necə adlanır?

- ☐ yapon modeli

- ☐ alman modeli
- ☐ isveç modeli
- ☐ italyan modeli
- ☒ amerikan modeli

170 Qarışıq iqtisadiyyatın belə modeli yoxdur:

- ☐ yapon modeli
- ☐ amerikan modeli
- ☒ italyan modeli
- ☐ alman modeli
- ☐ isveç modeli

171 İqtisadi sistemləri predmetyaradıcı meyarlar əsasında necə təsvir etmək olar?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ iqtisadiyyatda funksional əlaqələrin məcmusu kimi
- ☐ istehsal münasibətləri sistemi kimi
- ☒ sadalananların hamısı düzgündür
- ☐ təsisatların məcmusu kimi

172 İqtisadi nəzəriyyədə iqtisadi sistemlərin hansı meyarları mövcuddur?

- ☐ sadalanan bütün meyarlar mövcuddur
- ☐ həcm və dinamika meyarları
- ☐ sosial-iqtisadi
- ☒ predmetyaradıcı
- ☐ iqtisadi nəzəriyyədə belə meyarlar yoxdu

173 Dəyişikliklər vəziyyətində, bir təsərrüfat tipindən digərinə keçid vəziyyətində olan iqtisadiyyat necə adlanır?

- ☐ azad bazar iqtisadiyyatı
- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☒ keçid iqtisadiyyatı
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı

174 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti iqtisadi sistemləri sənayenin inkişaf səviyyəsi əsasında xarakterizə edir?

- ☐ marjinalizm
- ☐ merkantilizm
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☒ sosial-institusional istiqamət
- ☐ keynsçilik

175 Müxtəlif iqtisadi sistemləri istehsal ilə istehlak arasında əlaqənin xarakteri əsasında fərqləndirən kim olmuşdur?

- ☐ M. Fridman
- ☐ A. Smit
- ☐ C. Helbreyt
- ☒ K. Byuxer
- ☐ K. Marks

176 İqtisadi sistemlərin xarakteristikasına formasiyalı yanaşmanın müəllifi kimdir?

- ☐ M. Fridman
- ☒ K. Marks
- ☐ K. Byuxer
- ☐ A. Smit
- ☐ C. Helbreyt

177 İqtisadi sistemin istehsal imkanları nə ilə məhdudlaşır?

- ☐ istehsal münasibətlərinin mürəkkəbliyi ilə
- ☒ istifadə olunan resursların məhdudluğu ilə
- ☐ dövlətin iqtisadi proseslərə müdaxiləsi ilə
- ☐ insanların tələbatlarının sonsuzluğu ilə
- ☐ iqtisadi ziddiyyətlərlə

178 Qapalı ev təsərrüfatı, şəhər təsərrüfatı, xalq təsərrüfatı – iqtisadi sistemlərin bu növləri bu əsasla ayrılır:

- ☐ formasiya yanaşması
- ☐ iqtisadiyyatda ETT-nin rolu
- ☒ istehsal və istehlak arasında əlaqənin xarakteri
- ☐ iqtisadiyyatın sənayeləşməsi dərəcəsi
- ☐ resurslara mülkiyyətin formaları

179 İqtisadi sistemin səmərəli fəaliyyətinin əsas problemi:

- ☐ iş qüvvəsinin istehsal sahələri üzrə bölgüsü problemdir
- ☒ resursların bölgüsünün ən yaxşı üsulunun seçilməsi problemdir
- ☐ işsizlik problemdir
- ☐ təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin daha yaxşı bölgüsü problemdir
- ☐ inflyasiya problemdir

180 Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir?

- ☐ heç bir iqtisadi sistem resursların səmərəli istifadə olunmasını təmin edə bilməz
- ☒ bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal ehtiyatları heç vaxt kifayət qədər olmur.
- ☐ məhdudluqla kasıb dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur.
- ☐ elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymətlə almaq olur.
- ☐ hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur.

181 Keçid iqtisadiyyatının əsas cəhətlərinə aid deyildir:

- ☐ rəqabət mühitinin yaradılması və saxlanması
- ☒ dövlət tənzimlənməsinin güclənməsi
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyəti üçün şəraitin yaradılması
- ☐ qiymətlərin liberallaşdırılması
- ☐ mülkiyyət formalarının dəyişməsi

182 İstənilən iqtisadi sisteminin əsasını nə təşkil edir?

- ☐ məhsuldar qüvvələr və texnologiya
- ☒ məhsuldar qüvvələr və istehsal münasibətləri
- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsi
- ☐ əmək vasitələri və əmək cisimləri
- ☐ iş qüvvəsi və istehsal münasibətləri

183 İqtisadi sistemin fərqləndirici əsas meyarları hesab etmək olar:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ resurslar üzərində mülkiyyətin forması və koordinasiya mexanizminin növü
- ☐ iqtisadi artımın tempi və resurslar üzərində mülkiyyətin forması
- ☐ koordinasiya mexanizminin növü və milli gəlir
- ☐ milli gəlir və iqtisadi artımın tempi

184 İqtisadi sistem üçün sadalanan məqsədlərdən hansı əsasdır?

- ☐ insanların tələbatlarının ödənilməsini təmin etmək
- ☒ ayrı-ayrı subyektlərin fəaliyyətini uyğunlaşdırmaq
- ☐ inflyasiya və işsizliyi ləğv etmək
- ☐ istehsalın texniki şərtlərini müəyyən etmək
- ☐ ədalətli ictimai quruluşu qurmaq

185 İqtisadi sistemlərin təhlilinə formasiya yanaşması neçə ictimai-iqtisadi formasiya ayırır:

- ☐ 7.0
- ☒ 5.0
- ☐ 4.0
- ☐ 3.0
- ☐ 6.0

186 İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- ☐ gəlirlər necə bölünür
- ☒ nə, necə, kimin üçün
- ☐ nə vaxt, niyə, harada və kim
- ☐ nə, harada, kimin üçün
- ☐ işsizliyin və inflyasiyanın səbəbi nədən ibarətdir

187 İqtisadi sistem:

- ☐ dövlətin iqtisadiyyatının tənzimlənməsi sistemi
- ☒ maddi və qeyri-maddi nemət və xidmət istehsalçıları və istehlakçıları arasındakı xüsusi şəkildə nizamlanmış əlaqələr sistemidir;
- ☐ mülkiyyət formaları ilə istehsal amillərinin vəhdətidir;
- ☐ təsərrüfat mexanizmi və iqtisadi subyektlərin qarşılıqlı əlaqələri sistemidir;
- ☐ texnoloji münasibətlərlə texnoloji üsulun qarşılıqlı təsir sistemidir;

188 Dövlət mülkiyyəti və dövlət tənzimlənməsi üstünlük edən iqtisadi sistem neçə adlanır?

- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☒ inzibati- amirlik iqtisadiyyatı
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ azad bazar iqtisadiyyatı

189 Dövlət və bazar tənzimlənməsi; habelə müxtəlif mülkiyyət formalarının uzlaşdığı iqtisadi sistem necə adlanır?

- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☒ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat

- ☐ sərbəst bazar iqtisadiyyatı

190 Xüsusi mülkiyyət və bazar tənzimlənməsi üstünlüyünün səiyyəvi olduğu iqtisadi sistem necə adlanır:

- ☐ keçid iqtisadiyyatı
☒ sərbəst bazar iqtisadiyyatı
☐ qarışıq iqtisadiyyat
☐ ənənəvi iqtisadiyyat
☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı

191 Özəlləşdirmənin həyata keçirilməsi metodlarına aid deyil:

- ☐ özəlləşdirmə çeklərinin (vauçerlərin) buraxılışı
☒ kooperativlərin yaradılması
☐ dövlət mülkiyyətinin əvəzsiz olaraq şəxsi mülkiyyətə verilməsi
☐ dövlət müəssisələrinin səhmləşdirilməsi
☐ dövlət mülkiyyətinin hərraclarda satışı

192 Bu şərtlərdən hansı xüsusi mülkiyyətin inkişafının əsas şərtlərinə aid deyil?

- ☐ şəxsi müqavilələrin icrasına qanunla zəmanət verilməsi
☒ dövlət mülkiyyətinin yoxluğu
☐ xüsusi mülkiyyətin qanunla zəmanət verilmiş təhlükəsizliyi
☐ sahibkar fəaliyyətinin azadlığı
☐ şəxsi kapital qoyuluşlarının stimullaşdırılması

193 Mülkiyyətin hansı növü makroiqtisadi tənzimləməni həyata keçirməyə, milli iqtisadiyyatın strukturunu optimallaşdırmağa imkan verir?

- ☐ kooperasiya mülkiyyəti
☒ dövlət mülkiyyəti
☐ xüsusi mülkiyyət
☐ səhmdar mülkiyyət
☐ bələdiyyə mülkiyyəti

194 Nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququ belə adlanır:

- ☐ sərəncam hüququ
☒ özgəninkiləşdirmə hüququ
☐ istifadə hüququ
☐ mənimsəmə hüququ
☐ sahiblik hüququ

195 Mülkiyyət hüququnun sahibi tərəfindən həmin hüququn başqa şəxsə verilməsi belə adlanır:

- ☐ sərəncam
☒ özgəninkiləşdirmə
☐ sahiblik
☐ mənimsəmə
☐ istifadə

196 Hansı iqtisadi proses nəticəsində müəyyən insan müəyyən şey və ya nemət üzərində müstəsna hüquq əldə edir?

- ☐ sərəncam

- ☒ mənimsəmə
- ☐ sahiblik
- ☐ özgəninkiləşdirmə
- ☐ istifadə

197 Mülkiyyət obyektinin faktiki tətbiqi vaxtı həmin mülkiyyətin təyinatından asılı olaraq hansı hüquq həyata keçirilir?

- ☐ sahiblik hüququ
- ☒ sərəncam hüququ
- ☐ özgəninkiləşdirmə hüququ
- ☐ mənimsəmə hüququ
- ☐ istifadə hüququ

198 Mülkiyyət obyektinin fəaliyyəti haqqında qərarlar qəbul edilərkən həmin mülkiyyətin sahibi və ya başqa şəxs tərəfindən hansı hüquq həyata keçirilir?

- ☐ sahiblik hüququ
- ☒ sərəncam hüququ
- ☐ özgəninkiləşdirmə hüququ
- ☐ mənimsəmə hüququ
- ☐ istifadə hüququ

199 Hansı iqtisadi sistemdə mülkiyyət münasibətlərinin dəyişikliyi həlledici əhəmiyyətə malikdir?

- ☐ ənənəvi iqtisadiyyatda
- ☒ keçid iqtisadiyyatında
- ☐ azad bazar iqtisadiyyatında
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatında
- ☐ qarışıq iqtisadiyyatda

200 Təsisatlar iqtisadiyyatda hansı funksiyaları yerinə yetirirlər?

- ☐ təsisatlar iqtisadiyyatda heç bir funksiya yerinə yetirmir
- ☒ koordinasiya və bölgü funksiyalarını
- ☐ informasiya və əlaqələndirmə funksiyalarını
- ☐ stimullaşdırma və tənzimləmə funksiyalarını
- ☐ stimullaşdırma və bölgü funksiyalarını

201 “Əgər mülkiyyət hüquqları aydın müəyyən edilmişdirsə və transaksiya xərcləri sıfıra bərabərdirsə, onda resursların yerləşdirilməsi mülkiyyət hüquqlarının bölgüsündə dəyişikliklərdən asılı olmayaraq dəyişməz və effektiv qalacaq”. Bu hökm necə adlanır?

- ☒ Kouz teoremi
- ☐ tələb qanunu
- ☐ Ouken qanunu
- ☐ Pozner qaydası
- ☐ Pareto optimumu

202 Opportunist davranışla bağlı transaksiya xərcləri nə ilə şərtlənir?

- ☐ danışıqlar aparılmasına və müqavilələr bağlanmasına çəkilən xərclərlə
- ☒ fəaliyyətin iştirakçılarının haqsız davranışı nəticəsində yaranan itkilərlə
- ☐ Mübadiləyə daxil olan əmtəə və xidmətlərin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin dəqiq təyin edilməsi zərurəti ilə
- ☐ informasiyanın əldə edilməsi və emalı ilə bağlı xərclərlə

- ☐ mülkiyyət hüquqlarının müdafiə edilməsi zərurəti ilə

203 Mülkiyyət hüquqlarının spesifikasiyası və müdafiəsi ilə bağlı transaksiya xərcləri nə ilə şərtlənir?

- ☐ əqdin iştirakçılarının haqsız davranışı nəticəsində yaranan itkilərlə
- ☒ mülkiyyət hüquqlarının müdafiə edilməsi zərurəti ilə
- ☐ mübadiləyə daxil olan əmtəə və xidmətlərin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin dəqiq təyin edilməsi zərurəti ilə
- ☐ informasiyanın əldə edilməsi və emalı ilə bağlı xərclərlə
- ☐ danışıqlar aparılmasına və müqavilələr bağlanmasına çəkilən xərclərlə

204 Danışıqlar aparılması ilə bağlı transaksiya xərcləri nə ilə şərtlənir?

- ☐ əqdin iştirakçılarının haqsız davranışı nəticəsində yaranan itkilərlə
- ☒ danışıqlar aparılmasına və müqavilələr bağlanmasına çəkilən xərclərlə
- ☐ Mübadiləyə daxil olan əmtəə və xidmətlərin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin dəqiq təyin edilməsi zərurəti ilə
- ☐ informasiyanın əldə edilməsi və emalı ilə bağlı xərclərlə
- ☐ mülkiyyət hüquqlarının müdafiə edilməsi zərurəti ilə

205 İnformasiya axtarışı ilə bağlı transaksiya xərcləri nə ilə şərtlənir?

- ☐ əqdin iştirakçılarının haqsız davranışı nəticəsində yaranan itkilərlə
- ☒ informasiyanın əldə edilməsi və emalı ilə bağlı xərclərlə
- ☐ mülkiyyət hüquqlarının müdafiə edilməsi zərurəti ilə
- ☐ mübadiləyə daxil olan əmtəə və xidmətlərin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin dəqiq təyin edilməsi zərurəti ilə
- ☐ danışıqlar aparılmasına və müqavilələr bağlanmasına çəkilən xərclərlə

206 Ölçmələrlə bağlı transaksiya xərcləri nə ilə şərtlənir?

- ☐ əqdin iştirakçılarının haqsız davranışı nəticəsində yaranan itkilərlə
- ☒ mübadiləyə daxil olan əmtəə və xidmətlərin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin dəqiq təyin edilməsi zərurəti ilə
- ☐ mülkiyyət hüquqlarının müdafiə edilməsi zərurəti ilə
- ☐ informasiyanın əldə edilməsi və emalı ilə bağlı xərclərlə
- ☐ danışıqlar aparılmasına və müqavilələr bağlanmasına çəkilən xərclərlə

207 Transaksiya xərclərinin belə növü yoxdur:

- ☐ opportunist davranışla bağlı xərclər
- ☒ sadalanan bütün xərclərə transaksiya xərclərinə aiddir
- ☐ danışıqlar aparılması ilə bağlı xərclər
- ☐ informasiya axtarışı ilə bağlı xərclər
- ☐ mülkiyyət hüquqlarının spesifikasiyası və müdafiəsi ilə bağlı xərclər

208 Qaydalardan və normalardan istifadə edərək, iqtisadi və başqa məsələlərin həllinə yönəldilmiş fəaliyyəti həyata keçirən subyektlər belə adlanır:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ təşkilatlar
- ☐ kateqoriyalar
- ☐ institutlar
- ☐ nemətlər

209 Formal və qeyri-formal qaydalar və normalar sistemi, həmçinin onlara riayət edilməsinə nəzarət mexanizmləri belə adlanır:

- ☐ firmalar

- ☒ institutlar
- ☐ iqtisadi kateqoriyalar
- ☐ iqtisadi qanunlar
- ☐ təşkilatlar

210 Azərbaycanda dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin II proqramı nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- ☐ 1998-ci il
- ☒ 2000-ci il
- ☐ 1995-ci il
- ☐ 1993-cü il
- ☐ 2003-cü il

211 Nə ilə əlaqədar olan xərclər transaksion xərclərə aid edilmir?

- ☐ bütün göstərilənlər transaksion xərclərə aiddir
- ☒ avadanlığın işlək vəziyyətdə saxlanması ilə
- ☐ tərəfmüqabillərlə müqavilə bağlanması ilə
- ☐ qiymətlər haqqında informasiya axtarışı ilə
- ☐ müqavilələrinin yerinə yetirilməsinə nəzarəti ilə

212 «İqtisadi institutlar» anlayışını elmi dövriyyəyə gətirən iqtisadi nəzəriyyə istiqamətini göstərin.

- ☐ monetarist
- ☒ sosial-institusional
- ☐ neokeynsçi
- ☐ marksizm
- ☐ neolibereal

213 Özəlləşdirmənin zəruri şərti bu deyildir.

- ☐ bütün sadalananlar özəlləşdirmənin zəruri şərtidir
- ☒ iqtisadiyyatda dövlət bölməsinin üstünlüyü
- ☐ fond bazarının yaradılması
- ☐ özəlləşdirmənin hüquqi bazasının olması
- ☐ özəlləşdiriləcək obyektlərə tələbin qabaqcadan qiymətləndirilmə

214 Kollektiv mülkiyyətin hansı forması xüsusi mülkiyyətin cəhətlərə malikdir?

- ☐ tam yoldaşlıq mülkiyyəti
- ☐ bu mülkiyyət formalarının heç biri ümumi cəhətə malik deyil
- ☐ məhdud məsuliyyətli yoldaşlıq mülkiyyəti
- ☒ səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- ☐ kooperativ mülkiyyət

215 Səhmdar mülkiyyətinin kontinental modelində sabit səhmdarların əlində cəmlənmişdir:

- ☐ bu model üçün sabit səhmdarların olması səciyyəvi deyildir
- ☒ səhmlərin 70-80%-i
- ☐ səhmlərin 20-30%-i
- ☐ səhmlərin 50%-ə yaxını
- ☐ səhmlərin 5-10%-i

216 Xüsusi mülkiyyətə aid deyildir?

- ☐ qeyri-leqal xüsusi müəssisələr
- ☒ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ şəxsi yığımlar
- ☐ ev təsərrüfatlarının əmlakı
- ☐ leqal xüsusi müəssisələr

217 Mülkiyyət hüquqlarının spesifikləşdirilməsi nəyi bildirir?

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☒ bu hüquqların dəqiq müəyyənləşdirilməsi
- ☐ bu hüquqların ləğv edilməsini
- ☐ bu hüquqların digər şəxsə verilməsi
- ☐ mülkiyyətin formalarının dəyişdirilməsini

218 Mülkiyyət hüquqları nəzəriyyəsinə mülkiyyət münasibətləri şərtlənmişdir:

- ☐ bütün sadalananlarla
- ☒ resursların nadirliyi ilə
- ☐ istehsalın inkişaf səviyyəsi ilə
- ☐ təsərrüfatçılığın üstün üsulu ilə
- ☐ iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi ilə

219 Xüsusi mülkiyyətin əsas mövcudluq şərtlərinə aid deyildir:

- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☒ istehsal ixtisaslaşmasının inkişafı
- ☐ xüsusi mülkiyyətin zamanətli mühafizəsi
- ☐ müəssisələrin yaradılması və istənilən sahibkarlıq fəaliyyətinə başlanmasının tam sərbəstliyi
- ☐ xüsusi kapital qoyuluşlarının stimullaşdırılması

220 İcarədarın hüquqlarına aiddir:

- ☐ sadalananların heç biri
- ☒ icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadə etmə;
- ☐ icarəyə götürülmüş əmlakın özgələşdirilməsi;
- ☐ icarəyə götürülmüş əmlaka sahibolma;
- ☐ sadalanan hamısı

221 Hansı sahədə dövlət mülkiyyətinin üstünlüyü məqsədyönlü deyildir:

- ☐ fundamental elm
- ☒ bank sahəsi
- ☐ tarixi abidələrin mühafizəsi
- ☐ ekoloji təhlükəsizlik
- ☐ təhsil

222 K.Marksın fikrincə, ictimai istehsalın xarakteri müəyyən edilir:

- ☐ mülkiyyətdən asılı deyildir
- ☒ istehsal vasitələri üzərində mülkiyyətin münasibətləri ilə
- ☐ mülkiyyət anlayışının hüquqi məzmunu ilə
- ☐ istehlak şeyləri üzərində mülkiyyət münasibətləri ilə
- ☐ mülkiyyət anlayışının iqtisadi məzmunu ilə

223 İqtisadi resurslar və insanın iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri:

- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☒ mülkiyyətin obyektləridir
- ☐ mülkiyyətin hüquqlarıdır
- ☐ mülkiyyətin subyektləridir
- ☐ mülkiyyətin funksiyalarıdır

224 İri müəssisələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri üsul nədir:

- ☐ iri müəssisələri özəlləşdirmək lazım deyil.
- ☒ onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi
- ☐ onların xüsusi mülkiyyətə keçirilməsi
- ☐ onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənəşdirilməsi
- ☐ onların kiçik müəssisələrə bölünməsi

225 Azərbaycanda dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin I proqramı nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- ☐ 1998- ci il
- ☒ 1995-ci il
- ☐ 2001-ci il
- ☐ 1993-cü il
- ☐ 2003-cü il

226 Özəlləşdirmə metodlarına aid deyildir:

- ☐ səhmlərin səhmdarlaşdırılması və satışı
- ☐ dövlət mülkiyyətinin əvəzsiz verilməsi
- ☐ hərraclardan müəssisələrin satışı
- ☒ xüsusi sahibkarların kooperativlərdə birləşməsi
- ☐ çək özəlləşdirməsi

227 Məhsulun istehsalı ilə deyil, onu müşayiət edən məsrəflərlə əlaqədar xərclər adlanır:

- ☐ hesabi
- ☐ iqtisadi
- ☒ transaksion
- ☐ buraxılmış imkanların xərcləri
- ☐ son hədd

228 Kollektiv mülkiyyətin bir növü deyildir:

- ☐ qapalı səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- ☒ xüsusi firmaların mülkiyyəti
- ☐ kooperativlərin mülkiyyəti
- ☐ açıq səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- ☐ tam ortaqlıq mülkiyyəti

229 Sadalanan sahələrdən hansında dövlət mülkiyyətinin daha böyük payının olması məqsədyönlüdür:

- ☐ mənzil tikintisi
- ☒ elektrik enerjisi istehsalı
- ☐ ayaqqabı istehsalı
- ☐ turizm sahəsi
- ☐ avtomobil istehsalı

230 Vətəndaşların şəxsi əmlakı və yığımları hansı mülkiyyət formasına aiddir?

- ☐ səhmdar
- ☒ xüsusi
- ☐ ictimai
- ☐ dövlət
- ☐ bələdiyyə

231 Şəhərin bütün texniki xidmətlərinin vahid əldə cəmləşməsi, istismarını qaydaya salmaqla əhaliyə əlavə rahatlıqların verilməsinə hansı mülkiyyət forması imkan yaradır:

- ☐ səhmdar mülkiyyəti
- ☒ bələdiyyə mülkiyyəti;
- ☐ dövlət mülkiyyəti;
- ☐ xüsusi mülkiyyət;
- ☐ kollektiv mülkiyyət.

232 Hansı meyara görə firmaların (müəssisələrin) xüsusi, dövlət və qarışıq formaları fərqləndirilir?

- ☐ kapitalın həcminə görə
- ☒ mülkiyyət formasına görə
- ☐ sahə mənsubiyyətinə görə
- ☐ təşkili formasına görə
- ☐ məhsulun xarakterinə görə

233 Xüsusi mülkiyyət–aşağıdakılardan hansının üzərində vətəndaşların hüququnun möhkəmləndirilməsi formasıdır?

- ☐ hər hansı əmlakın istifadəsi, sahibolması, yiyələnməsi
- ☒ hər hansı əmlakla əlaqədar sahibolma, istifadə və sərəncamvermə
- ☐ hər hansı əmlakdan istifadə etmək və onunla əlaqədar sərəncam vermək;
- ☐ hər hansı əmlaka yiyələnmək və tətbiq etmək.
- ☐ hər hansı əmlakın istifadəsi və onunla əlaqədar sərəncam verilməsi

234 İqtisadiyyatda xüsusi mülkiyyətin üstünlük təşkil etməsi aşağıdakının səciyyəvi xüsusiyyətlərini əks etdirir:

- ☐ sadalananlardan heç birinin
- ☒ azad bazar iqtisadiyyatının
- ☐ qarışıq iqtisadiyyatın
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatının
- ☐ keçid iqtisadiyyatının

235 Mülkiyyət obyektlərinin xüsusi mülkiyyətdən dövlət mülkiyyətinə keçməsi prosesi adlanır:

- ☐ spesifikasiləşdirmə
- ☒ milliləşdirmə
- ☐ özəlləşdirmə
- ☐ inventarlaşdırma
- ☐ müsadirə

236 Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:

- ☐ spesifikasiya
- ☒ özəlləşdirmə
- ☐ inventarlaşdırma
- ☐ milliləşdirmə
- ☐ müsadirə

237 Müasir bazar iqtisadiyyatında mülkiyyətin daha geniş yayılmış növü budur:

- ☐ kooperativ mülkiyyət
- ☒ səhmdar mülkiyyəti
- ☐ xüsusi mülkiyyət
- ☐ dövlət mülkiyyəti
- ☐ bələdiyyə mülkiyyəti

238 Mülkiyyət iqtisadi anlayış kimi:

- ☐ mülkiyyət iqtisadi anlayış deyil
- ☒ əşyaların mənimsənilməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir.
- ☐ əşyanın özüdür
- ☐ insanların əşyalara münasibətidir.
- ☐ əşyanın icarəyə verilməsi

239 Mülkiyyət hüququ:

- ☐ sadalanan hüquqlardan heç biri
- ☒ bütün sadalanan hüquqları
- ☐ nemətlərin istifadə olunmasından əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur.
- ☐ nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur.
- ☐ nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur.

240 Müxtəlif peşə işçilərinin maraqlarının müdafiə edən bazar infrastrukturu elementini göstərin

- ☐ əmək birjası
- ☒ həmkarlar təşkilatı
- ☐ istehlakçılar ittifaqı
- ☐ sahibkarlar cəmiyyəti
- ☐ iqtisadi təhsil sistemi

241 İqtisadiyyatı zəruri miqdarda pulla təmin edən bazar infrastrukturu elementini göstərin:

- ☐ ticarət palatası
- ☒ emissiya sistemi
- ☐ vergi sistemi
- ☐ konsaltinq şirkətləri
- ☐ sığorta sistemi

242 Əmtəə bircasının funksiyalarına aid deyildir:

- ☐ mübahisələrin tənzimlənməsi
- ☒ boş iş yerlərinin uçotu
- ☐ qiymətlərin müəyyən edilməsi
- ☐ ticarət üçün yerin verilməsi
- ☐ informasiyanın verilməsi

243 Azad iqtisadi zonalar nə üçün yaradılır?

- ☐ bütün sadalananlar üçün
- ☒ xarici kapitalı cəlb etmək üçün
- ☐ müxtəlif mülkiyyət formalarının inkişafı üçün
- ☐ azad rəqabəti təmin etmək üçün
- ☐ vergi sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün

244 Əmək birjalarının vəzifələrinə aid olmayanını göstərin:

- ☐ işsizlərə maddi yardımın verilməsi
- ☒ əməkhaqqının həcmnin müəyyən edilməsi
- ☐ iş axtaranların boş iş yerlərinə yönəldilməsi
- ☐ boş iş yerlərinin uçotu
- ☐ işsizlərin ixtisasının artırılmasının və «yaxın» peşələrə yiyələnməsinin təşkili

245 Bazar infrastrukturunun funksiyalarına aid deyil.

- ☐ sadalananların hamısı aiddir
- ☒ istehsal sahələri arasında resursların bölünməsi
- ☐ iqtisadiyyatın ayrı-ayrı subyektlərinin və fəaliyyət növlərinin ixtisaslaşdırılması əsasında bazar subyektlərinin operativliyini və səmərəliliyini yüksəltmək;
- ☐ bazar münasibətləri iştirakçılarına öz maraqlarını reallaşdırmağı yüngülləşdirmək;
- ☐ hüquqi və iqtisadi nəzarət formalarını, işgüzar təcrübənin dövlət və ictimai tənzimlənməsini sadələşdirmək;

246 Bazar infrastrukturunun hansı elementi iqtisadiyyatı zəruri kadrlarla təmin edir?

- ☐ emmisiya sistemi
- ☒ iqtisadi təhsil sistemi
- ☐ sahibkarların birlikləri
- ☐ həmkarlar ittifaqları
- ☐ istehlakçıların birlikləri

247 Bazar infrastrukturunun hansı elementi firmanın maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini yoxlamağa və təhlil etməyə imkan verir?

- ☐ ticarət palatası
- ☒ auditor firmaları
- ☐ vergi sistemi
- ☐ konsaltinq şirkətləri
- ☐ sığorta sistemi

248 Kütləvi standart əmtəələrin topdansatış ticarətinin təşkilati forması – bu:

- ☐ investisiya fondudur
- ☒ birjadır
- ☐ hərracdır
- ☐ yarmarkadır
- ☐ reklam agentliyidir

249 Aşağıdakı bazanın bazar əməliyyatlarının təşkili üzrə bazar təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur:

- ☐ idxal bazarı
- ☒ dövlət müəssisələri bazarı
- ☐ pərakəndəsətış bazarı
- ☐ topdansatış bazarı
- ☐ ixrac bazarı

250 Alıcı bazarı bu halda yaranır:

- ☐ alıcıların sayı satıcıların sayından çox olduqda
- ☒ təklif tələbdən artıq olduqda
- ☐ bazarda aralıq satıcılar fəaliyyət göstərəndə
- ☐ tələb təklifdən artıq olduqda

- ☐ satıcıların sayı alıcıların sayından çox olduqda

251 Satıcı bazarı o yerdə olur ki, əgər orada:

- ☐ alıcılar satıcılardan çoxdursa
☒ tələb təklifi üstələyirsə
☐ bazarda aralıq satıcılar fəaliyyət göstərirlərsə
☐ təklif tələbi üstələyirsə
☐ satıcılar alıcılara nisbətən çoxdursa

252 Bu bazarlardan hansı subyektlər görə bazar təsnifatına aid deyildir?

- ☐ dövlət müəssisələri bazarı
☒ bütün sadalananlar aiddir
☐ satıcılar bazarı
☐ alıcılar bazarı
☐ vasitəçilər bazarı

253 Aşağıdakı bazarda ixtiralar, yeniliklər, patentlər əmtəədir:

- ☐ qiymətli kağızlar
☒ innovasiyalar
☐ tədavül vasitələri
☐ istehsal vasitələri
☐ informasiya

254 Azad iqtisadi zonalar nə vaxt və harada ilk dəfə yaranıb?

- ☐ Fransada, 1897- ci ildə
☒ İrlandiya, 1959-cu ildə
☐ ABŞ-da, 1929-cu ildə
☐ İslandiyada, 1969-cu ildə
☐ Böyük Britaniyada, 1776-cı ildə

255 Müasir bazarın infrastrukturunun əsas elementlərinə aid olmayanı seçin:

- ☐ konsaltinq firmaları
☒ istehsal müəssisələri
☐ xammal birjalrı
☐ audit şirkətləri
☐ kommersiya bankları

256 Bazarın normal fəaliyyətini təmin edən sistemlər, xidmətlər, müəssisələr, təşkilatların məcmusu – bu:

- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
☒ bazarın infrastrukturudur
☐ bazar mexanizmidir
☐ bazar strukturudur
☐ bazarlar sistemidir

257 Bazarın ayrı-ayrı elementlərinin daxili quruluşu, yerləşməsi; bazarın ümumi həjmində onların xüsusi çəkisi - bu:

- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
☒ bazarın strukturudur

- ☐ bazar mexanizmidir
- ☐ bazarın infrastrukturudur
- ☐ bazarlar sistemidir

258 Hansı bazarın ərazi əlaməti üzrə bazar strukturunun təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur?

- ☐ dünya bazarı
- ☒ ləqal bazar
- ☐ regional bazar
- ☐ lokal bazar
- ☐ milli bazar

259 Obyektlər üzrə bazar quruluşu və sistemini səciyyələndirməyən meyarı seçin.

- ☐ innovasiya bazarı
- ☒ satıcı bazarı
- ☐ iş qüvvəsi bazarı
- ☐ istehlak bazarı
- ☐ istehsal vasitələri bazarı

260 Qiymətli kağızlar bazarı necə adlanır ?

- ☐ emissiya sistemi
- ☒ fond birjası
- ☐ yarmarka
- ☐ hərrac
- ☐ əmtəə birjası

261 Bazar infrastrukturuna aiddir:

- ☐ reklam agentliyi
- ☒ sadalananların hamısı
- ☐ yarmarkalar
- ☐ banklar
- ☐ valyuta bircaları

262 Sadalananlardan hansı bazarın ən birinci təyini idi?

- ☒ yer, harada ticarət həyata keçirilirdi
- ☐ satıcıların və alıcıların iqtisadi münasibətləri sistemi
- ☐ təsərrüfatçılıq subyektləri arasında ictimai əlaqələrin tipi
- ☐ əmtəə-pul mübadiləsinin forması
- ☐ alıcıların məcmusu

263 Bazar iqtisadiyyatının qərb modeli ilk dəfə harada və nə vaxt formalaşmağa başlanmışdır?

- ☐ I əsrdə Qədim Romada
- ☐ e.ə. XXV əsrdə Qədim Misirdə
- ☐ XV əsrdə İngiltərədə
- ☐ X əsrdə Fransada
- ☒ e.ə. VI-V əsrlərdə Qədim Yunanıstanda

264 Təsərrüfatçılığın bu formasında nemətlərin və xidmətlərin istehsalı onların satışı məqsədi ilə həyata keçirilir:

- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ natural təsərrüfat
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☒ əmtəə təsərrüfatı

265 Təsərrüfatçılığın bu formasında maddi nemətlər və xidmətlər şəxsi istehlak üçün istehsal edilir:

- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☒ natural təsərrüfat
- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- ☐ əmtəə təsərrüfatı

266 Xidmətlər sahəsinin iqtisadiyyatın ayrıca bir sahəsinə çevrilməsi nə ilə nəticələndi?

- ☐ üçüncü ictimai əmək bölgüsü
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ ikinci ictimai əmək bölgüsü
- ☐ birinci ictimai əmək bölgüsü
- ☒ dördüncü ictimai əmək bölgüsü

267 Ticarətin istehsaldan ayrılması bununla bağlıdır:

- ☐ sadalananlardan heç biri ilə bağlı deyil
- ☐ birinci ictimai əmək bölgüsü ilə
- ☐ ikinci ictimai əmək bölgüsü ilə
- ☒ üçüncü ictimai əmək bölgüsü ilə
- ☐ dördüncü ictimai əmək bölgüsü ilə

268 Maldarlığın və əkinçiliyin ayrılması belə adlanır:

- ☐ sadalananların heç biri
- ☐ dördüncü ictimai əmək bölgüsü
- ☐ ikinci ictimai əmək bölgüsü
- ☐ üçüncü ictimai əmək bölgüsü
- ☒ birinci ictimai əmək bölgüsü

269 İctimai istehsalda bazarın rolu ibarətdir:

- ☐ köhnəmiş istehsalların bağlanması təsir etmək
- ☐ istehsalat istehsalın hansı həcmdə və quruluşda olması haqqında işarə verilməsi
- ☐ tələb və təklif tarazlaşdırılması
- ☒ bütün göstərilənlərdən
- ☐ rəqabət qabiliyyətlərinə görə istehsalçıları differensiallaşdırmaq

270 Bazarın vasitəçi funksiyası ibarətdir.

- ☐ xərclərin azaldılması, yeni məhsulların yaradılmasına istehsalçıların həvəsləndirilməsi
- ☐ həcmi və quruluşuna görə istehsal və istehlakın uyğunlaşdırılması
- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyaların çatdırılması
- ☐ əmtəələrin mübadiləsi üçün ekvivalent dəyərliyələrin müəyyənəşdirilməsi
- ☒ əməyin nəticələrini mübadilə etmək məqsədi ilə istehsalçılar və istehlakçıların görüşməsinə təmin etmək

271 Tədavül sferasında fəaliyyət göstərən kapital necə adlanır?

- ☐ dövrüyyə kapitalı
- ☐ əsas kapital
- ☐ borc kapitalı
- ☐ sənaye kapitalı
- ☒ ticarət kapitalı

272 Pul vasitəsi ilə həyata keçirilən mübadilə nədir?

- ☐ sahibkarlıq fəaliyyəti
- ☐ ticarət
- ☐ əmtəə təsərrüfatı
- ☐ içtimai təkrar istehsal
- ☒ əmtəə tədavülü

273 Təsərrüfat münasibətlərinin iki tipini fərqləndirirlər.

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ sadə və geniş
- ☐ maddi və qeri-maddi
- ☒ natural-əşya və əmtəə
- ☐ istehsal və qeyri-istehsal

274 Müxtəlif məhsulların hazırlanmasının istehsalçıların əmək bölgüsünə yönəlməsinə əsaslanması necə adlanır.

- ☐ iqtisadi mənafeələr
- ☐ istehsalçıların təcrid olunması
- ☐ istehsalçıların müstəqilliyi
- ☒ istehsalçıların ixtisaslaşması
- ☐ ilkin kapital yığılı

275 Əmtəə istehsalının öz yüksək pilləsinə çatması nə ilə əlaqədardır.

- ☐ ikinci içtimai əmək bölgüsü ilə
- ☐ birinci içtimai əmək bölgüsü ilə
- ☐ dövlət mülkiyyətinin yaranması ilə
- ☐ üçüncü içtimai əmək bölgüsü ilə
- ☒ ilkin kapital yığılı prosesi ilə

276 Sadə əmtəə təsərrüfatı üçün səciyyəvi olmayanı göstərin.

- ☐ insanlar arasında iqtisadi əlaqələrin bazar vasitəsi ilə olması
- ☐ içtimai əmək bölgüsü
- ☐ istehsal vasitələri üzərində xüsusi mülkiyyət
- ☒ muzzdlu əməyin üstünlüyü
- ☐ əmək məhsullarının alqı-satqısı yolu ilə tələbatların ödənilməsi

277 Tarixən natural təsərrüfat forması nəyə əsaslanırdı.

- ☐ ixtisaslaşmaya
- ☒ torpaq mülkiyyətinə
- ☐ əmək bölgüsünə
- ☐ istehsalçıların təcrid olunmasına
- ☐ xidmətlər istehsalına

278 Sənətkarlığın formalaşması və sənətkarlıq sahələrinin meydana gəlməsi hansı ictimai əmək bölgüsünü yaradır?

- ☐ sadalanan heç biri
- ☒ ikinci iri ictimai əmək bölgüsünü
- ☐ üçüncü iri ictimai əmək bölgüsünü
- ☐ birinci ictimai əmək bölgüsünü
- ☐ dördüncü ictimai əmək bölgüsünü

279 Bazarın deformasiyasını aradan götürmək üçün zəruridir:

- ☐ inkişaf etmiş bazar infrastrukturunu yaratmaq
- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ mülkiyyət formalarının müxtəlifliyini yaratmaq
- ☐ təsərrüfat fəaliyyətinin sərbəstliyini təmin etmək
- ☐ sərbəst qiymət əmələgəlmə mexanizmini formalaşdırmaq

280 Deformasiya olunmuş bazarın səciyyəvi cəhətlərinə aid deyildir:

- ☐ kölgə iqtisadiyyatının böyük miqdarda payı
- ☒ azad rəqabətin olması
- ☐ resurs və əmtəənin bölgüsündə mərkəzləşdirmə
- ☐ çoxsaylı bazar subyektlərinin və müxtəlif mülkiyyət formalarının olmaması
- ☐ tələb və təklifin balansızlığı

281 Bazar münasibətlərinin maddi əsası:

- ☐ adları çəkilənlərdən heç biri
- ☒ əmtəələrin və pulun hərəkətidir
- ☐ maddi nemətlər və xidmətlərdir
- ☐ əmək bölgüsüdür
- ☐ tələb və təklifin dəyişiklikləridir

282 Elm bəşər tarixində belə əmək bölgüsünü ayırmır:

- ☐ xidmət sahəsinin istehsal sahəsindən ayrılması
- ☒ yüngül sənayenin ağır sənayedən ayrılması
- ☐ sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması
- ☐ əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması
- ☐ ticarət kapitalının sənaye kapitalından ayrılması

283 Müasir bazar təsərrüfatının hansı modeli üçün sahibkarlığın inkişafından ötrü dövlətin şərait yaratması səciyyəvidir?

- ☐ sadalanalardan heç biri
- ☒ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ sosial bazar təsərrüfatı
- ☐ korporativ iqtisadiyyat
- ☐ bütün sadalananlar

284 Müasir bazar təsərrüfatının hansı modeli iqtisadiyyatda dövlət bölməsinin əhəmiyyətli (30%-dək) payı ilə səciyyələnir?

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☒ sosial bazar təsərrüfatı

- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ korporativ iqtisadiyyat
- ☐ bütün sadalananlar

285 Bazarın stimullaşdırıcı funksiyası ibarətdir:

- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- ☒ istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- ☐ həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- ☐ istehsal sahələrilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- ☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

286 Bazarın integrasiyaedici funksiyası ibarətdir:

- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- ☒ istehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- ☐ istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- ☐ həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- ☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

287 Bazarın tənzimləyici funksiyası ibarətdir:

- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- ☒ həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- ☐ istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- ☐ İstehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- ☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

288 Hansı anlayış bazarının müasir anlamına daha çox uyğundur:

- ☐ əmtəə və xidmətlər alqı-satqısının bütün sövdələşmələrinin məcmusu
- ☒ iqtisadiyyatın təşkilinin və fəaliyyətinin ictimai forması
- ☐ əmtəə mübadiləsinin forması
- ☐ ticarət yeri
- ☐ alıcılar və satıcıların məcmusu

289 Əmtəə istehsalının inkişafının yüksək mərhələsi:

- ☐ deformasiya
- ☐ inkişaf etmiş əmtəə istehsalıdır
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatıdır
- ☐ natural təsərrüfat
- ☒ bazar iqtisadiyyatıdır

290 Müasir bazar təsərrüfatının modellərinə aiddir:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ korporativ iqtisadiyyat
- ☐ sosial bazar təsərrüfatı

291 Bazar iqtisadiyyatının əsası:

- ☐ bütün sadalananlardır

- ☒ əmtəə istehsalıdır
- ☐ rəqabətdir
- ☐ natural istehsalıdır
- ☐ tələb və təklifdir

292 Bazarın belə bir funksiyası mövcud olmur:

- ☐ nəzarətedici
- ☒ optimallaşdırıcı
- ☐ tənzimləyicisi
- ☐ integrasiya etmək
- ☐ stimullaşdırıcı

293 Bazarın meydana gəlməsinin şərtlərinə aid deyildir:

- ☐ istehsalçıların mülkiyyətinin olması
- ☒ natural təsərrüfata üstünolma
- ☐ ixtisaslaşma
- ☐ əmək bölgüsü
- ☐ istehsalçıların iqtisadi əlahiddəliyi

294 İnkişaf etmiş əmtəə istehsalının sadə əmtəə istehsalından fərqi ondan ibarətdir ki;

- ☐ əmək məhsulları əmtəədir
- ☒ yalnız əmək məhsulları deyil, həmçinin istehsal amilləri də əmtəədir
- ☐ nemət və xidmətlərin istehsalı satış məqsədilə həyata keçirilir
- ☐ istehsal öz tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə həyata keçirilir
- ☐ ixtisaslaşma olmur

295 Bazarın belə tipi yoxdur:

- ☐ deformasiya olunmuş
- ☒ inkişaf etmiş
- ☐ azad
- ☐ inkişaf etməmiş
- ☐ tənzimlənən

296 Sadə əmtəə istehsalı zamanı əmtəə nədir?

- ☐ bütün sadalananlar
- ☒ istehsal məhsulları
- ☐ istehsal vasitələri
- ☐ iş qüvvəsi
- ☐ torpaq

297 Təsərrüfat tiplərinin ilkin forması hansıdır?

- ☐ sadalananlar heç biri
- ☒ natural təsərrüfat
- ☐ kapitalist təsərrüfatı
- ☐ əmtəə təsərrüfatı
- ☐ planlı təsərrüfat

298 İctimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır?

- ☐ əmtəə (bazar), planlı-inzibati təsərrüfat
- ☒ natural, əmtəə
- ☐ natural, planlı- inzibati təsərrüfat
- ☐ natural, kapitalist təsərrüfatı
- ☐ əmtəə (bazar), planlı-inzibati təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı

299 Əmtəə istehsalının zəruri şərtləri hesab edilir:

- ☐ sadalanan heç biri
- ☒ sadalanan hamısı
- ☐ istehsalçıların iqtisadi cəhətdən təcrid olunması
- ☐ ictimai əmək bölgüsü
- ☐ istehsalçıların müstəqilliyi, sahibkarların azadlığı

300 Aşağıdakı baxışlardan hansı natural təsərrüfatı düzgün səciyyələndirməyib:

- ☐ ictimai əmək bölgüsü natural təsərrüfat şəraitində zəif inkişaf edir
- ☒ natural təsərrüfat şəraitində istehsalçıların bir-birindən sıx asılılığı yaranır
- ☐ natural təsərrüfat şəraitində istehsal olunan məhsul mübadilə olunmur
- ☐ natural təsərrüfat şəraitində insanın yaşaması üçün lazım olanların hamısını özü istehsal edir
- ☐ istehsal qapalı xarakter daşıyır

301 Aşağıda sadalanan təsdiqlərdən hansı əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir?

- ☐ əmtəə istehsalı – bazar iqtisadiyyatının əsasıdır
- ☒ əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur.
- ☐ əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil.
- ☐ əmtəə istehsalı ancaq əmək bölgüsü olduğu üçün mövcuddur.
- ☐ əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur.

302 Bazar:

- ☒ iqtisadi subyektlər arasında ictimai əlaqələr sistemi
- ☐ alqı-satqı əməliyyatlarının məcmusu
- ☐ sadalanan hamısı
- ☐ satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər
- ☐ tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri

303 Aktiv sahibkarlıq fəaliyyəti üçün hansı şərtlər lazımdır?

- ☐ bazarda sərbəst qiymətyaranma
- ☐ müstəqil əmtəə istehsalçılarının təsərrüfat fəaliyyətinin maksimal sərbəstliyi
- ☒ sadalanan şərtlərin hamısı zəruridir
- ☐ bütün mülkiyyətin növlərinin bərabər hüquqları və öz iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri üçün tam məsuliyyət
- ☐ bütün mülkiyyətin növlərinin bərabər hüquqları və öz iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri üçün tam məsuliyyət

304 İqtisadiyyatın normal fəaliyyəti üçün lazım olan pul kütləsinin hərəkətini tənzimləyən maliyyə-kredit müəssisəsi belə adlanır:

- ☐ Sadalananlardan heç biri
- ☐ Ev təsərrüfatı
- ☐ Firma
- ☒ Bank
- ☐ Dövlət

305 Transfert nədir?

- ☐ hüquqi və fiziki şəxslərə (firmalara) dövlət büdcəsinin hesabına pul şəklində və ya natural formada verilən müavinət
- ☐ dövlət tərəfindən yerli hakimiyyət orqanlarına cari xərclərin ödənilməsi üçün əvəzsiz olaraq və qaytarılmamaq şərtlə verilən vəsaitlər
- ☐ dövlət tərəfindən yerli hakimiyyət orqanlarına müəyyən müddətə konkret məqsədlər üçün ayrılan pul vəsaiti
- ☒ dövlət büdcəsindən əhaliyə əvəzsiz ödəmələr
- ☐ doğru cavab yoxdur

306 Subsidiya nədir?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ dövlət tərəfindən yerli hakimiyyət orqanlarına müəyyən müddətə konkret məqsədlər üçün ayrılan pul vəsaiti
- ☐ dövlət tərəfindən yerli hakimiyyət orqanlarına cari xərclərin ödənilməsi üçün əvəzsiz olaraq və qaytarılmamaq şərtlə verilən vəsaitlər
- ☒ hüquqi və fiziki şəxslərə (firmalara) dövlət büdcəsinin hesabına pul şəklində və ya natural formada verilən müavinət
- ☐ dövlət büdcəsindən əhaliyə əvəzsiz ödəmələr

307 Dövlət firmalardan və ev təsərrüfatlarından nə alır?

- ☐ transfertlər
- ☐ xərclər
- ☐ istehlak xərcləri
- ☒ vergilər
- ☐ subsidiyalar

308 Bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyildir:

- ☐ ekoloji problemlərin həlli
- ☐ işsizliyin azaldılması
- ☐ rəqabət mühitinin təmin olunması
- ☒ əmtəələrə qiymətlərin təyin edilməsi
- ☐ iqtisadi artımın təmin olunması

309 Firmanın müştərilərə tələblərinin alınması yolu ilə ticarət əqdlərini (sövdələşmələri) sürətləndirən kommersiya fəaliyyəti forması necə adlanır?

- ☐ menecment
- ☒ faktoring
- ☐ lizinq
- ☐ biznes
- ☐ marketing

310 İstehsal vasitələri satışının maliyyələşdirilməsi üçün tətbiq edilən icarə ilə kreditin əlaqələndirilməsi necə adlanır?

- ☐ menecment
- ☒ lizinq
- ☐ biznes
- ☐ faktoring
- ☐ marketing

311 Ticarət mənfəəti əldə edilməsinə yönəlmiş ticarət fəaliyyəti belə adlanır:

- ☐ menecment
- ☒ kommersiya

- ☐ sahibkarlıq
- ☐ biznes
- ☐ marketing

312 Gəlir və ya şəxsi mənfəət gətirən fəaliyyətin istənilən növü belə adlanır:

- ☐ idarəetmə
- ☒ biznes
- ☐ sahibkarlıq
- ☐ kommersiya
- ☐ marketing

313 Kiçik firmaların xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☐ kiçik firmalar heç bir xüsusiyyətə malik deyil
- ☒ öz sahələrində liderdirlər
- ☐ bazarda dəyişən şəraitə tez uyğunlaşırlar
- ☐ onlarda idarəetmə xərcləri aşağıdır
- ☐ çoxsaylıdırlar

314 İri firmaların xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☐ onlar elmi-texniki araşdırmalara xeyli vəsait xərcləyə bilirlər
- ☒ onlar həmişə mənfəət əldə edirlər
- ☐ kütləvi istehsal onlar üçün əlçatandır
- ☐ davamlıdırlar
- ☐ onlarda idarəetmə xərcləri yüksəkdir

315 Orta firmaların davranışının xüsusiyyəti nədən ibarətdir?

- ☐ orta firmaların heç bir xüsusiyyəti yoxdur
- ☒ onlar bazarın iri firmalar tərəfindən tutulmamış segmentlərini ("taxçalar"ını) tuturlar
- ☐ onlar yalnız xidmətlər sahəsində işləyirlər
- ☐ onlar həmişə gəlirlə işləyirlər
- ☐ onlar çox nadir hallarda müflisləşirlər

316 Bir sahibə aid olan, bir-birindən asılı olmayan iqtisadi siyasət yürüdən, hüquqi cəhətdən müstəqil şirkətlər qrupu necə adlanır?

- ☐ kooperativ
- ☒ konqlomerat
- ☐ ortaqlıq
- ☐ konsern
- ☐ səhmdar cəmiyyəti

317 Hüquqi cəhətdən müstəqil şirkətlərin holdinq şirkəti tərəfindən maliyyə nəzarəti əsasında birləşməsi necə adlanır?

- ☐ ortaqlıq
- ☐ kooperativ
- ☐ səhmdar cəmiyyəti
- ☒ konsern
- ☐ konqlomerat

318 Ortaqlığın hansı növləri mövcuddur?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ bütün sadalanan növlər mövcuddur
- ☐ məhdud məsuliyyətli ortaqlıq
- ☐ tam ortaqlıq
- ☐ qarışıq ortaqlıq (kommandit)

319 Firmaların hansı növləri açıq və qapalı firmalara bölünür?

- ☐ kooperativlər
- ☒ səhmdar cəmiyyətləri
- ☐ dövlət müəssisələri
- ☐ şəxsi müəssisələr
- ☐ ortaqlıqlar

320 Firmanın kapitalının müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən müəssisələr üzrə bölgüsü necə adlanır?

- ☐ menecment
- ☒ şaxələndirmə
- ☐ səhmləşdirmə
- ☐ investisiyalar
- ☐ sahibkarlıq

321 "Firma" və "müəssisə" anlayışları nə ilə fərqlənir?

- ☐ bu anlayışlar arasında heç bir fərq yoxdur
- ☒ müəssisə bir məhsul buraxan istehsalatdır, firmanın tərkibində isə müxtəlif məhsullar buraxan müəssisələr ola bilər
- ☐ müəssisə firmadan daha böyük olur
- ☐ firmalar xidmətlər sahəsində, müəssisələr isə istehsal sferasında fəaliyyət göstərirlər
- ☐ müəssisələr dövlət mülkiyyətində, firmalar isə xüsusi mülkiyyətdə olur

322 Müəssisələri adətən hansı meyara əsasən iri, orta və kiçik müəssisələrə bölürlər?

- ☐ sadalanan meyarlardan heç birinə görə
- ☒ işləyənlərin sayına görə
- ☐ alınan gəlirin həcminə görə
- ☐ qoyulmuş kapitalın həcminə görə
- ☐ müəssisənin tutduğu əraziyə görə

323 İqtisadiyyatın dövlət sektoru adətən hansı sahələrdə mövcuddur?

- ☐ strateji sahələrdə
- ☒ sadalanan bütün sahələrdə
- ☐ aşağı gəlirli və ya ziyanla işləyən sahələrdə
- ☐ çox böyük kapital qoyuluşları tələb edən sahələrdə
- ☐ kapital qoyuluşlarınınin xərcinin çıxarılması müddəti böyük olan sahələrdə

324 Səhmdar şirkətlərinin əsas fərqi nədən ibarətdir?

- ☐ səhmdar şirkətlər yalnız xalis bazar iqtisadiyyatı şəraitində fəaliyyət göstərirlər
- ☒ onlar öz kapitalını səhmlər buraxılması yolu ilə formalaşdırırlar
- ☐ onlar dövlət mülkiyyət formalı firmalardır
- ☐ onlar böyük müəssisələrdir
- ☐ səhmdar şirkətlər həmişə effektiv işləyir

325 Bazar təsərrüfatı subyektlərinin əsas qruplarına aid deyil:

- ☐ dövlət
- ☒ ticarət müəssisələri
- ☐ firmalar
- ☐ ev təsərrüfatları
- ☐ banklar

326 Bazar iqtisadiyyatının subyekti kimi dövlət hansı rolu oynayır?

- ☐ iqtisadiyyatın tənzimlənməsini həyata keçirir
- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ istehsalçıdır
- ☐ istehlakçıdır
- ☐ resursların mülkiyyətçisidir

327 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- ☐ marketinq
- ☒ menecment
- ☐ kommersiya
- ☐ biznes
- ☐ sahibkarlıq

328 Firmaların alijılıq tələbinin qabaqjadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- ☐ menecmentdir
- ☒ marketinqdir
- ☐ kommersiyadır
- ☐ biznesdir
- ☐ sahibkarlıqdır

329 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- ☐ menecment
- ☒ sahibkarlıq
- ☐ kommersiya
- ☐ biznes
- ☐ marketinq

330 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- ☐ sabitlik
- ☐ ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- ☒ yüksək idarəetmə məsrəfləri
- ☐ kütləvi istehsal məsrəfləri
- ☐ bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir

331 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- ☐ bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- ☐ idarəetməyə az xərclərin olması
- ☒ qeyri-sabitlik
- ☐ reklama az xərclərin çəkilməsi
- ☐ uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik

332 Resurslar bazarından ev təsərrüfatlarına gedən axın necə adlanır?

- ☐ resurslar
- ☐ istehlak xərcləri
- ☐ xərclər
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☒ pul gəlirləri

333 Əmtəə və xidmətlər bazarından firmalara gedən axın necə adlanır?

- ☐ istehlak xərcləri
- ☐ xərclər
- ☐ resurslar
- ☐ pul gəlirləri
- ☒ satışdan gəlirlər

334 Firmalardan resurslar bazarına gedən axın necə adlanır?

- ☐ resurslar
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☐ istehlak xərcləri
- ☒ xərclər
- ☐ pul gəlirləri

335 Ev təsərrüfatlarından əmtəə və xidmətlər bazarına axın necə adlanır?

- ☐ resurslar
- ☐ xərclər
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☒ istehlak xərcləri
- ☐ pul gəlirləri

336 Firmalar əmtəə və resursların dövrəni modelində hansı rolu oynayırlar?

- ☐ istehlak xərclərini həyata keçirirlər
- ☐ istehsal amillərini təchiz edənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- ☐ iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- ☐ əmtəə və xidmətləri istehlak edənlər
- ☒ əmtəə, xidmətləri təchiz edənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır

337 Ev təsərrüfatları əmtəə və resursların dövrəni modelində hansı rolu oynayırlar?

- ☐ istehsal amillərinin istifadəsini təşkil edirlər
- ☐ əmtəə, xidmətləri verənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- ☐ iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- ☐ əmtəə və xidmətləri istehsal edirlər
- ☒ istehsal amillərini verənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır

338 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, yoldaşlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- ☒ kapital üzərində mülkiyyətin formasından
- ☐ kapital qoyuluşu sahəsindən
- ☐ rəqabətin növündən
- ☐ kəmiyyətindən

☐ buraxılan məhsulun çeşidindən

339 Əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi-bu:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ ev təsərrüfatı
- ☐ dövlət
- ☒ firma
- ☐ bank

340 Müstəqil qərarlar qəbul edən, öz tələbatlarını maksimum ödəməyə cəhd edən iqtisadi subyekt hansısa istehsal amilinin mülkiyyətçidir, insan kapitalının təkrar istehsalını təmin edir-bu:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ bank
- ☐ firma
- ☐ dövlət
- ☒ ev təsərrüfatı

341 Bu bazar iqtisadiyyatının subyekti deyildir:

- ☐ banklar
- ☐ dövlət
- ☐ ev təsərrüfatları
- ☒ bütün sadalananlar subyektdir
- ☐ firmalar

342 Bazarın hansı iki tipi əmtəə və resursların dövrəni modelinə daxil edilmişdir?

- ☐ informasiya bazarı və istehlak bazarı
- ☐ iş qüvvəsi bazarı və pul bazarı
- ☐ valyuta bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- ☒ resurslar bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- ☐ pul bazarı və resurslar bazarı

343 Pul tədavülü sürəti nədir?

- ☐ bir pul vahidinə əldə etmək mümkün olan əmtəə və xidmətlərin miqdarı
- ☒ müəyyən vaxt ərzində pulların xidmət etdiyi əməliyyatların sayı
- ☐ nəqd və nəqsiz formada olan bütün pul vasitələrinin miqdarı
- ☐ iqtisadiyyata nəqd pul kütləsi
- ☐ pul əskinasını həyata keçirdiyi bir dövrəni vaxtı

344 İki nəcib metalın ümumi ekvivalent rolunun təsbit edildiyi pul sistemi necə adlanır?

- ☐ qızıl valyuta standartı
- ☒ bimetallizm
- ☐ qızıl sikkə standartı
- ☐ monometallizm
- ☐ qızıl külçə standartı

345 Qızıl sikkə standartı pul sisteminin tipi kimi qanunvericilik yolu ilə ilk dəfə harada və nə vaxt təsbit edilmişdir?

- ☐ 1852-ci ildə Hindistanda
- ☒ 1816-cı ildə Böyük Britaniyada
- ☐ 1843-cü ildə Rusiyada
- ☐ 1865-ci ildə Fransada
- ☐ 1847-ci ildə Hollandiyada

346 Pulun hansı növü hazırda getdikcə daha geniş yayılmaqdadır?

- ☐ kredit pulu
- ☒ elektron pul
- ☐ gümüş pul
- ☐ qızıl pulu
- ☐ kağız pul

347 Dünya pulu hansı funksiyaları yerinə yetirir?

- ☐ ümumi yığım vasitəsi kimi xidmət edir
- ☒ dünya pulu sadalanan funksiyaların hamısını yerinə yetirir
- ☐ ümumi tədiyyə vasitəsi kimi çıxış edir
- ☐ dəyərin ümumi ölçüsü kimi xidmət edir
- ☐ ümumi tədavül vasitəsi kimi çıxış edir

348 Hansı halda pul tədiyyə funksiyasını yerinə yetirmir?

- ☐ vergilərin ödənişi vaxtı
- ☒ taksi xidmətinin ödənişi vaxtı
- ☐ kommunal xidmətlərin ödənişi vaxtı
- ☐ məvacib ödənilən vaxtda
- ☐ əmtəələrin kreditə alınması vaxtı

349 Pulun yığım vasitəsi funksiyası onun hansı xassəsi ilə bağlıdır?

- ☐ bu funksiya pulun heç bir xassəsi ilə bağlı deyildir
- ☒ Pulun likvidliyi ilə
- ☐ Pulun əmtəələrin dəyərini ifadə etmək qabiliyyəti ilə
- ☐ Pulun istənilən əmtəələrlə mübadilə edilmək qabiliyyəti ilə
- ☐ ödənişi möhürlə icra etmək imkanı ilə

350 Əmtəələrin qiymətlərinin azalması ilə müşayiət olunan pulun nisbi dəyərinin artması necə adlanır?

- ☐ denominasiya
- ☒ deflyasiya
- ☐ devalvasiya
- ☐ inflyasiya
- ☐ revalvasiya

351 Milli valyutanın qızıla və ya hər hansı başqa valyutaya nisbətdə məzənnəsinin artması necə adlanır?

- ☐ denominasiya
- ☒ revalvasiya
- ☐ deflyasiya
- ☐ inflyasiya
- ☐ devalvasiya

352 Pul dövriyyəsinin sadələşdirilməsi üçün ölkənin pul vahidinin adını dəyişmədən onun nominalının iriləşdirilməsi necə adlanır?

- ☐ revalvasiya
- ☒ denominasiya
- ☐ deflyasiya
- ☐ inflyasiya
- ☐ devalvasiya

353 Milli valyutanın qızıla və ya hər hansı başqa valyutaya nisbətdə məzənnəsinin aşağı düşməsi necə adlanır?

- ☐ denominasiya
- ☒ devalvasiya
- ☐ deflyasiya
- ☐ inflyasiya
- ☐ revalvasiya

354 Əmtəələrin qiymətlərinin artması ilə müşayiət olunan pulun qiymətdən düşməsi necə adlanır?

- ☐ denominasiya
- ☒ inflyasiya
- ☐ devalvasiya
- ☐ deflyasiya
- ☐ revalvasiya

355 Pulun hansı funksiyası Θ -P- Θ ifadəsi ilə göstərilir?

- ☐ yığım vasitəsi
- ☒ tədavül vasitəsi
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ dünya pulu

356 Qanunla təsbit olunmuş pul vahidi kimi qəbul edilmiş qızılın çəki miqdarı belə adlanır:

- ☐ ictimai dəyər
- ☒ qiymət miqyası
- ☐ mübadilə dəyəri
- ☐ istehlak dəyəri
- ☐ dəyər ölçüsü

357 Pulun mənşəyinin hansı konsepsiyasına görə iddia edilir ki, pul – insanlar arasında razılaşmanın məhsuludur?

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☒ rəşionalizm
- ☐ əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- ☐ təkamül konsepsiyası
- ☐ son hədd faydalılıq nəzəriyyəsi

358 Kim iddia edirdi ki, əmtəənin dəyəri bu əmtəənin istehsalına çəkilmiş xərclərinin onun faydalılığına nisbəti ilə təyin edilir?

- ☐ K. Marks
- ☒ A. Marşall

- ☐ A. Smit
- ☐ K. Menqer
- ☐ D. Rikardo

359 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinin nümayəndələri əmtəənin dəyərini onun son hədd faydalılığı əsasında müəyyən edirdilər?

- ☐ keynsçilər
- ☒ marjinalistlər
- ☐ fiziokratlar
- ☐ merkantilistlər
- ☐ klassiklər

360 Kimi əmək-dəyər nəzəriyyəsinin banisi hesab etmək olar?

- ☒ A. Smiti
- ☐ J. Sismondini
- ☐ Q. Qosseneni
- ☐ T. Meni
- ☐ A. Monkretyeni

361 Əmtəənin istehlak dəyəri yaradılır:

- ☐ zehni əməklə
- ☐ mücərrəd əməklə
- ☒ konkret əməklə
- ☐ məhsuldar əməklə
- ☐ fiziki əməklə

362 Əmtəənin mübadilə dəyəri hansı əməklə yaradılır:

- ☐ zehni əməklə
- ☐ konkret əməklə
- ☐ məhsuldar əməklə
- ☒ mücərrəd əməklə
- ☐ fiziki əməklə

363 Əmtəəni yaradan əməyi mücərrəd və konkret əməyə bölən kim olub?

- ☐ D. Rikardo
- ☐ A. Smit
- ☐ K. Menqer
- ☒ K. Marks
- ☐ A. Marşall

364 Əmtəənin satıcısını ilk növbədə həmin əmtəənin hansı xüsusiyyəti maraqlandırır?

- ☐ Əmtəənin qiymətliliyi
- ☐ İctimai-zəruri dəyəri
- ☐ İstehlak dəyəri
- ☒ Mübadilə dəyəri
- ☐ Bazar qiyməti

365 Əmtəənin alıcısını ilk növbədə həmin əmtəənin hansı xüsusiyyəti maraqlandırır?

- ☐ Bazar qiyməti
- ☐ İctimai-zəruri dəyəri
- ☐ Mübadilə dəyəri
- ☒ İstehlak dəyəri
- ☐ Əmtəənin qiymətliliyi

366 Xidmətin əmtəə kimi spesifikasiyası nədən ibarətdir?

- ☐ xidmətin istehlak dəyəri əməyin faydalı effektindən ibarətdir
- ☐ xidmət maddi formaya malik deyil
- ☐ sadalananların heç biri
- ☐ xidmət yalnız onun istehsal edildiyi anda sərf oluna bilər
- ☒ sadalananların hamısı

367 “Əgər iqtisadi nemət mübadilə üçün nəzərdə tutulmuşdursa, onun xarakteristikalarından asılı olmayaraq əmtəə olur” sözləri kimə aiddir?

- ☐ D. Rikardoya
- ☐ A. Smitə
- ☐ K. Marksa
- ☐ A. Marşalla
- ☒ K. Menqərə

368 Doğru olmayanı tapın:

- ☐ əmtəə mübadilə üçün istehsal olunmuş əmək məhsuludur
- ☐ istehsal dəyəri kimi reallaşana qədər əmtəə mübadilə dəyəri kimi reallaşmalıdır
- ☐ istehlakçını daha çox istehlak dəyəri, istehsalçını isə mübadilə dəyəri maraqlandırır
- ☒ mübadilə dəyəri konkret əməklə, istehlak dəyəri isə abstrakt əməklə yaradılır
- ☐ müxtəlif əmtəələr mübadilə dəyəri kimi müqaisə oluna bilər, istehlak dəyəri kimi isə müqaisə olunmazdır

369 Doğru olmayanı göstərin:

- ☐ xidmətin istehlak dəyəri-əməyin faydalı effektidir.
- ☒ xidmətləri yığmaq olar
- ☐ xidmət yalnız onun istehsalı zamanı istehlak oluna bilər
- ☐ xidmətlərin istehlak dəyərinin maddi forması mövcud deyil.
- ☐ xidmətlər əmtəə kimi çıxış edə bilər

370 Dünya pulu üçün xas olmayanı göstərin:

- ☐ içtimai şərvətin ümumi təmsilçisi kimi xidmət göstərməsi
- ☒ bütün göstərilənlər dünya pulu üçün səciyyəvidir
- ☐ ümumi ödəniş vasitəsi kimi fəaliyyət göstərməsi
- ☐ ümumi dəyər ölçüsü kimi fəaliyyət göstərməsi
- ☐ ümumi alqı vasitəsi kimi çıxış etməsi

371 Dəyər qanununun funksiyalarına aid deyildir:

- ☐ sadalananlardan heç biri dəyər qanununun funksiyalarına aid deyil
- ☒ bütün sadalananlar dəyər qanununun funksiyalarıdır
- ☐ əmək məhsuldarlığının və ETT-nin stimullaşdırılması
- ☐ istehsal sahələri və sferaları arasında resursların bölgüsü
- ☐ əmtəə istehsalçıların diferensiasiyası

372 Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

- ☐ pul tədavülünü tənzimləyən dövlət orqanlarının hüquqları
- ☒ tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını
- ☐ pulun funksiyalarını;
- ☐ pul aqreqatlarının cəmini;
- ☐ tədavüldən çıxan pul kütləsini

373 Barter pulun hansı funksiyasını yerinə yetirə bilər?

- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☒ tədavül vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ dünya pulu

374 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin və maddi resurslardan səmərəli istifadənin stimulu:

- ☐ əmtənin mübadilə dəyəridir
- ☒ əmtənin ictimai dəyəridir
- ☐ əmtənin bazar dəyəridir
- ☐ əmtənin istehlak dəyəridir
- ☐ əmtənin nadirliyidir

375 Natural təsərrüfatından fərqli olaraq əmtə təsərrüfatda əmək məhsulları:

- ☐ əmtə təsərrüfatındakı əmək məhsullarından heç nə ilə fərqlənmir
- ☒ ictimai istehlak dəyərinə malik olur
- ☐ təsərrüfat fəaliyyətinin nəticəsi deyil
- ☐ istehlak dəyərinə malik olmur
- ☐ istehsalçıların özü üçün istehlak dəyərinə malik olur

376 «Smit paradoksu» adlanan paradoks əmtənin hansı xassəsinə əsaslanır?

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☒ nadirlik
- ☐ mübadilə dəyəri
- ☐ faydalılıq
- ☐ istehlak dəyəri

377 Kağız pulun qızıla dönərliliyinin ləğvi adlanır:

- ☐ devalvasiya
- ☐ pulun likvidliyi
- ☐ inflyasiya
- ☒ qızılın demonetizasiyası
- ☐ pulun denominasiyası

378 Tam dəyərli pullar:

- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☒ qızıl və gümüş sikkələrdir
- ☐ veksellər və çeklərdir
- ☐ kağız pullardır
- ☐ elektron pullardır

379 Kredit pullarına nə aid deyildir?

- ☐ depozlarda olan pullar
- ☒ kağız pullar
- ☐ banknotlar
- ☐ veksellər
- ☐ çeklər

380 Tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını bu formulla müəyyən etmək olar:

- ☐ $P = M \times V : Q$
- ☒ $M = P \times Q : V$
- ☐ $V = P + Q : M$
- ☐ $M = V - P \times Q$
- ☐ $M = P \times V - Q$

381 Əmtənin bazar dəyəri əks etdirir:

- ☐ əmtənin bu və ya digər insan tələbatını ödəmə qabiliyyəti
- ☒ bu əmtənin istehsalına ictimai-zəruri əmək məsrəfləri və bu məsrəflərin ictimai tələbatlara uyğunluğu
- ☐ bu əmtənin nadirliyi, istehlakçıların əksəriyyəti üçün əlçatmazlığı
- ☐ konkret vaxt məqamında bazarda bu əmtəyə tələb və təklifin nisbəti
- ☐ əmtənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtələrə mübadilə oluna bilmək qabiliyyəti

382 Əmtənin ictimai dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- ☐ bazarda əmtənin miqdarı ilə
- ☒ onun istehsal şərtlərilə
- ☐ əmtənin nadirliyi ilə
- ☐ onun istehsal və reallaşma şərtlərilə
- ☐ əmtənin faydalılığı ilə

383 Əmtənin bazar dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- ☐ bazarda əmtənin miqdarı ilə
- ☒ onun istehsal və reallaşdırılması şərtlərilə
- ☐ əmtənin nadirliyi ilə
- ☐ onun istehsal şərtlərilə
- ☐ əmtənin faydalılığı

384 Bimetallizm və monometallizm – bu formalarıdır:

- ☐ qiymət miqyasının
- ☒ pul sistemlərinin
- ☐ kredit pullarının
- ☐ dünya pullarının
- ☐ elektron pullarının

385 Pul sistemi – bu:

- ☐ tədavüldəki pul kütləsidir
- ☒ ölkədə pul tədavülünün təşkili formasıdır
- ☐ metal və kağız pul tədavülünün nisbətidir
- ☐ pulun iqtisadiyyatda yerinə yetirdiyi funksiyalardır
- ☐ milli və xarici valyuta kurslarının nisbətidir

386 Nemətin faydalılığı, onun nadirliyi və onun istehsalına məsrəflər təcəssüm etdirir:

- ☐ sadalananlardan heç birini
- ☒ nemətin qiymətliliyi
- ☐ nemətin istehlak dəyərini
- ☐ nemətin mübadilə dəyərini
- ☐ nemətin qiymətini

387 Dünya pulu kimi istifadə oluna bilərlər:

- ☐ sadalanan heç biri
- ☒ dönərli valyuta və qızıl
- ☐ kağız pullar
- ☐ qızıl və kağız pullar
- ☐ bank vekselləri və dönərli valyuta

388 Xaricdən pul köçürməsi olarkən pul bu funksiyanı yerini yetirir:

- ☐ dəyər ölçüsü
- ☒ dünya pulu
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi

389 Dövlətin rəsmi ehtiyatları kimi pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ dünya pulu
- ☒ yığım vasitəsi
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü

390 Restoranın menyusunda qiymət göstərilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi
- ☒ dəyər ölçüsü
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ dünya rulu

391 Supermarketdə əmtəələrin pulu ödənen zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ dünya pulu
- ☒ tədavül vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü

392 Vergilər ödənilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ dünya pulu
- ☒ tədiyyə vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü

393 Hansı bənddə pulun təkamülünün düzgün ardıcılığı göstərilmişdir:

- ☐ metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- ☒ müəyyən əmtəələr, metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- ☐ sikkələr, banknotlar, veksellər, elektron pullar
- ☐ qızıl, gümüş, kağız pullar, kredit pullar
- ☐ sikkələr, müəyyən əmtəələr, kağız pullar, kredit pullar

394 Kim öz konsepsiyasında əmtəə dəyərinin və qiymətinin müəyyənləşdirilməsində xərjlər nəzəriyyəsi və faydalılıq nəzəriyyəsini birləşdirmişdir:

- ☐ K. Menger
- ☒ A. Marşall
- ☐ A. Smit
- ☐ L. Valras
- ☐ D. Rikardo

395 Əmtəənin dəyərinin müəyyən edilməsinə iki əsas yanaşma – bu:

- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ☒ əmək dəyər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
- ☐ əmək dəyər nəzəriyyəsi və mülkiyyət hüquqları nəzəriyyəsi
- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi və ictimai seçim nəzəriyyəsi
- ☐ ictimai seçim nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi

396 Pulun belə bir funksiyası yoxdur:

- ☐ dünya pulları
- ☒ qiymətlərin məştabı
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ ödəniş vasitəsi

397 Pul mənşəyinin təkamül konsepsiyasına uyğun olaraq pul – bu:

- ☐ universal əmtəə
- ☒ ümumi ekvivalent rolunu yerinə yetirən xüsusi növlü əmtəə
- ☐ insanlar arasında razılaşma məhsulu
- ☐ əmtəə və xidmətlərin mübadiləsinə qəbul edilən nə varsa, hər şey
- ☐ pul kimi istifadə olunan şey

398 İctimai-zəruri əmək məsrəfləri-bu:

- ☐ dövlət tərəfindən tənzim olunan bazar iqtisadiyyatı şəraitində əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- ☒ ictimai normal istehsal şəraitində bu növ əmtəələrin əsas kütləsinin istehsalına məsrəflər
- ☐ istehlak dəyərinə malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- ☐ cəmiyyətə zəruri olan əmtəələrin istehsalına məsrəflər
- ☐ mübadilə dəyərinə malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri

399 Əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə olunmaq qabiliyyəti adlanır:

- ☐ əmtəənin qiymətliliyi
- ☒ mübadilə dəyəri
- ☐ istehlak dəyəri
- ☐ ictimai-zəruri dəyər

☐ bazar dəyəri

400 Əmtənin hansısa tələbatı ödəmək qabiliyyəti:

- ☐ əmtənin qiymətliliyi
☒ istehlak dəyəri
☐ mübadilə dəyəri
☐ ictimai-zəruri dəyər
☐ bazar dəyəri

401 Əmtənin əsas xassələrinə aiddir:

- ☐ sadalanan heç biri
☒ istehlak dəyəri və mübadilə dəyəri
☐ bazar dəyəri və istehlak dəyəri
☐ mübadilə dəyəri və bazar dəyəri
☐ əmtənin çəkisi və ölçüləri

402 Əmtəə – bu:

- ☐ digər iqtisadi nemətə və ya müəyyən məbləğ pula mübadilə oluna bilən iqtisadi nemət
☒ hansısa tələbatı ödəyən və satış üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu
☐ inkişaf etmiş əmtəə istehsalı şəraitində yaradılmış əmək məhsulu
☐ hansısa tələbatı ödəyə bilən nə varsa hər şey
☐ satıcı ilə alıcı arasında alqı-satqı sövdələşməsinin predmeti olan əşya

403 Bunlardan hansı rəqabət mühitinin formalaşmasının mühüm şərti deyil?

- ☐ istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi
☒ yalnız təkmil rəqabətin mövcudluğu
☐ sahibkarlığın inkişafına kömək
☐ mülkiyyət məsələlərinin tənzimlənməsi və onun mühafizəsi
☐ inhisarların fəaliyyətinin tənzimlənməsi

404 Bunlardan hansı qeyri-təkmil rəqabətin növü deyil?

- ☐ oliqopsoniya
☒ polipoliya
☐ oliqopoliya
☐ inhisarçılıq
☐ monopsoniya

405 Qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- ☐ L. Valras
☒ C. Robinson
☐ M. Fridman
☐ C. Keyns
☐ A. Marşall

406 Porter modelinə əsasən hansı element beş rəqabət qüvvəsindən biri deyil?

- ☐ yeni rəqiblər yaranması təhlükəsi
☒ tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
☐ alıcıların iqtisadi imkanları və sövdələşmə qabiliyyəti

- ☐ satıcılar arasında rəqabət
- ☐ əvəzedici əmtəələrin rəqabəti

407 Hansı halda bazarda tarazlıq dəyanaqlı tarazlıq adlanır?

- ☐ davamlı tarazlıq yoxdur
- ☒ əgər tarazlıqdan kənarlaşma ilkin vəziyyətə qayıdıla müşayiət olunursa
- ☐ əgər o tarazlıq qiymətinin dəyişikliyi nəticəsində yaranırsa
- ☐ əgər tələbat təklifə bərabədirsə
- ☐ əgər əmtəənin tarazlıq həcmi dəyişmirsə

408 Bazar qiymətinin nisbi dəyişikliyinə uyğun olaraq təklifin nisbi dəyişikliyi göstəricisi necə adlanır?

- ☐ təklif əyrisi
- ☒ təklifin qiymətə görə elastikliyi
- ☐ təklif funksiyası
- ☐ təklif qanunu
- ☐ təklifin həcmi

409 Tələb funksiyası nəyi göstərir?

- ☒ tələbin həcmninə ona təsir edən amillərdən asılılığını
- ☐ tələbin strukturunu
- ☐ belə funksiya yoxdur
- ☐ tələbin vaxtdan asılı olaraq dəyişməsinə
- ☐ tələbin qiymətdən asılılığını

410 Təklifin əyrisi bu elementi əks etdirən xətdir:

- ☐ təklifin həcmninə müxtəlif amillərdən asılı olmasını
- ☒ əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq onun təklifinin həcmninə dəyişməsinə
- ☐ təklifin strukturunu
- ☐ tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsini
- ☐ satıcıların bu əmtəəni satmağa hazır olmasını

411 Təklif nəyin hesabına formalaşır?

- ☐ əmtəələrin idxalı hesabına
- ☒ bütün sadalananların hesabına
- ☐ yolda olan əmtəələr hesabına
- ☐ bazarda olan əmtəələr hesabına
- ☐ əmtəə ehtiyatları hesabına

412 İstehsalçıların nemətləri bazara çatdırmaq arzusunu və qabiliyyətini əks etdirən davranış forması hansı terminlə ifadə edilir?

- ☐ faydalılıq
- ☒ təklif
- ☐ tələb
- ☐ ehtiyac
- ☐ iqtisadi maraq

413 Spekulyativ tələb nə ilə bağlıdır?

- ☐ bu, hökumət tərəfindən stimullaşdırılan tələbdir

- ☒ qiymətlərin artmasının gözlənməsi ilə
- ☐ alıcıların öz ətrafındakılardan seçilmək arzusu ilə
- ☐ alıcıların irrasional davranışı ilə
- ☐ alıcıların eyni malları almağa adət etməsi ilə

414 Tələbin təmin edilməmiş hissəsi necə adlanır?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ təmin edilməmiş tələb
- ☐ istehsal amillərinə tələb
- ☐ həqiqi tələbat
- ☐ istehlak predmetlərinə tələb

415 Marjinalizm nəzəriyyəsinə əsasən bazar mexanizminin əsas qanunu hansı qanundur?

- ☐ məhsuldar qüvvələrin və istehsal münasibətlərinin uyğunluğu qanunu
- ☒ son hədd faydalılıqının azalması qanunu
- ☐ təklif qanunu
- ☐ tələb qanunu
- ☐ dəyər qanunu

416 Klassik və marksist siyasi iqtisad elminə əsasən bazar mexanizminin əsas qanunu hansı qanundur?

- ☐ məhsuldar qüvvələrin və istehsal münasibətlərinin uyğunluğu qanunu
- ☒ dəyər qanunu
- ☐ təklif qanunu
- ☐ tələb qanunu
- ☐ son hədd faydalılıqının azalması qanunu

417 Bunlardan hansı bazar mexanizminin fəaliyyət sahəsinə aid deyil?

- ☐ istehsalın strukturunun təyin edilməsi
- ☒ bütün insanların gəlirlərinin yüksək səviyyədə olmasının təmin edilməsi
- ☐ resursların bölgüsü
- ☐ qiymətlərin formalaşması
- ☐ alıcılar üçün zəruri əmtəələrin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin təyin edilməsi

418 Bazar mexanizminin fəaliyyəti nəyə əsaslanır?

- ☐ sadalananlardan heç birinə
- ☒ insanın təbiətən rifəha meyl etməsinə
- ☐ dövlətin iqtisadi siyasətinə
- ☐ hökumət tərəfindən qəbul edilən qanunlara
- ☐ ümumbəşər əxlaqı prinsiplərinə

419 Tələb qanunu nəyi ifadə edir?

- ☐ tələb və təklif arasında əlaqəni
- ☒ alınan əmtəənin qiyməti ilə onun miqdarı arasında əks əlaqəni
- ☐ alınan əmtəənin qiyməti ilə onun miqdarı arasında birbaşa əlaqəni
- ☐ alıcıların tələbinin onların gəlirlərindən asılılığını
- ☐ hər əmtəəyə tələbin elastikliyi

420 Rəqabətin qeyri –qiymət metodlarına aid deyil.

- ☐ bütün göstərilənlər rəqabətin qeyri qiymət metodlarına aiddir
- ☒ dempinq qiymətlərinin tətbiqi
- ☐ istehsalçılara əmtəələrin çatdırılması
- ☐ əmtəənin satışdan sonrakı xidməti
- ☐ məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi

421 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil:

- ☐ oliqopsoniya
- ☒ sadalananların hamısı aiddir
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ oliqopoliya

422 “Rəqabətin beş qüvəsi” modelinin müəllifi kimdir?

- ☐ P.Samuelson
- ☐ A.Smit
- ☐ İ.Bentam
- ☒ M. Porter
- ☐ E.Çemberlin

423 Rəqabətin funksiyalarına aid deyil:

- ☐ istehsalın səmərəliliyini stimullaşdırması
- ☒ cəmiyyətdə sosial ədaləti təmin etməsi
- ☐ əmtəələrin keyfiyyətinin yüksəldilməsini stimullaşdırma
- ☐ istehsalçıların differensiasiyası
- ☐ resursların iqtisadi səmərəli bölgüsü

424 Rəqabətin müsbət cəhətinə aid deyil:

- ☐ qiymətlərin süni sürətdə şişirdilməsinə mane olması
- ☒ inhisarların yaranmasına gətirib çıxarda bilməsi
- ☐ resurslardan rəşional istifadəyə rəvac verməsi
- ☐ qeyri-səmərəli müəssisələrin sıxışdırılıb çıxarılmasına rəvac verməsi
- ☐ istehsalçıların istehlakçılara nisbətdə diktəsinin qabağını alması

425 Sadalananlardan hansı rəqabəti doğuran şəraitlərə aid deyil?

- ☐ Sadalananların hamısı aiddir
- ☒ Dövlətin bazar subyektlərindən biri kimi bazarda iştirakı
- ☐ Bazar subyektlərinin tam iqtisadi təcridliyi
- ☐ Çoxsaylı bərabərhüquqlu bazar subyektlərinin mövcud olması
- ☐ Bazar subyektlərinin bazarın konyukturasından asılılığı

426 Bazar hökümranlığı nədir?

- ☐ tam rəqabət qabiliyyətlik
- ☒ bazar qiymətinə təsir etmək imkanı
- ☐ rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi
- ☐ firmanın alıcılar üzərində hökümranlığı
- ☐ tələb qanunu ilə hesablaşmamaq imkanı

427 Alıcının inhisarçı vəziyyəti neçə adlanır?

- ☐ diopoliyadır
- ☒ monopsoniya
- ☐ oliqopseniya
- ☐ oliqopoliya
- ☐ inhisara rəqabət

428 Əvəzləyicisi olmayan əmtənin sahədə yeganə istehsalçısı olarsa bu:

- ☐ diopoliyadır
- ☒ inhisardır
- ☐ təkmil rəqabətli firmadır
- ☐ oliqopoliyadır
- ☐ monopsoniyadır

429 Natural inhisar formalarına aid deyildir:

- ☐ adı çəkilənlərdən heç biri
- ☒ təbii forma
- ☐ sabit forma
- ☐ təsadüfi forma
- ☐ ümumi forma

430 Bazarda təkmil rəqabətin şərtləri o halda yerinə yetirilir ki, əgər:

- ☐ bütün sadalananların hamısının yeri var
- ☒ firmalar bazar qiymətinə təsir göstərmirlər
- ☐ istehlakçılar bazar haqqında natamam informasiyaya malik olurlar
- ☐ firmalar qiymətə təsir göstərirlər
- ☐ bazara yeni firmaların daxil olması üçün baryerlər mövcud olur

431 Təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifini azalması səbəb olur:

- ☐ bazarda əmtəə artıqlığına
- ☒ bazara təsiri olmur
- ☐ əmtənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə
- ☐ əmtənin bazar qiymətinin azalmasına
- ☐ bazarda əmtəə qıtlığına

432 Hansı rəqabətin növü deyildir?

- ☐ sahəarası
- ☒ firmadaxili
- ☐ firmalararası
- ☐ funksional
- ☐ sahədaxili

433 Təkmil rəqabət üçün sadalananlardan nə səciyyəvi deyildir?

- ☐ zəif istehsalçılar bazardan sıxışdırılıb çıxanırlar
- ☒ cəmiyyətin təbəqələşməsinin qarşını alır
- ☐ yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunur
- ☐ istehsal körtəbiiliyi, təsərrüfat riski
- ☐ istehsalın qənaətli texnologiyaları istifadə olunur

434 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- ☐ sadalanan hallardan heç birində
- ☒ inhisarın buraxdığı əmtəənin əvəzediciləri yoxdursa
- ☐ inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə
- ☐ bazarda həcminə görə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərsə
- ☐ inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə

435 Haqsız rəqabətin əsas metodlarına aid deyil:

- ☐ rüşvət və şantajetmə
- ☐ iqtisadi, yaxud sənaye kəşfiyyatı
- ☒ satışdan sonrakı xidmət
- ☐ istehlakçıların aldadılması
- ☐ saxta malların istehsalı

436 Sağlam rəqabətin əsas metodlarına nəyin aid olmadığını göstərin:

- ☐ reklam
- ☒ saxta malların istehsalı
- ☐ qiymətlərin aşağı düşməsi
- ☐ məhsulun keyfiyyətinin artması
- ☐ yeni əmtəə və xidmətlərin yaradılması və ETT nin nəticələrindən istifadə

437 Təkmil rəqabət əlamətlərinə nə aid olmadığını göstərin:

- ☐ əmtəələrin diferensiasiyasının olmaması
- ☒ yalnız sahədaxili rəqabətin olması
- ☐ rəqabətin hər bir iştirakçısının qərarlar qəbul etməsi sərbəstliyi
- ☐ iştirakçıların qeyri, məhdud miqdarı
- ☐ rəqabətin hər bir iştirakçısında bazarın vəziyyəti haqqında tam informasiyanın olması

438 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisar hesab olunur?

- ☐ istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə
- ☒ satışın 35 % ni unsiyası əlində cəmləşdirən bir müəssisə
- ☐ satışın 20% ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- ☐ istehsalın 70% ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə;
- ☐ satışın 50% ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə;

439 Təbii inhisar:

- ☐ rəqabət nəticəsində yaranan inhisar.
- ☒ nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsal
- ☐ əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- ☐ əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- ☐ istehsalın həcmi razılaşdırən müəssisələr birliyi;

440 İnhisarın səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- ☐ digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması
- ☒ bütün resursların tam mobilliyi
- ☐ bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı
- ☐ istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi
- ☐ inhisar mənfəətini mənimsəmək

441 İstehsal inhisarçılığı nədir?

- ☐ hansısa bir əmtəənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
- ☒ müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;
- ☐ dövlət tərəfindən təmin edilən əmtəə satışına əlverişli şəraitdir
- ☐ əmtəə və xidmətlərin əlverişli istehsal şəraitidir
- ☐ istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;

442 Rəqabət nədir?

- ☐ istehsalçılar və istehlakçılar arasında resurslar uğrunda mübarizədir
- ☒ bazar təsərrüfatı subyektləri arasında əmtəələrin istehsalı və reallaşması ən yaxşı şərtləri uğrunda mübarizədir;
- ☐ daha əlverişli qiymətli əmtəələrin alışına görə istehlakçılar arasında mübarizədir;
- ☐ eyni əmtəə istehsalçıları arasında mübarizədir;
- ☐ müəssisələr arasında bəhsləşmədir;

443 Rəqabətin hərfi mənası nədir?

- ☐ bazar
- ☒ toqquşma
- ☐ inkişaf
- ☐ yaxşılaşdırma
- ☐ əlverişli şərait

444 Hörümçək toru teoreması nəzərdə tutur ki:

- ☐ əmtəə qiyməti yalnız istehlakçı üstünlüklərindən asılıdır
- ☒ təcrübə topladıqca sahibkarlar qiymət dəyişikliklərinə daha yaxşı uyğunlaşırlar
- ☐ bazarda yalnız uzunmüddətli tarazlıq mümkündür
- ☐ qısamüddətli dövrdə əmtəələrin qiymətləri dəyişmir
- ☐ əmtəə qiyməti yalnız onun istehsalına çəkilən xərclərdən asılıdır

445 İlk dəfə kim tələbin azalması qanununu formulə etmişdir?

- ☐ H. Hossen
- ☒ A. Kurno
- ☐ İ. Bentam
- ☐ A. Smit
- ☐ A. Marşall

446 «Qiymət Əmtəənin Dəyərinin Pulla İfadəsidir» qiymətə bu tərif verən kimdir?

- ☐ M. Fridmen
- ☒ K. Marks
- ☐ C. Keyns
- ☐ A. Marşall
- ☐ F. Kene

447 K. Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq əmtəənin bazar dəyəri nəyin əsasında formalaşır?

- ☐ bazar mexanizminin fəaliyyəti və dövlət qiymət siyasəti nəticəsində
- ☒ müxtəlif istehsal şəraitlərində istehsal olunmuş əmtəələrin müxtəlif fərdi dəyərləri əsasında
- ☐ istehlakçıların zövq və üstünlükləri əsasında
- ☐ tələb və təklifin tərəddüdləri əsasında
- ☐ sahələrarası rəqabət nəticəsində

448 Əmtəə qiymətinin azalması səbəbi ola bilər:

- ☐ əmtəə - əvəzədicisinin əmələ gəlməsi
- ☒ resurslara qiymətlərin aşağı düşməsi
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin artması
- ☐ istehsal vergilərin artması
- ☐ qarşılıqlı tamamlanan əmtəəyə qiymətin enməsi

449 K. Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq istehsal qiyməti bu prosesin nəticəsində formalaşır:

- ☐ yalnız təklifin dəyişikliklərinin
- ☒ sahələrarası rəqabətin
- ☐ istehsal şərtlərinin dəyişməsinin
- ☐ tələb və təklifin tərəddüdlərinin
- ☐ yalnız tələbin dəyişikliklərinin

450 Əmtəənin qiyməti bu səbəbdən arta bilər:

- ☐ əmtəəyə tələbin azalması
- ☒ əmtəə təklifinin azalması
- ☐ əmtəə istehsalçılarının sayının artması
- ☐ əmtəənin istehsal xərclərini aşağı salan yeni texnologiyanın tətbiqi
- ☐ əmtəənin istehsal olunduğu xammalın qiymətinin aşağı düşməsi

451 Qiymətlərin bazar sistemi üçün qiymətlərin aşağıdakı növü səciyyəvi deyildir:

- ☐ bütün sadalananlar səciyyəvi deyildir
- ☒ bütün sadalananları səciyyəvidir
- ☐ pərakəndəsatış qiymətləri
- ☐ topdanasatış qiymətləri
- ☐ müqavilə qiymətləri

452 Bazar qiyməti müvazinət qiymətindən aşağı olarsa onda:

- ☐ əmtəənin təklifi artır.
- ☒ əmtəələrin qıtlığı əmələ gəlir.
- ☐ satıcılar bazarı formalaşır.
- ☐ əmtəə artıqlığı yaranır.
- ☐ ehtiyatların qiyməti azalır.

453 Tələb və təklifin həcmələrinin bərabər olduğu qiymət adlanır:

- ☐ satıcı qiyməti
- ☒ tarazlı qiymət
- ☐ istehsal qiyməti
- ☐ normal qiymət
- ☐ alıcı qiyməti

454 Hansı tərif A. Marşallın nəzəriyyəsi üzrə qiymətin anlayışına uyğun gəlir?

- ☐ qiymət - tələb və təklifin sabit tarazlığı ilə müəyyən olunandır.
- ☒ qiymət - əmtəəyə görə alınan müəyyən miqdarda pul vahidləridir
- ☐ qiymət - əmtəənin müəyyən miqdarının alıcıları cəlb etməyə qabil olduğu səviyyədir
- ☐ qiymət - əmtəənin bazarda satışa daxil olduğu kəmiyyətdir
- ☐ qiymət - dəyərin pul ifadəsidir

455 Hansı müddəa bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin mahiyyəti və rolunu əks etdirmir?

- ☐ bütün müddəalar əks etdirir
- ☒ qiymətlər dövlət orqanları tərəfindən təyin olunur
- ☐ qiymətlər sahibkarlar və istehlakçılar üçün onların seçimində indikator rolunu oynayır
- ☐ qiymətlər sistemi əsas təşkiləddici qüvvə rolunu oynayır
- ☐ bazar subyektləri öz iqtisadi mənafeələrini həyata keçirəcək qiymətlərə istiqamətlənirlər

456 Qarşılıqlı əvəzolunan nemətlərə aiddir:

- ☐ dəftərlər və piroqlar
- ☒ qələmlər və flomasterlər
- ☐ rəng və fırça
- ☐ paltar və ayaqqabı
- ☐ taxıl və çörək

457 Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- ☐ dəftər və pirocna
- ☒ avtomobil və benzin
- ☐ pivə və kvas
- ☐ qələm və flomaster
- ☐ kabab və qoyun əti

458 Tələbin qiymət üzrə elastikliyi göstərir:

- ☐ tələbə təsir edən qeyri - qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin dəyişməsi
- ☒ qiymətin 1% dəyişməsi zamanı tələbin həcmnin nisbi dəyişməsi
- ☐ qiymətin artması zamanı tələbin həcmnin artması
- ☐ qiymətin azalması zamanı tələbin həcmnin aşağı düşməsi
- ☐ tələbin həcmnin resursların qiymətindən asılılığı

459 İqtisadi nəzəriyyədə hansı müddəa tələb və təklif qaydalarından biri deyildir?

- ☐ təklif ixtisarı tarazlı qiymətin artmasına və tarazlı əmtəə miqdarının azalmasına səbəb olur
- ☒ tələbin azalması tarazlı qiymətin aşağı düşməsinə və tarazlı əmtəə miqdarının artmasına gətirib çıxarır
- ☐ tələbin azalması tarazlı qiymətin və tarazlı əmtəə miqdarının aşağı enməsinə gətirib çıxarır
- ☐ tələbin artması həm tarazlı qiymətin, həm də tarazlı əmtəə miqdarının artmasına səbəb olur
- ☐ əmtəənin təklifinin artması tarazlı qiymətin azalması və tarazlı əmtəə miqdarının artması ilə nəticələnir

460 Sadalananlardan hansı bazar tarazlığı vəziyyətinin səciyyəsinə aid deyildir?

- ☐ tarazlıq istənilən rəqabət bazarında yarana bilər
- ☒ tarazlıq şəraitində qiymət üzrə əmtəyə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- ☐ tarazlıq resursların bölgüsü səmərəliliyini əks etdirir
- ☐ əmtəyə tələb və təklif üst-üstə düşür
- ☐ əmtəə tarazlıq qiymətilə satılır

461 Hansı halda həm tələbin həcmnin, həm də təklifin həcmnin azalması zamanı əmtəənin qiyməti artar?

- ☐ belə ola bilməz
- ☒ əgər təklifin həcmi tələbin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- ☐ əgər bu əmtəə üçün əmtəə-əvəzediciləri varsa
- ☐ əgər tələbin həcmi təklifin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- ☐ əgər alıcıların gəlirləri artmışdırsa

462 Əgər əmtəənin qiyməti tələb və təklif ayrılmasının kəsişmə nöqtəsindən yüksəkdirsə, onda:

- ☐ heç nə baş verməz
- ☒ əmtəə artıqlığı əmələ gəlir
- ☐ təklifin həcmi azalar
- ☐ əmtəə defisiti meydana çıxar
- ☐ tələbin həcmi artar

463 Əgər əmtəəyə təklif və tələb artarsa, onda:

- ☐ heç nə dəyişməz
- ☒ əmtəənin tarazlı həcmi artar
- ☐ əmtəənin tarazlı həcmi azalar
- ☐ tarazlı qiymət artar
- ☐ tarazlı qiymət azalar

464 Əmtəə bazarında yeni istehsalçıların meydana çıxması səbəb olur:

- ☐ əmtəə bazarında heç nə dəyişmir
- ☒ təklifin artması və qiymətin azalmasına
- ☐ qiymətin və təklifin həcmnin azalmasına
- ☐ qiymətin artması və təklifin həcmnin çoxalmasına
- ☐ qiymətin artması və təklifin həcmnin azalmasına

465 Hər bir mövcud anda bazarda yaranan şərtlərin məcmusu-bu:

- ☐ son faydalılıq qanunu
- ☐ dəyər qanunu
- ☐ bazar mexanizmidir
- ☐ bazar tarazlığı
- ☒ bazarın konyunkturudur

466 Tələb ayrısı aşağıdakını əks etdirən xətti təcəssüm etdirir:

- ☐ tələbin kəmiyyətinin müxtəlif amillərdən asılılığı
- ☒ əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olana tələbin həcmnin dəyişməsi
- ☐ alıcıların gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq tələbin dəyişməsi
- ☐ tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsi
- ☐ alıcıların bu əmtəəni əldə etmək arzusu

467 Əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- ☐ əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq mümkün deyil
- ☒ tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır.
- ☐ qiymət istehsal xərclərilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır.
- ☐ bu əmtəə həmişə dəbdə olmalıdır
- ☐ texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir.

468 Bazar mexanizmi elementinə aid deyil:

- ☐ sadalanan heç biri aid deyil
- ☒ sadalanan hamısı aiddir
- ☐ təklif
- ☐ qiymət
- ☐ tələb

469 Aşağıdakı terminlərdən hansı insanların məhsulu almaq imkanları və istəklərini əks etdirir:

- ☐ faydalılıq
- ☒ tələb
- ☐ zərurət
- ☐ tələbat
- ☐ istək

470 Tələb qanununa müvafiq olaraq, əmtəənin qiyməti artarsa:

- ☐ istehsalçıların arasında rəqabət güclənir
- ☒ tələbin kəmiyyəti azalır
- ☐ tələb azalır
- ☐ tələb də artır
- ☐ tələbin kəmiyyəti artır

471 Təklif qanunu əks etdirir:

- ☐ tələb və təklif arasındakı əlaqəni
- ☒ satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı birbaşa əlaqəni
- ☐ elastik və qeyri-elastik əmtəələr arasındakı əlaqəni
- ☐ satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı əks əlaqəni
- ☐ hər bir əmtəənin elastiklik dərəcəsini

472 Şəxsi gəlir nə deməkdir?

- ☐ qiymətlərin səviyyəsi nəzərə alınmaqla gəlirin məbləği
- ☒ ev təsərrüfatlarının il ərzində əldə etdiyi gəlir
- ☐ gəlirin vergilərin ödəniləndən sonra qalan və şəxsi məsrəflər üçün nəzərdə tutulan hissəsi
- ☐ il ərzində istehsal edilmiş əmtəə və xidmətlərin dəyəri
- ☐ şəxsi yığımların məbləği

473 Vergi çıxılmaqla qalan əhali gəlirləri bu:

- ☐ orta aylıq əmək haqqı
- ☒ ev təsərrüfatlarının sərəncamında qalan gəlir
- ☐ əmək haqqı
- ☐ əhəlinin pul gəlirləri
- ☐ real pul gəlirləri

474 Müəyyən dövrdə ev təsərrüfatları tərəfindən əldə edilmiş natural və pul vəsaitlərinin məcmusu:

- ☐ real pul gəlirləri
- ☒ əhali gəlirləri
- ☐ pul gəlirləri
- ☐ əhəlinin natural gəlirləri
- ☐ nominal pul gəliri

475 İnsanın normal həyat fəaliyyətini təmin etmək üçün zəruri olan sosial minimum həddində əmtəə və xidmətlər:

- ☐ yoxsulluq
- ☒ minimum istehlak büdcəsi
- ☐ yoxsulluq mütləq həddi
- ☐ yoxsulluq nisbi həddi

☐ yaşayış minimumu

476 Şəxsi yardımçı təsərrüfatda yaradılan və əhalinin şəxsi istehlakına natural şəkildə daxil olan vəsaitlərin dəyərini əks etdirir:

- ☐ nominal gəlirlər
☒ natural gəlirlər
☐ real gəlirlər
☐ pul gəlirləri
☐ şəxsi sərəncamda qalan gəlirlər

477 "Ailənin, xüsusi mülkiyyətin və dövlətin mənşəyi" kitabının müəllifi kimdir?

- ☐ F. Kene
☒ F. Engels
☐ D. Rikardo
☐ T. Maltus
☐ K. Marks

478 Orta statistik ailənin normal ehtiyaclarının təmin olunması üçün onun normal həyat fəaliyyətini təmin edən zəruri istehlak nemətlərinin və xidmətlərin tam dəsti necə adlanır?

- ☐ ailə büdcəsi
☒ istehlak səbəti
☐ real gəlir
☐ transfert
☐ yaşayış minimumu

479 Ev təsərrüfatlarının istehlak xərcləri hansı iki qrupa bölünür?

- ☐ istehlak xərcləri qruplara bölünmür
☒ cari və əsaslı istehlak xərcləri
☐ nominal və real istehlak xərcləri
☐ pul şəklində və natural formada istehlak xərcləri
☐ ümumi və xüsusi istehlak xərcləri

480 Ömtələrin və xidmətlərin qiymətləri nəzərə alınmaqla ev təsərrüfatlarının gəliri necə adlanır?

- ☐ mülkiyyətdən gəlir
☒ real gəlir
☐ təbii gəlir
☐ ümumi gəlir
☐ pul gəliri

481 Ev təsərrüfatları hansı mənbələrindən gəlir əldə edə bilirlər?

- ☐ pensiyalar və müavinətlər
☐ mülkiyyətdən gəlirlər
☐ sahibkar fəaliyyətindən gəlirlər
☒ bütün sadalanan mənbələrdən
☐ əmək haqqı

482 İnsan kapitalının formalaşmasının hansı mərhələsində ev təsərrüfatının tərbiyəvi funksiyası yerinə yetirir?

- ☐ sadalanan mərhələlərdən heç birinə aid deyil

- ☒ insan kapitalının istehsalı mərhələsi
- ☐ insan kapitalının reallaşdırılması mərhələsi
- ☐ insan kapitalının yaranması mərhələsi
- ☐ bütün sadalanan mərhələlərə aiddir

483 Ev təsərrüfatının maddi bazasının yaradılması insan kapitalının formalaşmasının hansı mərhələsində baş verir?

- ☐ sadalanan mərhələlərdən heç birinə aid deyil
- ☒ insan kapitalının yaranması mərhələsi
- ☐ insan kapitalının reallaşdırılması mərhələsi
- ☐ insan kapitalının istehsalı mərhələsi
- ☐ bütün sadalanan mərhələlərə aiddir

484 Ailə sahibkarlığı insan kapitalının formalaşmasının hansı mərhələsinə aiddir?

- ☐ sadalanan mərhələlərdən heç birinə aid deyil
- ☒ insan kapitalının reallaşdırılması mərhələsi
- ☐ insan kapitalının istehsalı mərhələsi
- ☐ insan kapitalının yaranması mərhələsi
- ☐ bütün sadalanan mərhələlərə aiddir

485 Ev təsərrüfatının iqtisadi funksiyalarına aid deyil:

- ☐ sadalananlardan heç biri iqtisadi funksiyalara aid deyil
- ☒ bütün sadalananlar iqtisadi funksiyalara aiddir
- ☐ istehlak funksiyası
- ☐ resursların bölgüsü funksiyası
- ☐ istehsal funksiyası

486 Ev təsərrüfatının sosial funksiyalarına aid deyil:

- ☐ bütün sadalananlar ev təsərrüfatının sosial funksiyalarına aiddir
- ☐ uşaqların doğulması
- ☐ uşaqların tərbiyəsi
- ☒ gəlirin ailə daxilində bölgüsü
- ☐ uşaqların saxlanması

487 Bazar iqtisadiyyatında ev təsərrüfatının rolunun səciyyəliyinə aid deyil:

- ☐ ev təsərrüfatı gəlirlərdən istifadənin xarakterini müəyyən edir
- ☐ ev təsərrüfatı - əhalinin gəlirlərini formalaşdıran subyektdir
- ☒ ev təsərrüfatı iqtisadiyyatda tənzimləyici funksiyasını yerinə yetirir
- ☐ ev təsərrüfatı əhalinin məşğulluğunun xarakterini, onun ictimai istehsal və ev əməyi arasında bölgüsünü müəyyən edir
- ☐ ev təsərrüfatı - əmək resurslarının təkrar istehsalının əsas subyektdir

488 Ev təsərrüfatının iqtisadi səciyyəsinə aid deyil:

- ☐ ev təsərrüfatının əmək qabiliyyətli üzvlərinin sayı
- ☐ fərdi əmək fəaliyyəti
- ☐ ev təsərrüfatının üzvlərinin peşəkar hazırlığı
- ☐ ev təsərrüfatının üzvlərinin məşğulluğu
- ☒ bütün sadalananlar aiddir

489 Ev təsərrüfatının əmlak səciyyəliyinə aid deyil:

- ☒ ev təsərrüfatının üzvlərinin təhsil səviyyəsi
- ☐ torpaq sahəsinin, bağın mövcud olub-olmaması
- ☐ evin xarakteri
- ☐ bütün sadalananlar ev təsərrüfatının əmlak xarakteristikalarına aiddir
- ☐ maddi-məişət nemətləri ilə təmin olunma

490 Ev təsərrüfatlarını onların gəlirliliyi əsasında necə təsnif etmək olar?

- ☒ bütün sadalanan təsnifatlar mümkündür
- ☐ ev təsərrüfatının üzvlərinin ortalama gəliri üzrə
- ☐ öhdədə olanların sayına görə
- ☐ ev təsərrüfatının müstəqil dolanışq vasitələri mənbəyinə malik olan üzvlərinin sayına görə
- ☐ əsas gəlir mənbələri üzrə

491 Ev təsərrüfatlarının demoqrafik təsnifatına aid deyil:

- ☐ ev təsərrüfatının üzvlərinin sayı
- ☐ ev təsərrüfatının üzvlərinin milli tərkibi
- ☐ ev təsərrüfatının üzvlərinin qohumluq dərəcəsi
- ☒ ev təsərrüfatının harada yerləşməsi
- ☐ ev təsərrüfatının üzvlərinin yaşı

492 İqtisadi vahid kimi ev təsərrüfatı üçün səciyyəvi əlamət hansıdır?

- ☐ hər bir ev təsərrüfatı, sanki bir insandan ibarət olduğu kimi, vahid qərar qəbul edir
- ☐ sadalananlar hamısı səhvdir
- ☐ hər hansı ev təsərrüfatı, qərar qəbul edərkən, öz ehtiyaclarının maksimum təmin edilməsinə nail olmağa çalışır
- ☒ sadalananlar hamısı doğrudur
- ☐ ev təsərrüfatları istehsal amillərinin tam səlahiyyətli sahibləridir və onların əmtəə və xidmətlərin istehsalçılara satışı haqqında müstəqil qərarlar qəbul edirlər

493 "Ailə" və "ev təsərrüfatı" anlayışlarının fərqi nədən ibarətdir?

- ☐ ev təsərrüfatı bir neçə ailədən ibarət ola bilər
- ☐ sadalananlar hamısı səhvdir
- ☐ ailəsi olmayan tənha insan ev təsərrüfatı hesab edilir
- ☒ sadalananlar hamısı doğrudur
- ☐ ev təsərrüfatına ailə üzvləri ilə qohumluq əlaqələri olmayan şəxslər də daxil ola bilər

494 Ev təsərrüfatının hansı müasir modelində ayrılıqda götürülmüş ev təsərrüfatının konkret hədəfləri bütün sosial-iqtisadi və institusional mühitin təsirinə məruz qalır?

- ☐ sadalanan modellərin heç birində
- ☐ ənənəvi modeldə
- ☐ neoklassik modeldə
- ☒ institusional modeldə
- ☐ nuklear modeldə

495 Hansı müasir modeldə ev təsərrüfatının səmərəli fəaliyyət göstərən təsərrüfatçılıq subyekti kimi təqdim edilmişdir?

- ☐ sadalanan modellərin heç birində
- ☐ institusional modeldə
- ☐ ənənəvi modeldə
- ☒ neoklassik modeldə

☐ nuklear modeldə

496 Hansı elmi konsepsiyada ailənin sosial davranışı daha ətraflı tədqiq edilmişdir?

- ☐ münaqişə nəzəriyyəsində
- ☐ sadalananlardan heç birində
- ☒ mübadilə nəzəriyyəsində
- ☐ funksionalist konsepsiyada
- ☐ ailənin yeni iqtisadi nəzəriyyəsində

497 Hansı elmi konsepsiyada ailəyə eyni marağa malik olan bütöv bir vahid kimi baxılır?

- ☐ sadalananlardan heç birində
- ☐ ailənin yeni iqtisadi nəzəriyyəsində
- ☒ funksionalist konsepsiyada
- ☐ münaqişə nəzəriyyəsində
- ☐ mübadilə nəzəriyyəsində

498 Hansı elmi konsepsiyada iddia edilir ki, ailə üzvlərinin maraqları fərqlənə bilər?

- ☐ funksionalist konsepsiyada
- ☐ ailənin yeni iqtisadi nəzəriyyəsində
- ☐ sadalananlardan heç birində
- ☐ mübadilə nəzəriyyəsində
- ☒ münaqişələr nəzəriyyəsində

499 Q. Bekker və T. Şultsun "Ailənin yeni iqtisadi nəzəriyyəsi" nə vaxt yaranıb?

- ☐ XXI əsrin lap əvvəlində
- ☐ XIX əsrin sonunda
- ☐ XX əsrin 20-ci illərində
- ☒ XX əsrin 50-60-cı illərində
- ☐ XX əsrin 90-cı illərində

500 İ. Baxofenin "Ana hüququ" kitabı hansı ildə nəşr edilib?

- ☐ 1901.0
- ☐ 1850.0
- ☐ 1875.0
- ☒ 1861.0
- ☐ 1889.0

501 Ev təsərrüfatının öyrənilməsinin banisi kim hesab edilir?

- ☐ K. Marks
- ☐ A. Smit
- ☐ Q. Qossen
- ☒ İ. Baxofen
- ☐ V. Pareto

502 Həyat fəaliyyəti sosial, iqtisadi və mənəvi ehtiyacların reallaşdırmasına yönəldilmiş insanların bilərəkdən qohumluq əlaqələri və məişətin ümumiliyi əsasında təşkil edilmiş kiçik qrupu necə adlanır?

- ☐ istehlakçılar
- ☐ firma

- ☐ müəssisə
- ☒ ailə
- ☐ cəmiyyət

503 Ailə büdcəsinin xərclərinə aid deyildir:

- ☐ istehlak əmtəələrinə xərclər
- ☐ vergilər
- ☐ ictimai təşkilatlara ödənişlər
- ☐ kommunal xidmətlərin ödənişi
- ☒ dövlət transfertləri

504 Ailə budcəsinin gəlirlərinə daxil deyil:

- ☐ mülkiyyətdən gəlirlər
- ☐ dövlət transfert ödənisləri
- ☒ ictimai təşkilatlara ödənişlər
- ☐ sahibkarlıqdan gəlir
- ☐ əməkhaqqı

505 Ev təsərrüfatının bütün gəlirləri və xərcləri təşkil edir:

- ☐ əmtəə axınını
- ☐ resurslar axınını
- ☐ əmtəə və xidmətlərin dövranını
- ☐ pul axınını
- ☒ ailə büdcəsini

506 Ev təsərrüfatının məqsədi:

- ☐ rentanın maksimumlaşdırılması
- ☐ mənfəətin maksimumlaşdırılması
- ☐ iş qüvvəsinin hərəkətinin maksimumlaşdırılması
- ☐ əmtəə və xidmətlərin istehlakının maksimumlaşdırılması
- ☒ faydalılığın maksimumlaşdırılması

507 Müasir iqtisadiyyatda dövlət maliyyəsinin rolu nədən ibarətdir?

- ☐ elmi-texniki tərəqqinin sürətləndirilməsi
- ☐ sosial proqramların maliyyələşdirilməsi
- ☐ iqtisadi artım sürətinin saxlanılması
- ☐ bütün sadalananlar
- ☒ ictimai istehsal prosesinə təsir

508 Dövlət müəssisələrinin məcmusu belə adlanır:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ iqtisadiyyatda dövlət sektoru
- ☐ dövlət büdcəsi
- ☐ dövlət tənzimləməsi
- ☐ dövlət maliyyəsi

509 Vergitutmanın əsas prinsiplərini kim ifadə etmişdir?

- ☐ D. Rikardo

- ☒ A. Smit
- ☐ T. Men
- ☐ A. Monkreyten
- ☐ U. Petti

510 Vergilərin əsas funksiyaları necə adlanır?

- ☐ diferensiasiyaedici və tənzimləyici
- ☒ fiskal və iqtisadi
- ☐ diferensiasiyaedici və fiskal funksiyaları
- ☐ stimullaşdırıcı və tənzimləyici funksiyaları
- ☐ iqtisadi və stimullaşdırıcı

511 Dövlət borcu nə deməkdir:

- ☐ büdcə kəsirlərinin cəmi ilə büdcə artıqlarının cəmi arasındakı fərq
- ☒ büdcə artıqlarının cəmi ilə büdcə kəsirlərinin cəmi arasındakı fərq
- ☐ bütün büdcə artıqlarının cəmi
- ☐ bütün büdcə kəsirlərinin cəmi
- ☐ büdcə tarazlığının pozulması

512 Dövlət xərclərinin gəlirlərdən üstün artması:

- ☐ büdcə xərclərin azalması
- ☒ büdcə kəsiri
- ☐ büdcə məsrəflərinin azalması
- ☐ büdcə tarazlığının pozulması
- ☐ büdcə daxilolmalarının azalması

513 Əgər gəlir artdıqca tutulan vergilərin payı azalır, onda bu:

- ☐ xüsusi vergilər
- ☒ repressiv vergilər
- ☐ sabit vergi
- ☐ proporsional vergilər
- ☐ mütərəqqi vergi

514 Mütərəqqi vergilər zamanı gəlir artdığı halda:

- ☐ yuxarıdakıların heç biri düz deyil
- ☒ vergi dərəcələri artır
- ☐ vergi dərəcələri aşağı düşür
- ☐ vergi dərəcələri sabit qalır
- ☐ vergi dərəcələri dəyişkəndir

515 Vergilər nədir?

- ☐ yuxarıdakıların heç biri doğru deyil
- ☒ mərkəzi və yerli hakimiyyət orqanları tərəfindən fiziki və hüquqi şəxslərdən tutulan məcburi ödənişlər
- ☐ dövlət tərəfindən insanlardan və müəssisələrdən tutulan könüllü və məcburi ödənişlər
- ☐ fiziki və hüquqi şəxslərin dövlətə könüllü ödənişləri
- ☐ yuxarıdakıların hamısı düzdür

516 Dövlət borcunun formaları:

- ☐ xarici borc, uzunmüddətli borc
- ☒ daxili borc, xarici borc
- ☐ xarici borc, ortamüddətli borc
- ☐ uzunmüddətli borc, xarici borc
- ☐ xarici borc, qısamüddətli borc

517 Dövlətin xarici dövlətlərə, xarici hüquqi və fiziki şəxslərə, beynəlxalq maliyyə təşkilatlarına borcu:

- ☐ dövlət büdcəsi
- ☒ xarici borc
- ☐ ortamüddətli borc
- ☐ qısamüddətli borc
- ☐ uzunmüddətli borc

518 Dövlət orqanlarına məxsus vəzifə və funksiyaların yerinə yetirilməsi üçün lazım olan pul vəsaitlərinin yığılması və istifadə olunması formasıdır:

- ☐ dövlət xərcləri
- ☒ dövlət büdcəsi
- ☐ büdcə fondları
- ☐ dövlət gəlirləri
- ☐ dövlət müəssisələrinin maliyyəsi

519 Büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləği:

- ☐ büdcə gəlirləri
- ☒ büdcə profisiti
- ☐ büdcə xərcləri
- ☐ büdcə defisiti
- ☐ faktiki defisit

520 Dövlətin vətəndaşlara və firmalara borcu:

- ☒ daxili borc
- ☐ büdcə profisiti
- ☐ kassa borcu
- ☐ xarici borc
- ☐ büdcə xərcləri

521 Dövlət büdcəsindən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsait:

- ☐ büdcə defisiti
- ☒ büdcə xərcləri
- ☐ büdcə profisiti
- ☐ büdcə gəlirləri
- ☐ büdcə fondları

522 Bazar mexanizminin fəaliyyəti üçün normal şəraitin təmin edilməsi, həmçinin ekoloji və sosial problemlərin həlli məqsədilə dövlətin təsərrüfatçılıq subyektlərinin fəaliyyətinə və bazar konyunkturuna təsiri belə adlanır:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ dövlət tənzimləməsi
- ☐ iqtisadi siyasət
- ☐ iqtisadiyyatda dövlət sektoru
- ☐ dövlət maliyyəsi

523 Dövlət tənzimlənməsinin belə forması mövcud olmur:

- ☐ kredit-pul
- ☒ firmadaxili
- ☐ inzibati
- ☐ xarici iqtisadi
- ☐ büdcə-vergi

524 Dövlətin öz funksiyalarını həyata keçirməsi üçün zəruri pul fondları yaratmaq məqsədilə məcmu ictimai məhsulun bir hissəsinin bölgüsü, təkrar bölgüsü və istehlakı ilə əlaqədar iqtisadi münasibətlər sahəsi belə adlanır:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ dövlət maliyyəsi
- ☐ iqtisadiyyatda dövlət sektoru
- ☐ dövlət tənzimləməsi
- ☐ iqtisadi siyasət

525 Dövlətin bazar iqtisadiyyatını tənzimləməsinin səmərəliliyini təmin edən tələblərə aid deyil:

- ☐ dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin müsbət və mənfi nəticələri üzərində nəzarət
- ☒ iqtisadiyyatda dövlət sektorunun olmaması
- ☐ əsasən iqtisadi tənzimləmə metodlarının tətbiq edilməsi
- ☐ milli spesifikasiyin nəzərə alınması
- ☐ bazar əlaqələrinin qırılmasına yol verməmək

526 Dövlətin ictimai istehsalı yönümlətmək prosesi belə adlanır:

- ☐ innovasiya siyasəti
- ☒ indikativ planlaşdırma
- ☐ fiskal siyasət
- ☐ hüquqi tənzimləmə
- ☐ dövlət sahibkarlığı

527 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- ☐ Dolayısı ilə müdaxilə dövlətin müəyyən iqtisadi siyasət aparmasını nəzərdə tutur
- ☒ Dövlətin bazar iqtisadiyyatına birbaşa müdaxiləsi qeyri-mümkündür
- ☐ İnzibati tənzimləyicilər iqtisadi subyektlərin birbaşa dövlət orqanlarının qərarlarına tabe olması ilə bağlıdır
- ☐ İqtisadi tənzimləyicilər bazar iqtisadiyyatının təbiətinə ən çox uyğun gəlir
- ☐ Hüquqi tənzimləyicilər qanunvericilik bazasının yaradılmasına və qanunlara əməl olunması üzərində nəzarətə yönümlənir

528 Milli maraqların dünya iqtisadiyyatında realizə olunmasına daxil deyil:

- ☐ kapitalın beynəlxalq hərəkəti üzərində nəzarət
- ☒ antiinflasiya siyasətinin aparılması
- ☐ valyuta məzənnələrinə təsir
- ☐ iş qüvvəsinin beynəlxalq miqrasiyası üzərində nəzarət
- ☐ dövlətin müəyyən xarici ticarət siyasətinin aparılması

529 İqtisadiyyatın dövlət tənzimləməsi istiqamətlərinə aid deyil:

- ☐ xarici iqtisadi siyasət
- ☐ regional siyasət
- ☐ sosial siyasət

- ☒ sadalananların hamısı aiddir
- ☐ institusional siyasət

530 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- ☐ Dövlətin funksiyalarından biri gəlirlərin təkrar bölgüsüdür
- ☒ Dövlət inhisarların yaranmasına həmişə və hər yerdə manne olmalıdır
- ☐ Dövlət informasiyanın asimmetrikliliyini əmtəə və xidmətlərin keyfiyyəti üzərində nəzarət vasitəsi ilə zəiflədə bilər
- ☐ Xarici effektlərin tənzimlənməsini dövlət öz üzərinə götürür
- ☐ Dövlətin antitsiklik siyasəti iqtisadiyyatda tsiklik artıb-azalmaların yumşaldılmasına yönümlənir

531 Dövlətin əsas qollarına nə aid deyil?

- ☐ Sadalananların heç biri aid deyil
- ☒ Sadalananların hamısı aiddir
- ☐ İcra orqanları
- ☐ Qanunvericilik orqanları
- ☐ Məhkəmə sistemi

532 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- ☐ Dövlət öz fəaliyyətini özünün formalaşdırdığı hökumət vasitəsilə həyata keçirir
- ☒ A.Smit hesab edirdi ki, dövlət iqtisadi proseslərə fəal müdaxilə etməlidir
- ☐ Dövlət cəmiyyətin iqtisadi və sosial inkişafının məhsuludur
- ☐ Dövlət millətin qalması və inkişafını təmin edən müəyyən funksiyaların yerinə yetirilməsinə tələbat nəticəsində yaranmışdır
- ☐ Monetaristlər hesab edirlər ki, dövlət öz xərclərini məhdudlaşdırmalıdır

533 Düzgün olmayanı göstərin:

- ☐ dövlət gəlirinin yenidən bölgüsünü dövlət büdcəsi vasitəsi ilə həyata keçirir
- ☐ bazar iqtisadiyyatında dövlət tənzimlənməsinin funksiyalarından biri regional siyasətin həyata keçirilməsidir
- ☐ dövlət antitsiklik siyasəti böhran zamanı tələb, investisiya və məşğulluğu stimullaşdırmaqla həyata keçirir
- ☒ bazar iqtisadiyyatında dövlət mülkiyyətçi ola bilməz
- ☐ bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsinin funksiyalarından biri pul tədaviülünün tənzimlənməsidir

534 Aşağıdakılardan düz olmayanı göstərin:

- ☐ bazar iqtisadiyyatında inhisarlaşma meyli mövcuddur
- ☒ dövlət tənzimlənməsinin neoliberal konsepsiyası keynsçi ilə müqayisədə daha səmərəlidir
- ☐ ekologiya ilə əlaqədar xarici effektlərin dövlət tənzimlənməsi müasir dünyada mühüm əhəmiyyətə malikdir
- ☐ rəqabətin qorunması dövlətin bazar iqtisadiyyatında ən mühüm funksiyasıdır
- ☐ dövlət büdcəsində gəlir və xərclərin uyğunlaşdırılması məsələsini dövlət həll etməlidir

535 Keynsin dövlət tənzimlənməsi konsepsiyası hansı ölkənin hökumətinin hansı iqtisadi siyasətində daha dolğun tətbiq edilmişdir:

- ☐ U.Çerçilin Böyükbritaniyada
- ☒ F.Ruzveltin ABŞ-da
- ☐ R.Reyqanın ABŞ-da
- ☐ M.Tetçerin Böyükbritaniyada
- ☐ Q.Kollun Almaniya

536 Doğru olmayanı göstərin:

- ☐ bütün cavablar doğrudur

- ☒ dövlət cəmiyyətə kənardan zorla qəbul etdirilmiş qüvvədir
- ☐ müxtəlif iqtisadi nəzəriyyələr dövlətin iqtisadiyyatda rolunu fərqli şəkildə müəyyənləşdirirlər
- ☐ dövlət cəmiyyətin iqtisadi və sosial inkişafı nəticəsində yaranır
- ☐ dövlət öz fəaliyyətini onun formalaşdırdığı hökumət vasitəsi ilə həyata keçirir

537 Əhali gəlirlərinin yenidən bölgüsü dövlətin funksiyalarından hansına aiddir:

- ☐ iqtisadi stabilliyin qorunması
- ☒ sosial funksiya
- ☐ institusional funksiya
- ☐ xarici effektlərin tənzimlənməsi
- ☐ rəqabətli mühitin qorunması

538 Qloballaşma şəraitində hansı meyil meydana gəlir?

- ☐ dövlətin sosial funksiyalarının zəifləməsi
- ☒ iqtisadiyyatın tənzimlənməsi üzrə dövlətin funksiyalarının bir hissəsinin dövlətlərarası səviyyəyə köçürülməsi
- ☐ iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin güclənməsi
- ☐ iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin zəifləməsi
- ☐ dövlətin sosial funksiyalarının güclənməsi

539 Dövlətin institusional siyasəti nəzərdə tutmur:

- ☐ bütün adları çəkilən məqsədlər nəzərə alınır
- ☒ ayrı-ayrı regionların iqtisadi inkişafındakı fərqlərin aradan qaldırılması
- ☐ ətraf mühitin mühafizə edilməsi
- ☐ makroiqtisadi stabilliyin təmin edilməsi
- ☐ yaxşı investisiya mühitinin yaradılması

540 Dövlətin sosial funksiyası nəzərdə tutmur:

- ☐ bütün yuxarıda sadalananlar nəzərə alınır
- ☒ iqtisad elminin sosial - institusional istiqamətinin prinsipləri əsasında iqtisadi siyasətin həyata keçirilməsini
- ☐ əhalinin sosial müdafiə olunan tərkib hissəsinin genişləndirilməsini
- ☐ sosial sahənin genişləndirilməsini
- ☐ sosial təminat xidmətlərinin keyfiyyət və kəmiyyətinin artırılmasını

541 Bazar iqtisadiyyatının dövlətə xas olmayant funksiyanı göstərin:

- ☐ işsizliyin azaldılmasına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi
- ☒ qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi
- ☐ fiskal siyasətin həyata keçirilməsi
- ☐ bazarın mənfə tərəfinin kompensasiya edilməsi
- ☐ bazar münasibətləri iştirakçılarının sosial qarantlarının təmin edilməsi

542 Dövlətin bazara birbaşa təsiri alətini göstərin:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ dövlət alışmaları
- ☐ milliləşdirmə, özəlləşdirmə
- ☐ məqsədli maliyyələşdirmə

543 İqtisadiyyatın bazar təşkilinin çatışmamazlıqlarından birini göstərin:

- ☐ resursların bazar qanunlarına uyğun bölgüsü
- ☒ ictimai nemətlərin istehsalını təmin etmir
- ☐ azad qiymətqoyma
- ☐ əmtəə - pul balanslaşdırılması
- ☐ subyektlərin iqtisadi bərabərliyi

544 Dövlət optimal qərar qəbul edə bilmir, çünki səmərəsizliyin daxili mənbələri haqqında məlumatlıdır. Bu mənbələrə aiddir:

- ☐ göstərilənlərin heç biri
- ☒ bütün yuxarıda göstərilənlər
- ☐ lobbirlənmə
- ☐ byurokratizm
- ☐ korrupsiya

545 Dövlətin iqtisadiyyata birbaşa təsir metoduna aid deyil:

- ☐ bütün sadalanan metodlar aiddir
- ☒ indikativ planlaşdırma
- ☐ dövlət sahibkarlığı
- ☐ xüsusi biznesin məhdudiyyəti
- ☐ qanunverici bazanın yaradılması

546 Dövlətin iqtisadiyyata dolayı təsir metoduna aid deyil:

- ☐ pul - kredit siyasəti
- ☐ vergi siyasəti
- ☒ dövlət sahibkarlığı
- ☐ indikativ planlaşdırma
- ☐ büdcə siyasəti

547 Dövlətin iqtisadiyyata təsirinin belə metodu yoxdur:

- ☐ bütün sadalanan formalar mövcuddur
- ☒ xarici iqtisadi
- ☐ inzibati
- ☐ iqtisadi
- ☐ hüquqi

548 Dövlətin maksimal funksiyasına aiddir:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ antiinflasiya siyasəti
- ☐ gəlirlərin yenidən bölgüsü
- ☐ dünya bazarında milli mənafehlərin reallaşması

549 Dövlətin minimal funksiyasına aid deyil:

- ☐ ictimai nemət istehsalının təmin edilməsi
- ☒ antitsiklik tənzimlənmə
- ☐ xarici effektlərin tənzimlənməsi
- ☐ antiinhisar tənzimlənmə
- ☐ pul tədaviyünün səmərəli təşkili

550 Bazarın uğursuzluqlarına aid deyil:

- ☐ ictimai nemətlərin istehsalının olmaması
- ☒ siyasi proseslərin qeyri - təkmilliyi
- ☐ informasiya asimmetriyası
- ☐ xarici effektlərin mövcudluğu
- ☐ monolizm

551 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas hal nə hesab olunur?

- ☐ xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi
- ☒ tədaviyə pul kütləsinə nəzarət
- ☐ məşğulluğun kəmiyyətinin artırılması
- ☐ antitsiklik tənzimlənmə
- ☐ səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi

552 «Reyqanomika» iqtisadi siyasəti hansı iqtisadi məktəbin ideyaları əsasında yaradılıb?

- ☐ merkantilist
- ☒ monetarist
- ☐ keynsçi
- ☐ marjinalist
- ☐ marksist

553 Fiziokratların fikrincə, dövlətin funksiyasına aid deyil:

- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☒ ticarətin tənzimlənməsi
- ☐ ümumi təhsil
- ☐ mülkiyyətin müdafiəsi
- ☐ ictimai xarakter daşıyan müəssisələrin saxlanması

554 Dövlətin gücünün əhalinin rifahında, müdafiə qüdrətində və dövlətə etibar etməyində kimi görürdü?

- ☐ Platon
- ☒ Konfutsi
- ☐ İbn Xəldun
- ☐ Aristotel
- ☐ Makiavelli

555 Hansı elmi istiqamət dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin məhdudluğunu müdafiə edir?

- ☐ marksist
- ☒ neoliberal
- ☐ marjinal
- ☐ keynsçi
- ☐ sosial - institusional

556 Keynçi yanaşmaya əsasən dövlətin iqtisadi tənzimlənməsinin əsas məqsədi hesab olunur:

- ☐ dünya bazarında ekspansiya
- ☒ stabil iqtisadi artım və məşğulluğun yüksək səviyyəsi
- ☐ tsikli tərəddüdlərin olmaması
- ☐ iqtisadi artım və inflyasiyanın aşağı səviyyəsi
- ☐ məşğulluğun yüksək səviyyəsi və inflyasiyanın aşağı səviyyəsi

557 Müasir iqtisadi nəzəriyyədə dövlətin iqtisadiyyata aktiv müdaxiləsinin əsas ideoloqu kim olub?

- ☐ P. Samuelson
- ☒ D. M. Keyns
- ☐ A. Marşall
- ☐ M. Fridman
- ☐ İ. Şumpeter

558 Hansı elmi istiqamət dövlətin əsas məqsədini ticarətin həvəsləndirilməsi və daxili bazarın müdafiə edilməsində görürdü?

- ☐ marjinalistlər
- ☒ merkantilistlər
- ☐ proletar siyasi iqtisadı
- ☐ burjua siyasi iqtisadı
- ☐ fiziokratlar

559 Hansı metod dövlət antiinflasiya siyasəti metodu deyil?

- ☐ dövlət qiymətli kağızlarının satışı
- ☒ yeni iş yerləri yaradılması
- ☐ vergilərin artırılması
- ☐ dövlət xərclərinin azaldılması
- ☐ faizin uçot dərəcəsinin artırılması

560 İnflyasiyanın əsas göstəricisi budur:

- ☐ ümumi daxili məhsul
- ☒ qiymət indeksi
- ☐ pulun tədavül sürəti
- ☐ tədavüldə olan pul kütləsi
- ☐ real gəlir

561 İnflyasiya prosesini doğuran amillərdən asılı olaraq inflyasiyanın hansı növlərini fərqləndirirlər?

- ☐ açıq və gizli inflyasiya
- ☒ tələb inflyasiyası və təklif inflyasiyası
- ☐ gözlənilən və gözlənilməz inflyasiya
- ☐ idarə olunan və idarə olunmayan inflyasiya
- ☐ tarazlaşdırılmış və balanslaşdırılmamış inflyasiya

562 Qiymətlərin artması ildə 3-4%-dən çox olmayan halda inflyasiya necə adlanır?

- ☐ deflyasiya
- ☒ normal inflyasiya
- ☐ sürətli inflyasiya
- ☐ mülayim inflyasiya
- ☐ hiperinflyasiya

563 İnflyasiyanın mahiyyəti nədən ibarətdir?

- ☐ milli valyutanın məzənnəsinin düşməsi
- ☒ pulun qiymətdən düşməsi
- ☐ qiymətlərin düşməsi
- ☐ qiymətlərin artması

- ☐ milli valyutanın məzənnəsinin artması

564 İşsizliyin sosial-iqtisadi nəticələrinə aid deyil:

- ☐ işsizlər ixtisaslaşmanı itirirlər
☒ sadalanan halların hamısı işsizliyin nəticələrinə aiddir
☐ iqtisadiyyatın potensialından tam istifadə olunmur
☐ işsizlərin həyat səviyyəsi pisləşir
☐ cəmiyyətdə sosial gərginlik artır

565 Hansı amillər işsizliyin dərəcəsinin dəyişməsinə təsir etmir?

- ☐ institusional amillər
☒ təbii-iqlim amilləri
☐ texniki-iqtisadi amillər
☐ demoqrafik amillər
☐ iqtisadi amillər

566 İşsizlik səviyyəsi necə hesablaşır?

- ☐ iqtisadi aktiv əhalinin sayı ilə işsizlərin sayının fərqi kimi
☒ işsizlərin sayının iqtisadi aktiv əhalinin sayına nisbəti kimi
☐ əmək qabiliyyətli əhalinin sayı ilə məşğul əhalinin sayının fərqi kimi
☐ məşğul əhalinin sayının əmək qabiliyyətli əhalinin sayına nisbəti kimi
☐ məşğul əhalinin sayının əhalinin ümumi sayına nisbəti kimi

567 İşsizliyin səbəblərinə aid deyil:

- ☐ bəzi sahələrdə istehsalın mövsümi xarakteri
☒ iqtisadi artım
☐ istehsalın tsiklik xarakteri
☐ müəssisələrin müflisləşməsi
☐ müasir əmək bazarında rəqabətin mükəmməl olmaması

568 İşdən öz arzusu ilə çıxmış və başqa iş axtarmayan insan hansı kateqoriyaya aiddir?

- ☐ əmək qabiliyyəti olmayan
☒ iqtisadi qeyri-aktiv
☐ işsiz
☐ məşğul
☐ natamam məşğul

569 Hansı tsikllər 18-25 illik dövrü əhatə edir?

- ☐ D. Kitçin tsiklləri
☒ S. Kuznets tsiklləri
☐ K. Marks tsiklləri
☐ N. Kondratyev tsiklləri
☐ A. Juqlyar tsiklləri

570 Hansı tsikllər investisiyaların həcmələrində tərəddüdlərlə bağlıdır?

- ☐ D. Kitçin tsiklləri
☒ A. Juqlyar tsiklləri
☐ N. Kondratyev tsiklləri

- ☐ S. Kuznets tsiklləri
- ☐ K. Marks tsiklləri

571 İqtisadi böhran nəticəsində işini itirmiş insan işsizliyin hansı formasına aiddir?

- ☐ texnoloji
- ☒ tsiklik
- ☐ struktur
- ☐ friksion
- ☐ mövsümi

572 Sadalanan hadisələrdən hansı tənəzzül mərhələsində müşahidə olunmur?

- ☐ əhalinin gəlirlərinin azalması
- ☒ işsizlik müavinətlərinin miqdarının azaldılması
- ☐ əməyə tələbatın azalması
- ☐ investisiyaların azaldılması
- ☐ büdcəyə vergi daxilolmalarının azalması

573 Səhmlərin məzənnəsinin sürətli artımı iqtisadi tsiklin hansı mərhələsi üçün səciyyəvidir?

- ☐ heç bir mərhələ
- ☒ yüksəliş mərhələsi
- ☐ böhran mərhələsi
- ☐ depressiya mərhələsi
- ☐ canlanma mərhələsi

574 İqtisadi tsiklin hansı mərhələsində firmaların mənfəətlərinin azalması baş verir?

- ☐ heç bir mərhələdə
- ☒ böhran mərhələsində
- ☐ depressiya mərhələsində
- ☐ yüksəliş mərhələsində
- ☐ canlanma mərhələsində

575 İqtisadiyyatda artıq istehsal böhranları hansı vaxtdan müşahidə olunmağa başlanmışdır?

- ☐ XX əsrin əvvəlindən
- ☒ XIX əsrin əvvəlindən
- ☐ XVIII əsrin əvvəlindən
- ☐ XVII əsrin ortalarından
- ☐ XIX əsrin sonundan

576 İqtisadi tsikllərin endogen səbəblərinə aid deyil:

- ☐ kifayət etməyən istehlak
- ☒ yeni ərazilərin mənimsənilməsi
- ☐ pul tədavülünün pozulması
- ☐ istehsalın strukturunda uyğunsuzluqlar
- ☐ investisiyaların çatışmazlığı

577 Vaxtaşırı olaraq əmtəələrin artıq istehsalı ilə bağlı tsikllər belə adlanır:

- ☐ uzun tsikllər
- ☒ sənaye tsiklləri

- ☐ tikinti tsiklləri
- ☐ ehtiyatlar tsiklləri
- ☐ investisiya tsiklləri

578 İqtisadi tsikllərin ekzogen səbəblərinə aid deyil:

- ☐ qıtlıqlar
- ☐ siyasi amillər
- ☐ əhalinin miqrasiyası
- ☒ investisiyaların çatışmazlığı
- ☐ böyük elmi ixtiralar

579 Böyük ixtiraların səbəb olduğu tsiklləri bu şəxs kəşf etmişdir:

- ☐ K. Marks
- ☐ Y. Slutski
- ☐ A. Juqlyar
- ☒ N. Kondratyev
- ☐ S. Kuznets

580 Həkimə yalnız katib-referent işini təklif edirlər. Bu şəxs işsizliyin hansı növünə aiddir?

- ☐ tsiklik
- ☐ mövsümi
- ☐ işsiz deyil
- ☒ struktur
- ☐ friksion

581 Əmək birjasında qeydiyyatda alınmış və tezliklə iş almağa ümid edən insan hansı kateqoriyaya aiddir?

- ☐ məşğul
- ☐ əmək qabiliyyəti olmayan
- ☒ işsiz
- ☐ natamam məşğul
- ☐ iqtisadi qeyri-aktiv

582 Rusiya firması Azərbaycanda işləyir. Onun mənfəəti buraya daxil edilməlidir:

- ☒ Həm Azərbaycanın, həm də Rusiyanın ümumi daxili məhsuluna
- ☐ Azərbaycanın ümumi milli məhsuluna və Rusiyanın ümumi daxili məhsuluna
- ☐ onun gəliri heç yerə daxil edilməməlidir
- ☐ Həm Azərbaycanın, həm də Rusiyanın ümumi milli məhsuluna
- ☐ Azərbaycanın ümumi daxili məhsuluna və Rusiyanın ümumi milli məhsuluna

583 Ümumi milli məhsul nədir?

- ☐ ölkədə istehsal edilmiş bütün əmtəələrin məbləği
- ☒ milli şirkətlər tərəfindən istehsal edilmiş bütün son məhsulların və xidmətlərin məbləği
- ☐ ölkə ərazisində istehsal edilmiş bütün son məhsulların və xidmətlərin məbləği
- ☐ daxili və xarici bazarda realizə edilmiş bütün əmtəələrin məbləği
- ☐ ölkədə istehsal edilmiş bütün gəlirlərin cəmi

584 Ümumi daxili məhsul nədir?

- ☐ ölkədə istehsal edilmiş bütün gəlirlərin cəmi

- ☐ daxili və xarici bazarda realizə edilmiş bütün əmtəələrin məbləği
- ☒ ölkə ərazisində istehsal edilmiş bütün son məhsulların və xidmətlərin məbləği
- ☐ ölkədə istehsal edilmiş bütün əmtəələrin məbləği
- ☐ milli şirkətlər tərəfindən istehsal edilmiş bütün son məhsulların və xidmətlərin məbləği

585 Düzgün olmayan fikri tapın:

- ☐ iqtisadi artım təhsil səviyyəsini yüksəltmək üçün ilkin şərait yaradır
- ☒ iqtisadi artım təbii resursların artımına imkan yaradır
- ☐ iqtisadi artım dünya bazarında ölkənin vəziyyətini yaxşılaşdırır
- ☐ iqtisadi artım ölkənin müdafiə qabiliyyətini artırmağa imkan yaradır
- ☐ iqtisadi artım həyat səviyyəsinin artmasına doğru aparır

586 İnkişaf etmiş ölkələrdə iqtisadi artımın ən əhəmiyyətli səbəbi budur:

- ☐ tətbiq edilən təbii resursların keyfiyyətinin yaxşılaşması
- ☐ istehsalatda məşğul əhəlinin sayının artırılması
- ☐ iş vaxtı müddətinin artırılması
- ☒ istehsalda texnoloji təkmilləşdirmələr
- ☐ tətbiq edilən kapitalın artırılması

587 Korporasiyaların mənfəəti bu kəmiyyətlərdən hansını hesablayarkən nəzərə alınır:

- ☒ gəlirlər üzrə ümumi milli məhsul
- ☐ xərclər üzrə ümumi milli məhsul
- ☐ şəxsi gəlir
- ☐ xalis milli məhsul
- ☐ sərəncamda qalan gəlir

588 Xərclər üzrə hesablanmış ümumi milli məhsula bu kəmiyyətlərdən hansı daxil edilmir?

- ☐ idxal
- ☒ işçilərin əmək haqqı
- ☐ ev təsərrüfatlarının əmtəələrin dəyərinin ödənişinə xərcləri
- ☐ dövlət satınalmaları
- ☐ ümumi investisiyalar

589 Ümumi daxili məhsulun həcmi təyin edilərkən aşağıda sadalanan kəmiyyətlərdən hansı nəzərə alınmır?

- ☐ kreditə alınmış kapital üçün faizlər
- ☐ əmək haqqı
- ☐ korporasiyaların mənfəəti
- ☐ dövlət satınalmaları
- ☒ dövlət transfertləri

590 Sadalananlardan hansı ümumi milli məhsulun tərkibinə daxildir?

- ☐ işlənmiş avtomobil alınması
- ☐ ev sahibəsinin xidmətləri
- ☐ əridilərək çuqun halına salınmış dəmir filizinin dəyəri
- ☐ şirkətin səhmlərinin alınması
- ☒ kitab mağazasındakı yeni dərsliyin dəyəri

591 İqtisadi inkişafın əks etdirən əsas istiqamətlərdən biri:

- ☐ ətraf mühitin qorunması
- ☐ iqtisadiyyatın strukturası
- ☐ urbanizasiya vəziyyətinin yaxşılaşdırılması
- ☒ iqtisadi artımın sürəti
- ☐ təhsil və səhiyyənin səviyyəsinin yüksəldilməsi

592 Qiymətlərin ümumi səviyyəsinin davamlı və ardıcıl olaraq yuxarı qalxması necə adlanır?

- ☐ işsizlik
- ☐ deflyasiya
- ☒ inflyasiya
- ☐ staqflyasiya
- ☐ iqtisadi artım

593 Aşağıdakılardan hansılar inflyasiyanın sürətli artım növünə aid deyil?

- ☐ hamısı aiddir
- ☐ ifrat (hiper)
- ☐ mülayim
- ☐ sürətli
- ☒ gözlənilən

594 Qısamüddətli işsizliyə aiddir:

- ☐ mövsümi, tsiklik
- ☐ friksion, tsiklik
- ☐ struktur, tsiklik
- ☐ tsiklik, friksion
- ☒ mövsümi, friksion

595 Uzunmüddətli işsizliyə aiddir:

- ☐ tsiklik, friksion
- ☐ mövsümi, friksion
- ☐ friksion, struktur
- ☒ tsiklik, struktur
- ☐ mövsümi, tsiklik

596 2-4 ili əhatə edən tsikllər:

- ☐ tikinti tsiklləri
- ☐ sənaye tsiklləri
- ☒ Kitçin tsiklləri
- ☐ Kondratyev tsiklləri
- ☐ Jüglər tsiklləri

597 İqtisadi böhran, durğunluq, canlanma, yüksəlişin dövrü olaraq təkrarlanması:

- ☐ təsərrüfat fəaliyyəti
- ☒ iqtisadi tsikl
- ☐ iqtisadi inkişaf
- ☐ iqtisadi artım
- ☐ iqtisadi səmərəlilik

598 Bir-birini ardıcıl əvəz edən tsiklin fazalarını iqtisadçılardan kim müəyyənləşdirmişdir:

- ☐ Q.Xabler
- ☒ K.Marks
- ☐ D.Kondratyev
- ☐ J.Sismondi
- ☐ K.Mitçel

599 Aşağıdakılardan hansılar iqtisadi tsikl fazalarına aid deyil?

- ☐ canlanma
- ☒ işsizlik
- ☐ durğunluq
- ☐ böhran
- ☐ yüksəliş

600 Əhalinin hər nəfərinə düşən maddi nemətlərin və xidmətlərin kəmiyyət və keyfiyyətini əks etdirən göstərici:

- ☐ əmək haqqı
- ☒ həyat səviyyəsi
- ☐ həyat tərzı
- ☐ yaşayış vasitələri
- ☐ həyat göstəricisi

601 İqtisadi artımın əsas məqsədi:

- ☐ sərbəst vaxtın və investisiyanın artırılması
- ☒ əhalinin maddi rifahının yüksəldilməsi, iqtisadi təhlükəsizliyin təmin olunması
- ☐ investisiyanın həcmının artırılması
- ☐ iqtisadiyyatın keyfiyyətə yaxşılaşdırmaq
- ☐ insan kapitalının investisiyalaşdırılması

602 Aşağıdakılardan biri iqtisadi artımın amillərinə daxil deyil:

- ☐ resursların səmərəli bölgüsü
- ☒ mülkiyyətin növləri
- ☐ texniki tərəqqi
- ☐ əsas kapitalın həcmi
- ☐ təbii resursların kəmiyyət və keyfiyyəti

603 İqtisadi artımın hansı əsas tipləri var?

- ☐ sürətli inkişaf tipi
- ☒ ekstensiv və intensiv tipi
- ☐ intensiv və sürətli tipi
- ☐ ekstensiv və sabit tipi
- ☐ sabit inkişaf tipi

604 İqtisadi artım nədir?

- ☐ resursların sahələr arasında bölgüsü
- ☒ real ÜDM-in mütləq həcmnin və adambaşına düşən real ÜDM-in artımı
- ☐ amortizasiya ayrımları hesabına istehsalı genişləndirmək, ÜDM-in amillərinin kəmiyyətinin saxlanması
- ☐ bank faizlərinin aşağı salınması, istehsalı genişləndirmək
- ☐ istehsal amillərinin sahələr arasında bölgüsü

605 Həyat səviyyəsi kateqoriyası ilk dəfə kim tərəfindən istifadə edilmişdir?

- ☐ A.Marşal
- ☒ K.Marks
- ☐ D.Rikardo
- ☐ C.Mill
- ☐ C.Klark

606 Ölkənin istehsalının inkişaf dərəcəsinə, onun əhalisinin rifah halını ən real müəyyən edən göstərici:

- ☐ milli gəlir
- ☒ adambaşına düşən ümumi milli məhsul
- ☐ ümumi daxili məhsul
- ☐ ümumi milli məhsul
- ☐ xalis milli məhsul

607 ÜDM-i necə ölçmək olar?

- ☐ hamısı düzdür
- ☒ gəlirlərə və xərclərə görə
- ☐ xərclərə və istehlaka görə
- ☐ gəlirlərə və istehlaka görə
- ☐ istehsala və istehlaka görə

608 Müəyyən bir dövr ərzində cəmiyyətin yaratdığı maddi nemətlərin məcmu dəyəri:

- ☐ ümumi gəlir
- ☒ ümumi ictimai məhsul
- ☐ ümumi daxili məhsul
- ☐ ümumi milli məhsul
- ☐ ümumi daxili investisiya

609 Zəruri ümumdövlət, sahədaxili, sahələrarası və regional nisbətlərin formalaşmasına yönəldilmiş tədbirlər sistemi necə adlanır?

- ☐ xarici iqtisadi siyasət
- ☐ antiinhisar siyasəti
- ☐ sabitləşdirmə siyasəti
- ☐ iqtisadi təhlükəsizlik siyasəti
- ☒ struktur siyasəti

610 Milli iqtisadiyyatda milli maraqların müdafiəsinin həyata keçirilməsini, daxili təhlükələrə və xarici təhdidlərə qarşı davamlılıq vəziyyətini təmin edən iqtisadi siyasət necə adlanır?

- ☐ xarici iqtisadi siyasət
- ☒ iqtisadi təhlükəsizlik siyasəti
- ☐ sabitləşdirmə siyasəti
- ☐ antiinhisar siyasəti
- ☐ struktur siyasəti

611 İqtisadi subyektlərin fəaliyyətinin hüquqi əsasını təmin edən iqtisadi siyasət necə adlanır?

- ☐ büdcə-vergi siyasəti
- ☐ sabitləşdirmə siyasəti
- ☐ struktur siyasəti
- ☒ institusional-hüquqi siyasət
- ☐ xarici iqtisadi siyasət

612 İqtisadi siyasətin hansı növü fiskal siyasət adlanır?

- ☐ xarici iqtisadi siyasət
- ☐ struktur siyasəti
- ☒ büdcə-vergi siyasəti
- ☐ pul-kredit siyasəti
- ☐ sabitləşdirmə siyasəti

613 Başqa ölkələrlə iqtisadi əlaqələrin inkişaf etdirilməsinə və tənzimlənməsinə yönəldilmiş iqtisadi siyasət necə adlanır?

- ☐ sabitləşdirmə siyasəti
- ☐ pul-kredit siyasəti
- ☐ struktur siyasəti
- ☐ büdcə-vergi siyasəti
- ☒ xarici iqtisadi siyasət

614 Qiymətlərin sabit səviyyəsi şəraitində makroiqtisadi tarazlıq amillərinin bərpasına və tam məşğulluğa yaxın səviyyədə saxlanılmasına yönəldilmiş iqtisadi siyasət necə adlanır?

- ☐ struktur siyasəti
- ☐ pul-kredit siyasəti
- ☐ büdcə-vergi siyasəti
- ☐ xarici iqtisadi siyasət
- ☒ sabitləşdirmə siyasəti

615 Pul dövriyyəsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş iqtisadi siyasət necə adlanır?

- ☐ antiinhisar siyasəti
- ☐ sabitləşdirmə siyasəti
- ☐ büdcə-vergi siyasəti
- ☐ struktur siyasəti
- ☒ pul-kredit siyasəti

616 Rəqabət mühitinin saxlanılmasına yönəldilmiş iqtisadi siyasət necə adlanır?

- ☐ struktur siyasəti
- ☐ sabitləşdirmə siyasəti
- ☐ büdcə-vergi siyasəti
- ☒ antiinhisar siyasəti
- ☐ pul-kredit siyasəti

617 İqtisadi siyasətin belə növü yoxdur:

- ☐ xarici ticarət siyasəti
- ☒ inhisarçılıq siyasəti
- ☐ sosial siyasət
- ☐ institusional-hüquqi siyasət
- ☐ antisiklik siyasət

618 İqtisadi siyasətin obyektidir:

- ☐ məşğulluq
- ☒ sadalananların hamısı
- ☐ iqtisadiyyatın sahəvi strukturu

- ☐ pul tədavülü
- ☐ rəqabət mühiti

619 İqtisadi siyasətin subyektlərinə aid deyil:

- ☐ siyasi partiyalar
- ☒ sosial təminat
- ☐ hökumət
- ☐ parlament
- ☐ həmkarlar ittifaqları

620 Dövlətin daxili qeyri-stabillik mənbələri var. Hansı bu mənbələrə aid deyil?

- ☐ sadalardan heç biri
- ☒ sadalanan hamısı
- ☐ lobbiçilik
- ☐ bürokratiya
- ☐ korrupsiya

621 Dövlətin uğursuzluqlarının səbəbinə aid deyil:

- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☒ qeyri təkmil rəqabətin olması
- ☐ siyasi proseslərin qeyri təkmilliyi
- ☐ zəruri informasiya qərarlarının qəbul edilməsi məhdudiyyəti
- ☐ bürokratiya üzərində nəzarət məhdudiyyət

622 İqtisadiyyatın tənzimlənməsi prosesində dövlətin qeyri səmərəli qərarlar qəbul etməsi imkanı hesab olunur:

- ☐ lobbiçilik
- ☐ siyasi renta
- ☒ dövlətin "uğursuzluqları"
- ☐ loqrollinq
- ☐ informasiyaların assimetrikliyi

623 İctimai seçim nəzəriyyəsi nə vaxt yaranmışdır:

- ☐ 1950 ci illərdə
- ☒ 1960 cı illərin sonunda
- ☐ 1970 ci illərdə
- ☐ 1990 cı illərin əvvəllərində
- ☐ 1980 cı illərin sonunda

624 Loqrollinq, bu:

- ☐ lobbiçilik
- ☒ səsvermədə səsələri satın almaq
- ☐ ictimai faydalılığın məqsədləşdirilməsi
- ☐ siyasi rentanın əldə edilməsi
- ☐ ictimai marağın xüsusi maraqdan üstün olması

625 Siyasi proseslər yolu ilə siyasi institutlar vasitəsilə iqtisadi xeyrin əldə olunması:

- ☐ inhisar rentası
- ☒ siyasi rentadır

- ☐ loqrollinqdir
- ☐ lobbicilikdir
- ☐ differensial rentadır

626 İctimai seçim nəzəriyyəsinin siyasi proseslərə yanasmasının xüsusiyyəti bundadır:

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ fərdi maraq ictimai həyatın əsas təkanverici motivi kimi nəzərdən keçirilir
- ☐ ictimai nemətlərin ayrı ayrı fərdlər arasında bölgüsü prosesi nəzərdən keçirilir
- ☐ dövlət büdcəsi vəsaitlərinin bölgüsü məsələsinə böyük diqqət yetirilir
- ☐ ictimai nemətlər istehsalının səmərəliliyi tədqiq olunur

627 Xüsusi maraqlar qrupu (Lobbi) həyata keçirir:

- ☐ xarici effektlərin tənzimlənməsini
- ☒ dövlət büdcəsinin yenidən bölgüsü məsələlərinə təsirini
- ☐ ictimai seçim
- ☐ ayrı ayrı fərdlərin üstünlükverimlərini üzə çıxarır
- ☐ fərdlər arasında rifahın bölgüsünü

628 İctimai seçim nəzəriyyəsi kim tərəfindən yaradılıb?

- ☐ A. Piqu
- ☒ D. Byukenen
- ☐ L. Valras
- ☐ P. Samuelson
- ☐ V. Pareto

629 Hansı nəzəriyyə görə siyasi sfera bazarın novlərdən biridir:

- ☐ izafi dəyər
- ☒ ictimai seçim
- ☐ son hədd faydalılığı
- ☐ istehlakçı davranışı
- ☐ müqayisəli üstünlüklər

630 İctimai seçim nəzəriyyəsi, bu nəzəriyyə öyrənir:

- ☐ gəlirlərin cəmiyyətdə yenidən bölgüsü metodları
- ☒ insanların dövlət idarələrindən öz mənafeləri üçün istifadə etdikləri üsulları
- ☐amil gəlirlərinin əldə olunması və bölgüsü prosesini
- ☐ istehlakçıların gəlirləri və üstünlükverimləri nəzərə alınmaqla tələbin formalaşmasını
- ☐ firmaların davranış motivləri və prinsiplərini

631 Vətəndaşların, ilk növbədə əhalinin ən ağır maddi vəziyyətdə olanların inflyasiyadan, işsizlikdən müdafiəsinə yönəldilən siyasət:

- ☐ fiskal siyasət
- ☒ sosial siyasət
- ☐ monetar siyasət
- ☐ institusional siyasət
- ☐ antiinflyasiya siyasəti

632 Dövlətin iqtisadiyyatın depresiya dövründə apardığı siyasət:

- ☐ monetar siyasət
- ☒ antitsiklik siyasət
- ☐ sosial siyasət
- ☐ antiinflasiya siyasəti
- ☐ fiskal siyasət

633 Aşağıda qeyd olunanlardan hansı iqtisadi siyasətin məqsədinə aid deyil?

- ☐ məşğulluğun yüksək səviyyəsi
- ☒ dövlət büdcəsinin kəsiri
- ☐ milli valyutanın dayanıqlığı
- ☐ iqtisadi artım
- ☐ qiymətin stabilliyi

634 Dövlət tərəfindən iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesində öz məqsədlərinə nail olmaq üçün istifadə edilən strateji və taktiki tədbirlər:

- ☐ iqtisadiyyatın sahə və regional quruluşu
- ☒ dövlətin iqtisadi siyasəti
- ☐ dövlət planlaşdırılması
- ☐ iqtisadi proqramlaşdırma
- ☐ iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi

635 Azərbaycan "TRACEKA" ("İpək yolu") regionlararası texniki yardım proqramına nə vaxt üzv olmuşdur?

- ☐ 1996-cı ildə
- ☐ 1997-ci ildə
- ☐ 1995-ci ildə
- ☐ 1994-cü ildə
- ☒ 1993-cü ildə

636 Bakı – Tbilisi – Qars dəmir yolunun tikintisi nə vaxt başlanmışdır?

- ☐ 2005-ci ildə
- ☐ 2000-ci ildə
- ☐ 2002-ci ildə
- ☒ 2007-ci ildə
- ☐ 2004-cü ildə

637 Bakı – Tbilisi – Ərzurum qaz kəmərinin rəsmi açılışı hansı ildə olmuşdur?

- ☐ 2014-cü ildə
- ☐ 2011-ci ildə
- ☐ 2004-cü ildə
- ☐ 2009-cu ildə
- ☒ 2007-ci ildə

638 Bakı – Supsa neft kəməri nə vaxt istifadəyə verilmişdir?

- ☐ 2002-ci ildə
- ☐ 1995-ci ildə
- ☐ 1997-ci ildə
- ☒ 1999-cu ildə
- ☐ 2000-ci ildə

639 Bakı – Tbilisi – Ceyhan neft kəməri hansı ildə tam istifadəyə verilmişdir?

- ☐ 2002-ci ildə
- ☐ 2000-ci ildə
- ☐ 2008-ci ildə
- ☐ 2004-cü ildə
- ☒ 2006-cı ildə

640 Azərbaycan Respublikasının regionlarının sosial-iqtisadi inkişafının III Dövlət Proqramı hansı dövr üçün nəzərdə tutulmuşdur?

- ☐ 2007-2011-ci illər
- ☐ 2004-2009-cu illər
- ☐ 2015-2020-ci illər
- ☐ 2009-2014-cü illər
- ☒ 2014-2018-ci illər

641 Azərbaycan Respublikasının regionlarının sosial-iqtisadi inkişafının II Dövlət Proqramı nə vaxt qəbul edilmişdir?

- ☐ 2007-ci ildə
- ☐ 2004-cü ildə
- ☐ 2014-cü ildə
- ☐ 2011-ci ildə
- ☒ 2009-cu ildə

642 Azərbaycan Respublikasının regionlarının sosial-iqtisadi inkişafının I Dövlət Proqramı nə vaxt qəbul edilmişdir?

- ☐ 2014-cü ildə
- ☐ 2007-ci ildə
- ☐ 2009-cu ildə
- ☒ 2004-cü ildə
- ☐ 2011-ci ildə

643 Hansı ildə Azərbaycanın ümumi daxili məhsulu ümumi daxili məhsulun keçid dövrünün başlanğıcına qədərki (1989-cu ildəki) səviyyəsini ötmüşdür?

- ☐ 2008-ci ildə
- ☐ 2000-ci ildə
- ☐ 2002-ci ildə
- ☒ 2004-cü ildə
- ☐ 2006-cı ildə

644 Azərbaycandan ixracın strukturunda birinci yeri hansı ölkə tutur?

- ☐ Türkiyə
- ☐ Almaniya
- ☐ Ukrayna
- ☐ Rusiya
- ☒ İtaliya

645 Azərbaycana idxalın strukturunda birinci yeri hansı ölkə tutur?

- ☐ Almaniya

- ☐ İtaliya
- ☒ Rusiya
- ☐ Türkiyə
- ☐ Ukrayna

646 Azərbaycan Respublikasında "Əsrin müqaviləsi" nə vaxt qüvvəyə minmişdir?

- ☐ 1997-ci ildə
- ☐ 1995-ci ildə
- ☒ 1994-cü ildə
- ☐ 1996-cı ildə
- ☐ 1993-cü ildə

647 Azərbaycanda "Antiinhisar fəaliyyəti haqqında" Qanun nə vaxt qəbul edilmişdir?

- ☐ 2002-ci ildə
- ☐ 2000-ci ildə
- ☐ 1995-ci ildə
- ☐ 1997-ci ildə
- ☒ 1993-cü ildə

648 Azərbaycanda "Sosial sığorta haqqında" Qanun nə vaxt qəbul edilmişdir?

- ☐ 1995-ci ildə
- ☐ 1993-cü ildə
- ☐ 2002-ci ildə
- ☐ 2000-ci ildə
- ☒ 1997-ci ildə

649 Azərbaycanda "Müəssisələr haqqında" Qanun nə vaxt qəbul edilmişdir?

- ☐ 1996-cı ildə
- ☐ 1992-ci ildə
- ☐ 1993-cü ildə
- ☒ 1994-cü ildə
- ☐ 1995-ci ildə

650 Azərbaycanda "Torpaq islahatı haqqında" Qanun nə vaxt qəbul edilmişdir?

- ☐ 1995-ci ildə
- ☐ 1992-ci ildə
- ☐ 1993-cü ildə
- ☒ 1996-cı ildə
- ☐ 1994-cü ildə

651 Azərbaycanda "Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında" Qanun nə vaxt qəbul edilmişdir?

- ☐ 1994-cü ildə
- ☐ 1993-cü ildə
- ☐ 1996-cı ildə
- ☐ 1995-ci ildə
- ☒ 1992-ci ildə

652 Azərbaycan iqtisadiyyatında keçid dövrünün başlanğıc mərhələsi üçün səciyyəvi deyildi:

- ☐ qiymətlərin liberallaşdırılması
- ☐ mülkiyyət formalarının dəyişməsi
- ☐ torpaq islahatının keçirilməsi
- ☐ institusional dəyişikliklər
- ☒ sürətli iqtisadi artım

653 XXI əsrin birinci onilliyində Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı üçün səciyyəvi hal deyil:

- ☒ xarici iqtisadi əlaqələrin zəifləməsi
- ☐ dövlət büdcəsinin kəsirinin azalması
- ☐ iqtisadi artım
- ☐ yoxsulluğun səviyyəsinin azaldılması
- ☐ iqtisadiyyatda özəl sektorun genişlənməsi

654 Müasir Azərbaycan iqtisadiyyatında hansı ildən başlayaraq iqtisadi artım müşahidə olunur?

- ☐ 2003-cü ildən
- ☐ 1990-cı ildən
- ☐ 1993-cü ildən
- ☒ 1996-cı ildən
- ☐ 2000-ci ildən

655 Azərbaycan iqtisadiyyatında keçid dövrünün əsas məzmunu nədən ibarət idi?

- ☐ sadalananların heç biri
- ☐ ümumdünya iqtisadi sisteminə daxil olma
- ☐ iqtisadi müstəqillik əldə edilməsi
- ☐ bazar münasibətlərinə keçid
- ☒ sadalananların hamısı

656 Azərbaycanda neçənci ildən ÜDM və ÜMM hesablanmasına keçilmişdir?

- ☐ 1990.0
- ☐ 1986.0
- ☐ 1987.0
- ☒ 1988.0
- ☐ 1989.0

657 Sahələrin, istehsal növlərinin və ərazi komplekslərinin qarşılıqlı əlaqəli sistemi:

- ☐ bütün istehsal sahələrinin məcmusu
- ☐ sahələr kompleksinin məcmusu
- ☐ ərazi iqtisadiyyatı
- ☒ milli iqtisadiyyat
- ☐ regional iqtisadiyyat

658 Dünyada ərzaqla təminatın səviyyəsinə görə neçə zona fərqləndirilir?

- ☐ 6.0
- ☒ 4.0
- ☐ 3.0
- ☐ 5.0
- ☐ 2.0

659 Ekologiya probleminin həllinə yönəlmiş tədbirlərə aid deyil:

- ☐ zəhərli tullantıların ətraf mühitə atılmasının azaldılması
- ☐ atmosferin ozon qatının qorunması
- ☐ ekoloji təhlükəsizlik meyarlarının işlənilib hazırlanması
- ☐ ekoloji təhlükəsiz texnologiyalarının tətbiqi
- ☒ istehsalın idarə edilməsinin ekstensiv metodlarının inkişafı

660 Qlobal problemlərə aid deyil:

- ☐ ərzaq problemi
- ☐ ekologiya problemi
- ☐ təbii resursların tükənə bilməsi
- ☐ sülhün qorunub saxlanılması
- ☒ iqtisadiyyatın tsiklik inkişafı

661 Dünyanın əsas maliyyə mərkəzlərinə aid deyil:

- ☐ Sürix
- ☐ London
- ☐ Nyu-York
- ☒ Roma
- ☐ Tokio

662 Dünya Ticarət Təşkilatı nə vaxt yaradılmışdır?

- ☐ 1998-ci ildə
- ☐ 1945-ci ildə
- ☒ 1947-ci ildə
- ☐ 1973-cü ildə
- ☐ 1944-cü ildə

663 Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf Bankı nə vaxt yaradılmışdır?

- ☐ 1998-ci ildə
- ☐ 1973-cü ildə
- ☐ 1944-cü ildə
- ☐ 1947-ci ildə
- ☒ 1945-ci ildə

664 Beynəlxalq Valyuta Fondu nə vaxt yaradılmışdır?

- ☐ 1947-ci ildə
- ☐ 1945-ci ildə
- ☐ 1973-cü ildə
- ☐ 1998-ci ildə
- ☒ 1944-cü ildə

665 Bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkənin pul vahidi ilə ifadə edilmiş qiyməti belə adlanır:

- ☐ valyutanın dönərliliyi
- ☐ valyuta pariteti
- ☒ valyuta məzənnəsi
- ☐ devalvasiya
- ☐ revalvasiya

666 Beynəlxalq maliyyə-kredit münasibətlərinin subyektləri deyil:

- ☐ transmilli korporasiyalar
- ☐ fiziki şəxslər
- ☒ sadalananlar hamısı beynəlxalq maliyyə-kredit münasibətlərinin subyektləridir
- ☐ xarici iqtisadi əməliyyatları həyata keçirən banklar
- ☐ dövlətlər

667 Valyuta münasibətlərinin dünya təsərrüfat sisteminin inkişafı ilə əlaqədar olan və dövlətlərarası sazişlərlə hüquqi cəhətdən təsbit edilmiş təşkilati forması necə adlanır?

- ☐ transmilli korporasiyalar
- ☐ dünya bazarı
- ☐ dünya ssuda kapitalı bazarı
- ☐ dünya təsərrüfat sistemi
- ☒ dünya valyuta sistemi

668 Beynəlxalq kredit əməliyyatlarının həyata keçirildiyi bazar belə adlanır:

- ☐ dünya valyuta sistemi
- ☐ dünya təsərrüfat sistemi
- ☐ transmilli korporasiyalar
- ☐ dünya bazarı
- ☒ dünya borc kapitalı bazarı

669 Beynəlxalq korporasiyaların fəaliyyətinə daxildir:

- ☐ istehsalın təşkilinin yeni metodlarının ötürülməsi
- ☐ kapitalın yerdəyişməsi
- ☐ texnologiyaların ötürülməsi
- ☒ bütün sadalananlar daxildi
- ☐ idarəetmə təcrübəsinin ötürülməsi

670 Transmilli korporasiyalar üçün səciyyəvi deyil:

- ☐ məşğulluğun beynəlxalq strukturu
- ☐ vahid mərkəzdən nəzarət
- ☐ inkişaf etmiş korporativ daxili əlaqələr sistemi
- ☒ qəbul edən ölkələrdən güclü asılılıq
- ☐ yeni texnologiyaların işlənilib hazırlanması və onlardan istifadə

671 Kapitalın beynəlxalq axınında kapital yatırımının hədəfləri üzrə hansı növlər fərqləndirilir?

- ☐ qısamüddətli və uzunmüddətli investisiyalar
- ☐ ssuda və sahibkar investisiyaları
- ☐ ixrac və idxal investisiyaları
- ☐ özəl və dövlət investisiyaları
- ☒ birbaşa investisiyalar və portfel investisiyaları

672 Kapitalın beynəlxalq axınında kapitaldan istifadənin xarakteri üzrə hansı növlər fərqləndirilir?

- ☐ qısamüddətli və uzunmüddətli investisiyalar
- ☐ birbaşa investisiyalar və portfel investisiyaları
- ☐ ixrac və idxal investisiyaları
- ☐ özəl və dövlət investisiyaları
- ☒ borc və sahibkar investisiyaları

673 Kapitalın beynəlxalq axınında kapital yatırımı müddətləri üzrə hansı növlər fərqləndirilir?

- ☒ qısamüddətli və uzunmüddətli investisiyalar
- ☐ ssuda və sahibkar investisiyaları
- ☐ ixrac və idxal investisiyaları
- ☐ birbaşa investisiyalar və portfel investisiyaları
- ☐ özəl və dövlət investisiyaları

674 Kapitalın beynəlxalq axınında onun mənşəyinə görə hansı növlər fərqləndirilir?

- ☐ ixrac və idxal investisiyaları
- ☐ birbaşa investisiyalar və portfel investisiyaları
- ☐ ssuda və sahibkar investisiyaları
- ☒ özəl və dövlət investisiyaları
- ☐ qısamüddətli və uzunmüddətli investisiyalar

675 İşçi qüvvəsinin miqrasiyasının müsbət nəticələrinə aid deyil:

- ☐ miqrantların və onların ailə üzvlərinin gəlirlərinin səviyyəsinin artması
- ☐ miqrantların peşəkar və mədəni səviyyəsinin artması
- ☐ xarici işçi qüvvəsindən istifadə edən ölkələrdə istehsal xərclərinin azalması
- ☐ işçi qüvvəsinin tərk edib getdiyi ölkələrdə işsizlik səviyyəsinin düşməsi
- ☒ işçi qüvvəsini qəbul edən ölkələrdə işsizlik səviyyəsinin artması

676 Müasir beynəlxalq əmək miqrasiyası üçün səciyyəvi deyil:

- ☐ xarici işçi qüvvəsinin keyfiyyətinə tələblərin artması
- ☐ miqrasiya müddətinin artması
- ☐ miqrantların ümumi sayında gənclərin payının artması
- ☒ inkişaf etmiş ölkələrdən inkişaf etməkdə olan ölkələrə miqrasiyanın artması
- ☐ inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında miqrasiyanın artması

677 İşçi qüvvəsinin miqrasiyasının mənfi nəticələrinə aid deyil:

- ☐ bütün sadalananlar mənfi nəticələrə aiddir
- ☐ işçi qüvvəsini qəbul edən ölkələrdə işsizlik səviyyəsinin artması
- ☐ işçi qüvvəsinin tərk edib getdiyi ölkələrdə "beyin axını"
- ☒ işçi qüvvəsinin tərk edib getdiyi ölkələrdə işsizlik səviyyəsinin düşməsi
- ☐ işçi qüvvəsini qəbul edən ölkələrdə sosial problemlərin kəskinləşməsi

678 Beynəlxalq əmək bazarının inkişafına imkan yaradan amillərə aid deyil:

- ☐ nəqliyyat və rabitə vasitələrinin inkişafı
- ☐ ucuz işçi qüvvəsindən istifadə etmək cəhdi
- ☒ müxtəlif ölkələrdə təhsil və ixtisaslaşma meyarlarında fərq
- ☐ ixtisaslı işçi qüvvəsi cəlb etmək cəhdi
- ☐ transmilli korporasiyaların fəaliyyəti

679 Xarici ticarətin tənzimlənməsi vasitələrinə aid deyil:

- ☐ texniki standartlar və normalar
- ☐ gömrük tarifi
- ☐ gömrük kvotası
- ☒ valyuta məzənnəsi
- ☐ lisenziya sistemi

680 Dövlətin daxili bazarı xarici kapital, əmtəə və işçi qüvvəsi üçün açıq etməyi hədəfləyən xarici siyasəti necə adlanır?

- ☐ utilitarizm
- ☐ eqalitarizm
- ☐ proteksionizm
- ☒ liberalizm
- ☐ sentrizm

681 Dövlətin daxili bazarı rəqiblərdən qorumağa və xarici bazarları ələ keçirməyə yönəldilmiş xarici siyasəti necə adlanır?

- ☐ sentrizm
- ☐ liberalizm
- ☐ eqalitarizm
- ☒ proteksionizm
- ☐ utilitarizm

682 Dünya təsərrüfat sisteminin subyektləri deyil:

- ☐ beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar
- ☐ dövlətlər
- ☐ transmilli korporasiyalar
- ☒ beynəlxalq hərbi bloklar
- ☐ bütün sadalananlar dünya təsərrüfat sisteminin subyektləridir

683 Dünya təsərrüfat sisteminin struktur elementi deyil:

- ☐ dünya valyuta sistemi
- ☐ dünya əmtəə və xidmətlər bazarı
- ☐ dünya kapital bazarı
- ☒ bütün sadalananlar dünya təsərrüfat sisteminin struktur elementləridir
- ☐ dünya iş qüvvəsi bazarı

684 Dünya təsərrüfat sisteminin formalaşmasının ən əhəmiyyətli amillərinə aid deyil:

- ☐ müstəmləkə sisteminin mövcudluğu
- ☐ təsərrüfat həyatının beynəlmillələşməsi
- ☐ transmilli korporasiyaların fəaliyyəti
- ☒ keçid iqtisadiyyatı ölkələrinin mövcudluğu
- ☐ beynəlxalq əmək bölgüsü

685 Dünya təsərrüfat sistemini təmsil edən ölkələrin beynəlxalq əmtəə-pul, ticari-iqtisadi və maliyyə-kredit münasibətlərinin tarixən yaranmış sistemi belə adlanır:

- ☐ böyük açıq iqtisadiyyat
- ☐ dünya valyuta sistemi
- ☐ dünya təsərrüfat sistemi
- ☐ beynəlxalq əmək bölgüsü
- ☒ dünya bazarı

686 Öz aralarında beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlə bağlı olan bütün dünya ölkələrinin milli təsərrüfatlarının tarixən yaranmış məcmusu belə adlanır:

- ☐ böyük açıq iqtisadiyyat

- ☐ beynəlxalq əmək bölgüsü
- ☐ dünya valyuta sistemi
- ☒ dünya təsərrüfat sistemi
- ☐ kiçik açıq iqtisadiyyat

687 İqtisadiyyatın açıqlığının ən böyük dərəcəsi hansı ölkələr üçün səciyyəvidir?

- ☐ Cənubi Asiya regionu ölkələri üçün
- ☐ ABŞ və Kanada üçün
- ☐ Çin üçün
- ☐ keçid iqtisadiyyatı ölkələri üçün
- ☒ Avropa İttifaqının üzvü olan ölkələr üçün

688 Dünya iqtisadiyyatının strukturunda ölkələrin hansı qrupları fərqləndirilir?

- ☐ sadalanan qruplar mövcud deyil
- ☐ inkişaf etmiş ölkələr
- ☐ inkişaf etməkdə olan ölkələr
- ☒ bütün sadalanan qruplar
- ☐ keçid iqtisadiyyatı ölkələri

689 Milli iqtisadiyyatın açıqlıq dərəcəsinin göstəricisi deyil:

- ☐ xarici ticarət dövriyyəsinin ümumi daxili məhsula nisbətə elastiklik əmsalı
- ☐ xarici ticarət kvotası
- ☐ idxal kvotası
- ☒ xalis ixracın həcmi
- ☐ ixrac kvotası

690 Hansı iqtisadiyyat beynəlxalq əmək bölgüsünün üstünlüklərini daha tam reallaşdırır və beynəlxalq iqtisadi əlaqələrin müxtəlif formalarından geniş istifadə edir?

- ☐ xəlvəti iqtisadiyyatı
- ☒ açıq iqtisadiyyat
- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ milli iqtisadiyyat

691 Mülkiyyət münasibətlərinin beynəlmilləşməsi, əmək bölgüsü və kooperasiyalaşmanın daha yüksək səviyyəsi, təsərrüfatların təşkilinin yeni formaları, beynəlxalq iqtisadi təşkilatların tənzimləyici rolu:

- ☒ iqtisadi qloballaşma tendensiyası
- ☐ makroiqtisadi tendensiya
- ☐ ictimai istehsalın artım tempi
- ☐ beynəlxalq iqtisadi tendensiyanın güclənməsi
- ☐ xarici ticarətin güclənməsi tendensiyası

692 Dünya birliyinin gələcək sosial-iqtisadi tərəqqisinin mövcud güclənməsinə zərər yetirə bilən təhlükə:

- ☐ su qıtlığı problemi
- ☐ işsizlik
- ☐ texniki tərəqqi
- ☒ ekoloji fəlakət
- ☐ xəstəliklər

693 Urbanizasiyanın meydana gəlməsinin, inkişaf edib qlobal prosesə çevrilməsinin başlıca amillərindən biri:

- ☐ ətraf mühitin qorunması
- ☐ təbii resursların tükənməsi
- ☐ etnik çəkişmələr
- ☒ elmi-texniki tərəqqi
- ☐ elmi-texniki gerilik

694 Beynəlxalq əmək bölgüsünün ən mühüm formaları:

- ☐ mərkəzləşmə və ixtisaslaşma
- ☐ təmərküzləşmə
- ☐ təmərküzləşmə və mərkəzləşmə
- ☐ kooperasiyalaşdırma və mərkəzləşmə
- ☒ ixtisaslaşma və kooperasiyalaşdırma

695 Dünya bazarında reallaşan əmtəələrin dəyərinin pulla ifadəsi:

- ☐ qiymət indeksi
- ☐ bazar qiymətləri
- ☐ tarazlıq qiymətləri
- ☒ dünya qiymətləri
- ☐ istehlak səbəti qiyməti

696 Xarici əmtəələrin ölkəyə daxil olması necə adlanır?

- ☐ iqtisadi əlaqə
- ☐ ixrac
- ☐ ticarət əməliyyatı
- ☐ ticarət mübadiləsi
- ☒ idxal

697 Əmtəə və xidmətlərin ixrac və idxalını maneəsiz həyata keçirən ölkələrin iqtisadiyyatı:

- ☐ bağlı iqtisadiyyat
- ☐ gizli iqtisadiyyat
- ☐ qapalı iqtisadiyyat
- ☒ açıq iqtisadiyyat
- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat

698 Hökumətin, firmaların, ayrı-ayrı şəxslərin ölkədə istehsal edilən və başqa ölkədə satılması nəzərdə tutulan əmtəə və xidmət:

- ☐ valyuta
- ☐ idxal
- ☐ kvota
- ☒ ixrac
- ☐ renta

699 Müxtəlif ölkələrin milli iqtisadiyyatının əməkdaşlıq etməsi yolu ilə onların ya tam və yaxud qismən vahid hala salınması:

- ☐ dünya iqtisadiyyatı
- ☐ iqtisadi əlaqə
- ☐ milli əməkdaşlıq

- ☐ istehsal integrasiyası
- ☒ iqtisadi integrasiya

700 Hansı sahədə mülkiyyətin kooperativ forması daha geniş yayılmışdır?

- ☐ ictimai iaşə
- ☐ kömür hasilatı sənayesi
- ☐ pərakəndə ticarət
- ☐ avtomobil istehsalı
- ☒ kənd təsərrüfatı